

311227

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12  
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ అక్టోబరునెల 3-వ తేది శనివారము  
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆశ్వజమాన బహుళ ప్రథమ ౧.

No. 154

సంచిక ౧౫౪

## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,  
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.  
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర  
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున  
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.  
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

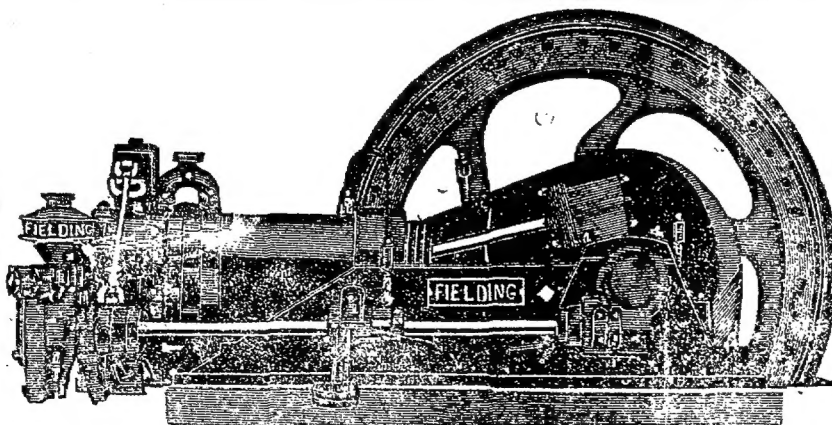
వేరుశనగకాయ, రైసు, ఆయిలు వగైరా మిల్లులు, ట్టుకొనదలచుకున్న వారికి మంచి తరుణము.

ఈ ఆగస్టునెల 1-వ తేది నుంచి ధరలు తిరిగి తగ్గించబడినవి.

## “ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్వి క్కు స్టార్లింగు శెమిడీ శల్ క్రాడు ఆయిలు యింజనులు  
రెండే నిమిషములలో స్టార్టు కాగలవు.

ఈ యింజను స్టార్టు  
చేయుటకు వేపరైజరు  
కాల్చవలసిన అవసర  
ము లేదు.



వేపరైజరు తరుచుగా  
క్లిను చేయవలసిన  
అవసరము లేదు.

ఈ యింజనులున్న వీటి సామానులున్న చాలాబలము గలవియై వుండుటవల్లనున్న, యంత్రసామగ్రి మెక్కువగాను, చిక్కిగాను  
లేకుండ సులభముగాను తక్కువగాను యుండుటవల్లనున్న, యేవిధమైన తొందరలులేక బహుసులభముగాను, చక్కగాను వినియోగము  
చాల ప్రసిద్ధిచెంది వున్నవి. క్రాడు ఆయిలుఖర్చు బహుతక్కువ. యెటువంటి మడ్డి క్రాడు ఆయిలు అయినను వుపయోగించవచ్చును.

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో., యింజనీర్సు, 12, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ప్రబంచి ఆఫీసు:— కొత్త ఆగ్రహారం, విజయనగరం.

ఇవిగాక మావద్ద పైని వ్రాసిన నిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులున్న, యెవైరు రైసు హార్లున్న, శెట్టింగు, పుల్లింగు  
మాష్టింగు, ఫంపులు వగైరా సామానులున్న యెప్పుడున్న స్టోకులో నుంచబడును.

“ఫీల్డింగు” క్వాసు యింజనులు, “లాంబ్” స్టేము యింజనులు సరసమైన పెలలకు నల్లయిచ్చేయబడును.

# లోకామయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన



మహాబాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంత తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీక్, మలయానేషియ, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశీయులందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రుములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రకృలయిద్దు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించినశ్చేదులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పల్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొప్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్లు వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్లు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

## కుష్ఠమునకు చికిత్స యినాముగా చేయబడును

(ప్రత్యేకమైన వధ్యముండవలెను)

తెల్లకుష్ఠము తప్పక కుదురునని ప్రజలకు రూపిం చుటకును, దాని అత్యద్భుత గుణములు రుజువుచేయుట కును ఈ అమోఘమైన ఔషధము ఇనాముగా నమానా పొట్లములు పంపబడును. ఒక అంగుళం స్థలమునందు అద్భు తమైన గుణము ఒక పొట్లముచే గలుగును. తక్షణమే వ్రాయుడు మీరు వి. పి. ఖర్చుల నిమిత్తమై 0-6-0 చెల్లించవలసి యుండును.

PANDIT KRIPARAM

Specialist in Leprosy

8, Nandibagan Lane,

Salkhia, Howrah.

ఔషధము వాడుకు మునుపు

ఔషధమువాడిన పిమ్మట

మీ డైరీయందు జరూరు, ముఖ్యము అని వ్రాసియుంచు కొనుడు

11 జ్యూయల్సు, బ్రిడ్జి మూవ్ మెంటు రోల్డ్ గోల్డ్ ముంజేటి గడియారము.

ఇది క్రొత్తవాదిరి ముంజేటి గడియారము. శ్రేష్ఠమైన మెకానిజము, అద్దమునందు ఆరేబిక్ లేక రోమన్ సంఖ్యలుగలవు. దీనినిమీరుబాగుగా పరీక్షింపుడు. పూర్తి తృప్తినిచ్చును. చూ చుటకు సవరంబంగారమువలె నుండును. మరియు అందముగానుండును. కాలమును సరిగా చూపును.

5 సం॥ రములవరకు పూచీనివ్వబడు గడియారము 1 కి ధర రూ 12-8-0, లీవర్ మూవ్ మెంటు 10 జ్యూయల్సుగలది, 1 సం॥ రము పూచీనివ్వబడు గడియారము బంగారుగిల్లుది 1 కి ధర రూ 18-4-0, 18 క్యారెట్లు రోల్డ్ గోల్డ్ ముంజేటి గడి యారము 1 కి ధర రూ 9-0-0, జర్మనీ అలారం హైంపీసు 1 కి రూ 5-0-0, జర్మనీ డబుల్ డేట్ అలారం హైంపీసు 1 కి రూ 6 వి. హైంపీసు 1 కి రూ 2-4-0.

ప్రెంచి పడకగది రంగుల ప్రేమసంబంధమైన ఫోటోలు 12 కి ధర రూ 2-4-0. ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయు

EMERALD WATCH Co., PARK TOWN MADRAS.

అగ్నిక్రీడ (బాణసంచా)

రెండవ కూర్పు 8 అణాలు

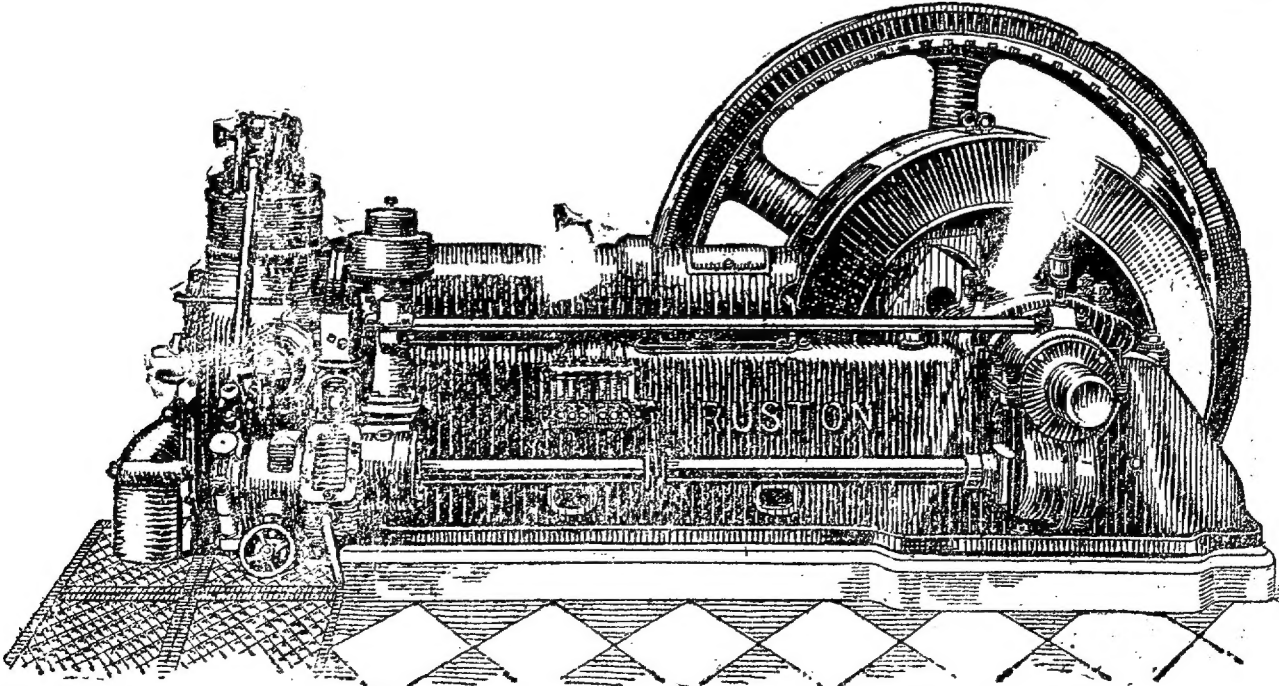
ఉపోద్ఘాతము బాణసంచ చేయుటలో జాగ్రత్త, తుపాకీ మందు, బాణసంచాలోని వస్తువులు. దేశవాళీ బాణసంచ ఇం గ్లీషు బాణసంచ రంగురంగుల వెన్నముద్దలు, ఆకాశబాణములు, వలెలు, తారాసువ్వలు, పేకలు, చిమ్మబుడ్లు, చక్రబాణములు పోర్టఫైరు, బంగారువాన, వెండివాన, నెమలిపించ, పాముల కట్ట, రంగులమత్తాబులు, అక్షరముల చిత్రములు, అవుట్లు,గుండ్లు నీటుబాణసంచా భోగిమంటలు మొదలగునవి. మంజువాణి ముద్రాక్షరకాల, ఏలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

## ది రస్ట్ నే క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంఠెను మిక్కిలి పోడిమిగలది. తక్షణమే కదులును. హాట్ బల్బు, స్ప్రే, మాగ్నెటా, మున్నగునవి లేవు



పోయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన నూ నె చాలును. కొద్దినూనెతో పనిచేయును. చతురతనిమియు ఉండ నవసరము లేదు.



నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యూటలాగుకు వ్రాయుడు (388) మద్రాసులో ఫోల్ విజంట్లు, మాస్సి అందుకో, లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ వెట్టె నెం 60, మద్రాసు.



## వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు మ ము ల ను మ రు వ కు డు

ఆశాభంగము  
కలుగదు!

{ చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!! }

తృప్తికరముగా  
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కేంపులు సాదిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యాములకు కావలసిన మోపులు, పలకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, వాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండ్లెండులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, పవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కేంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో ఏనాడోయము కావలసినను చేసెదము.

తృప్తికరముగాలేనిచో పైకము వాపనిచ్చెదము. ఒకదాని మానమృతమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,  
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.



జార్జి డ్రెల్స్  
లైను సబ్బు

ప్రాక్షేశమందు అంతటను ప్రసిద్ధిచెందిన

టాయిలెట్ - డి - లూక్స్

అను



అత్తరు

చర్మమునకు దానియొక్క అమోఘమైన సువాసనను  
కలిగించి, ఉపయోగించి చాలనేవైన విచ్చట  
గాలిలో దాని సువాసన అద్భుతముగా వ్యాపించును.

ప్రతిచోటను వెలకుదొరకును లేక ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

సోల్ ఏజంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. ఆడికప్పచెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

### బ్రహ్మసూత్రార్థచంద్రిక తెలుగువచనము

కందుసంపుటములు ప్రతి 1-కి రూ. 12.  
తెత్తిరియోపనిషత్తు, పటిక " 8.  
వ్యాకర్ణోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైనతెలుగు 8.  
అప్పకవీయము, నూతనముదితము రావుసాహేబు గిడుగు  
వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము  
పరిష్కర్తలపీఠికతో నున్నది. ప్రతి 1 కి రూ. 8.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు సన్ను,

292, ఎస్ట్రేడ్, మద్రాసు.

### రుక్మణియే మీ యింటియందు

2128 వంట చేయనిండు

మానుప్రసిద్ధమైన రుక్మణి కుక్కరును ఉపయోగించి  
మీరు, మీస్త్రీలు వంటచేయ కష్టమునుండి విముక్తులు గండు.

అన్ని కుక్కరులకంటెను ఇది శ్రేష్ఠకర మయినది  
గొప్పవారిచే యోగ్యపత్రిక లివ్వబడియున్నది.

దళమైన ఇల్లడిరేకులచే తయారుచేయబడి బాగుగా  
కళాయి చేయబడినది.

సైజులు గురలు

ఒకరికి	ఇద్దరికి	4 గురికి	6 గురికి	8 గురికి
రూ 18	రూ 18	రూ 22	27	రూ 38

వివరములు గల పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును.

Rukmani Cooker & Co.,

19 West Mada Church St, Royapuram Madras

### కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రూ. 0-8-0

కలరా వ్యాధివలెనే ఒకవిధమైన అంటుజ్వరము. ఇది  
గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుట  
వలన గలుగును. ఈపురుగులు శరీరములోకిరేర క్రమము జేలు  
పును. దీనిముఖ్యలక్షణములు:—అజీర్తి, కడుపులో స్వల్పబొప్పి,  
వాంతులు, విరేచనములు, రోగము హెచ్చినచోలది గంజినీటివంటి  
టివిరేచనములు, మూత్రము బంధించుట, నాడి క్షీణించుట, శరీ  
రమాంసములు అతిబాధ, దుర్బలము. ఈ కలరామాత్రలు లోపల  
ఇమిడిన వెంటనే విషపురుగుల జంప ప్రారంభించి, వాంతిభేదల  
తగ్గించి మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టిగలుగజేయును. తగ్గి  
లిన వెంటనే వందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట  
నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

### మద్రాసు వెన్నెల్లు

ప్రతి రకము ద్రావింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు వెన్నెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నది.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

# రామమోహనఫార్మసీ, రెడివోడ.

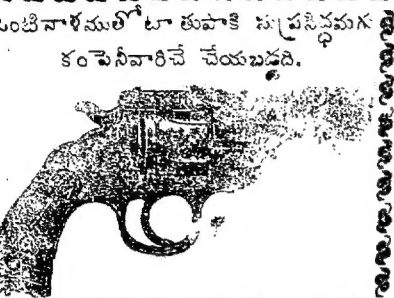
సమస్త ఆయుర్వేదావధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోటికొన్ని క్యాటలాగు ఉచితము.

నూతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల నూతన ప్రచురము

# శ్రీమదాంత్రిమహాభాగవతము

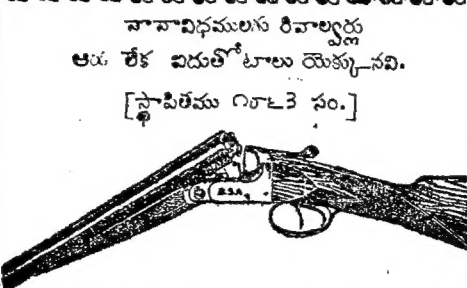
పోతానామాత్యవణితము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న భాగముగించియున్నారము  
12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లేజుకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్లుపేరు వెల రూ 6-0-0  
సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్లుపేరు రూ 8-0-0  
2080 సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్లుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి ఆండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.



బంటివాళిములోటా తుపాకి పుస్తకముగ  
కంపెనీవారిచే చేయబడినది.

ధ ర లు  
సరసము.  
క్యాటలాగు  
ఉచితము.



వానావిధములగు రివోల్వర్లు  
ఆరు లేక ఐదుతోటాలు యొక్కవని.  
[స్టాపితము ౧౮౬౩ సం.]

న ము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి కేబుల్ పెట్టెకో గలిగినవికూడ దొరకును. (8068)  
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలొ నరనము!!

రాజేశ్వరి

చర్మవ్యాధులకు



బొర క్కుసబ్బు

వజ్రాయుధము

మైనపువర్ణము, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావసాను.

ఆర్. ఆర్. సోఫ్ట అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు, బెజ్జ వాడ.

## జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న  
స్థుటము, భావస్థుటము, గ్రహస్థుటము, అష్టకవర్గ, పోడశం  
వర్గ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్న  
గు పెక్కుహంశములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము  
ప్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి  
ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు  
చక్కగా ఇమడ్చబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషము.  
వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.  
గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,  
2181 కళింగోట, విశాఖపట్నంబ్లా.

## వసుగుణ దీపిక

అయిదవకూర్పు- నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి.  
ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకము దెలిసియే యు  
న్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు  
ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణధర్మములను జక్కగ  
వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0.  
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము  
2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్స్,  
రాజమండ్రి.

## స్ట్రీల్స్ నెల్ వెటి 2263

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను  
దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని  
మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్రాక్టరు  
గాలైన రామన్ మిసన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాప్రతిక  
వచ్చినది. "వా గడ్డమునందు గజ్జియుండి, తినివేయుచుండెను.  
తక్షణమే మీ ఔషధమును వాడితిని. గజ్జి పోయినది. మొండి  
గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి."  
బుడి 1-కి ధర-రూ 1-0-0.  
టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.  
Collingwood & Co., Mount Road, Madras

## క్షయరోగము (Tuberculosis) ప్రస్తుతము హిందూదేశముం దున్న సిద్ధాషధము.

(క్షయమునందు ప్రత్యేక అనుభవముగల)

దేవి పండిత ఏ. సి. కణ్ణప్ప మొదలియారిచే అత్యద్భుతముగా కనిపెట్టబడిన

# దేవి సిద్ధభస్మము నెం 1220

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

చెన్న పురి గవర్న మెంటువారిచే నియమింపబడిన వైద్యునిచే పరీక్షింపబడి, ఆమోదించబడినది.  
ఈ అమోఘమైన ఔషధము సిద్ధుల యోగము ప్రకారము తయారు చేయబడినది.  
ఇందులో పాషాణ సంబంధమైన వస్తువులు చేరుట లేదు.

క్షయమునకు మొదటి దశా (అనగా 20 దినములు) నేవించిన ఆకలిని వృద్ధిచేసి భయంకరమయిన దగ్గును పారదోలును. రెండవసారి  
నేవించిన (మందముగా నుండు జ్వరమును) క్రమేణ పోగొట్టును. వ్యాధిగ్రస్తుని బరువును బలమును పూర్తిగా హెచ్చించుచు వాపును, నెమ్మది  
చేయును. మూడవ దశా నేవించిన దేహమునం దున్న ముఖ్యభాగములకు బలము గలిగించి వ్యాధిగ్రస్తునికి మంచి ఆరోగ్యము నిచ్చును.

ఆరోగ్యవంతులు దీనిని నేవించిన క్షయము (Tuberculosis) రానీయక ఆటంక పరచును.

ఒక దశాకు (అనగా) 20 దినములకు సరిపడు ఔషధము వెల రూ 20

## DEVI SIDDHA VYDIA SALAI,

3-72, Swamy Nalcken Street, Chintadripet, MADRAS.

Agents;—Messrs. P. RUNGIAH CHETTY & SONS, China Bazaar Road, Madras.

Telegrams: "NERVINE," Madras.

Send for free Literature.



సహకారోద్యమశిక్షణ సంస్థ

అభివృద్ధికాళి మంత్రి తెరచుట

గౌ. బి.బి. టి. ఎస్. శివభానంపిళ్లగారు నిన్న సాయంత్రం కాలము కలెటమందిరమున సహకారోద్యమ ఉచితశిక్షణ సంస్థను తెరచిరి. రాష్ట్రసహకార సంఘాధ్యక్షుడు డా. కె.వి. రెడ్డినాయుడుగారు తదితరులు పలువురు విచ్చేసిరి.

రెడ్డినాయుడుగారు

డా. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు మంత్రిగారిని సంస్థ తెరువగోరుచు నిట్లు చెలిపిరి:— ఈ సహకారోద్యమము శివలము ప్రభుత్వమువారిచే కాని ఉద్యోగేతరుల అధికారముక్రింద నుండవలెనను వాంఛ యెక్కువగ నున్నది. ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వాధికారముక్రిందగాక ప్రత్యేకముగ ఉద్యమమును సాగించునదియొక సంస్థను స్థాపించుచున్న రాష్ట్రీయ సహకార సంఘ మొక్కటియే. ఈ సంఘమునందు మంచి అనుభవజ్ఞులును శ్రద్ధగ వనితయువారును, వేదాచలయ్యరు పండితవరులగురు.

సహకారోద్యమముగూర్చి ప్రచారము బాగా జరుగవలసియున్నది. సహకారోద్యమము తప్పక విజయమొందును. ఇండియావంటి పెదదేశములో స్వాతంత్ర్యము సంపద యీ సహకార కాళి జుట్టియే అభివృద్ధి చెందును. కాని ఆర్థిక దుస్థితిచే అన్ని కార్యములు నెరవేరవు. ప్రభుత్వమువారి సహకారము మా సంఘమునకు రూ. 1,200 లు ధనసహాయము జేసిరి. బొంబాయి రాష్ట్రములో ప్రభుత్వము వారు రూ. 25,000లు గ్రాంటుచేసిరి. మనరాష్ట్రములో గూడ గౌ. మంత్రిగారి దయవలన వచ్చేయేడు యెక్కువ ప్రభుత్వ సహాయము చేయగలరు. సాధ్యమైనంతవరకు యీ సంస్థవరిసాలన యంతయు ప్రభుత్వ సంపర్కము లేకుండనే జేయవలెను చున్నాము.

ఈ సహకారశిక్షణ తరగతిలో చేరుటకు 400 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. 50 మందికన్న యెక్కువ అవకాశములేదు. దీనినిబట్టి ప్రజలకు సహకారోద్యమమునం దెంత ఆసక్తిగలదో తెలియగలదు. ఈ సంఘమువారు వచ్చే యేడు యెక్కువ తరగతుల తెరచుటకు పిలువనట్లు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయగోరుచున్నాము.

గౌ. అభివృద్ధికాళి మంత్రిగారు సంస్థ తెరువబడినట్లు ప్రకటించి ఉపన్యాస మొనంగిరి:—

మంత్రిగారి ఉపన్యాసము

ఈ సంస్థను తెరువబడు సందర్భమున ప్రారంభోపన్యాస మొనంగవలసినదిగా నన్ను గోరినందులకు కృతజ్ఞుడను. కలకత్తా బొంబాయి సహకార సంస్థలు మనరాష్ట్రముకన్న చాల ముందంజ జేసి యున్నవి. సహకారోద్యమమును ఉద్యోగేతర ప్రచారకులకు బోధించు సంస్థ మన రాష్ట్రములో నొక్కటియు లేదు. 1928 సం. మదరాసులో జరిగిన రాష్ట్ర సభ యందు యిందుకు తగినయోర్పాటుల జేయవలెనని నిశ్చయింపబడెను. రాష్ట్రసంఘమువారికి తగినధన సహాయము జేయవలెనని సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారుగారు శిపార్సుజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ ఆర్థికదుస్థితిని గమనించి యు, రూ. 1,200 ఒసంగిరి. చెంగల్పట్టుజిల్లా సంస్థకు రూ. 1000, ది. కన్నడశిల్లాకు రూ. 1000 గ్రాంటులిచ్చిరి. ఇప్పుడు రాష్ట్రసంఘము వారు ఈతరగతిని తెరచి జిల్లా సంస్థలకు ఆదర్శము జూపుట మంచిదే.

సహకారశిక్షణలని గల మేలు యింతెంతగాదు. సహకారోద్యమ ముఖ్యముగా నిరాదంబర జీవనము, కొందరు సభ్యులు సదుద్దేశము కలిపి తమ ఆర్థికాభివృద్ధిక పనిజేయుటయే సహకారాదర్శము. సహకారోద్యమము ద్వారా సాధింపలేని సమస్యలు లేవు. వివిధదేశీయులలో ఆయాదేశ స్థితినిబట్టి సహకారోద్యమమును వివిధకాళులు అభివృద్ధి చెందినవి.

సానికపరిసీతుల ననుసరింపవలెను

మనము పాశ్చాత్యదేశముల నిదర్శనములబట్టి గత 25 సం. త్వరములు నుండి ఉద్యమము సాగించుచున్నాము. మన దేశములోని స్థానిక పరిసీతుల ననుసరించి ఉద్యమమును నడువవలెను. ప్రజల సాంఘికార్థికస్థితిని గమనించవలెను. ఇందునిమిత్తమై తగిన శిక్షణ మొనంగవలెను.

ముఖ్యముగ సహకారసంస్థల పరిపాలనాపాద్యత వహించువారు, అందరి గుమాస్తాలకు సహకారవిధాన నూత్రములు బాగా తెలియనందున చాల సంస్థలు విలచిపోవుచున్నవి. ముఖ్యసంస్థలు ఆదర్శనియములుగ నుండవలసిన సంఘములలోని వారికైన తగిన శిక్షణగరవుట తప్పవనరము.



మీ బిడ్డలు బలశాలిగాను ఆరోగ్యముగాయుందురు.

మీ బిడ్డలు మిగుల ఆరోగ్యముగాను, సంతోషముగా నుండుటకు కావలసిన ఆహారము గాల్సినొక్కటియే.

అది మిక్కిలి పరిశుద్ధమైనది. నూతనమైనది. పురుగునారేనిది. సాధారణమైన పాలు పసిబిడ్డలకు హాని కలిగించునట్టి ప్రదేశములలో ఇది మిక్కిలి అనుకూలమైనది.

గాల్సిన ప్రేగుసంబంధమైన వ్యాధులను, క్షయవ్యాధులను రుచియదు



మీ వైద్యుని అనుగుడు

"THE VITAMIN MILK FOOD"

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమువచ్చును."

గాల్సిన వారుగురజుటుంబముల బిడ్డలకు మిక్కిలి ఆయప్రదముగా నెంచబడిరి  
టోటగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు ఆండు కో., లిమిటెడ్.  
(ఇంగ్లాండులో ఇంకాల్సొరేటు చేయబడినది.) కపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు 1886

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథ నిలయము పితాపురము

—: క్రొత్తగ వెలువడిన నవలలు :—

బ్రాంచి 279 లింగ శైలిపీఠి, మద్రాసు.

నరేంద్ర గుప్తాదురు. 1-8-0.

బ్రాంతివిలాసమురు. 0-12-0.

ఈ రెండునవలలు పొట్టిజీగాక చందాదారులకు రు. 1-8-0 మాత్రమే. ఇంకను అనేకములగు చారిత్రిక సాంఘిక, ఆపరాధ పరిశోధక నవలలుకలవు. వలయువారికి క్యాటలాగు పంపుదుము.

గోరా 1926 ఇంటర్మీడియేట్ టెక్ స్టుబుక్ రు. 1-8-0

[యవలెను.

N. B. ఈ గ్రంథనిలయము కాకినాడనుండి స్థిరముగా పితాపురము మార్చినాముగనక జాబులు పితాపురమునకే వ్రాసెదము.

ప్రభుత్వాధికారమును యీ ఉద్యమమునుండి తొలగించి స్వయంనిర్వాహక బాధ్యతను వహింపవలెనను సహకార సంస్థలందు పాల్గొనువారికి తగిన శిక్షణయొందవలెను. ఇప్పుడు స్థాపింపబడిన యీ తరగతి యందు శిక్షణ పొందు వారు ఉద్యమమున కెంతేని మేలు జేయగలరు. సహకారసంఘములం దుద్యోగములలో నున్నవారే గాక, గౌరవప్రచారకులుగూడ యీ శిక్షణ బొందిన లాభముండును. ఈతరగతి ఉద్యమమును ప్రభుత్వాధికారమునండి నవలించుటకే స్థాపించి రనవచ్చును.

డా. కె. వి. రెడ్డిగారి ప్రకటన ననుసరించి రిజిస్ట్రారులపక్షజే వచ్చినందుకు సంతసముచున్నది. నేడు స్థాపింపబడు శిక్షణ సంస్థ చిరకాలముండి ఉద్యమమునకు మేలుచేయగలదు. ఉద్యమముయొక్క లాభమును గమనించి ఉదారస్వభావు లగు వారుగూడ ధనసహాయము జేయుదురుగాక. విద్యార్థులకు పరీక్షలతో బాటు బహుమతులనుగూడ నిచ్చిన, మున్ముందు తమ కార్యముల శ్రద్ధగ నిర్వహించుటకు ప్రోత్సాహకరముగ నుండును.

ఈ తరగతిలో విద్యార్థులకు ఉపన్యాసము లిచ్చి శిక్షణగరువ మద్యకులైన ప్రచారకులకు మన మెంతయో కృతజ్ఞులము." మంత్రిగారికి వందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

ర్యాల్ యొకమాత్రము నేవించిన తెల్లవారి రెండువిరేచనములు కాగలవు. వికారము వైద్యములేదు. నేపాళము చేర్చబడలేదు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

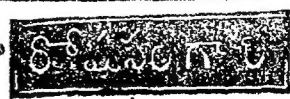
గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

40-వ దేశీయమహాసభ - ప్రతినిధుల ఎన్నికలు

కాన్సురు కాంగ్రెసుమహాసభకు గుంటూరుజిల్లానుంచి ప్రతినిధులుగా వెళ్ళదలచిన కాంగ్రెసుసభ్యులు తమ దరఖాస్తులను ఆక్టోబరునెల 10-వ లేదీలోపల మా కార్యాలయమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తుతో కూడ రుసుము రు. 5 లు పంపిన సేగాని దరఖాస్తులు అంగీకరించబడవు. సదరు దరఖాస్తులయొక్క నమోనాయున్న ప్రతినిధులుగా వెళ్ళదలచిన వారు ముఖ్యముగా గమనించవలసిన నిబంధనలున్నా ఆంగ్ల రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారు, ది 29-9-25 లేదా ఆంగ్లపత్రికలో ప్రకటించిన నెం 13 రు సర్క్యులరులబట్టి తెలియనగును. ఆ ప్రకారం దరఖాస్తులు పంపవలెను. దరఖాస్తు ఫారంలు (అచ్చువి) కావలసినవారికి మా కార్యాలయము నందు దొరకును. సెప్టెంబరు నెలాఖరువరకు చందానూలు చెల్లించి యుండవలెను, లేదా చెల్లించవలెను.

మాచిరాజు రామమూర్తి,

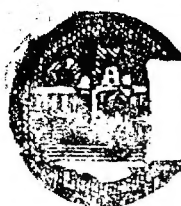
గుంటూరు. కార్యదర్శి.



దేహమునందు ఎల్లచోట్ల యందును అనావశ్యములైన రోముములను శిశుములలో యెత్తివేయును. ధర బుడ్డి 1 కి 0-8-0. 3 బుడ్డు వొకటేసారి కొనేవారికి తపాలుఖర్చులు యినాము.

సుందరం అండ్ కో,

5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, వార్డు-టవున్ మద్రాసు



# మదరాసు వార్తలు

సీమలపా. — సీమలపా బొంబాయినుండి కుక్ వారము రాత్రి 10.30 గంటలకు బయలుదేరినది. శేపు 9-80 గంటలకు జనరలు పోస్టాఫీసువద్ద బట్టాదా యగును.

మైసూరు దళరాసంచిక. — దీనిని మేము కృతజ్ఞతతో నందుకొంటున్నాము. మైసూరు నగరమునకును సంస్థానమునకును రాజకీయమునకును ఉద్యోగముండగిని సంబంధించిన వారి పట్టుములను యితర ప్రముఖుల పట్టుములను కొంటు భవములు దేవాలయములు మున్నగువాని పట్టుములను దీనియందు విస్తారముగ నున్నవి. మైసూరుకు వెళ్లగోరువారికిని మైసూరును గూర్చి తెలియగోరు వారికిని యిది చాల ఉపయుక్తముగా నుండును. ప్రకాశము - కె. ఆర్. హబ్బరు కంపెనీ - శంకరపురం - బెంగళూరు సిటి.

శారదానికేతనము, గుంటూరు. — శారదానికేతనమునకు గుంటూరులో దళరాసముఖ్య జరిగెను. ఇతరప్రదేశ్ములలో దీపావళివనూళ్లు ఇకముందు జరుగునని కార్యనిర్వాహకులు వ్రాయుచున్నారు. గురుకులములో 52 చుండి వారికు భోజనసమయమును బొందుచు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. మొత్తము విద్యనభ్యసించు బాలికలసంఖ్య 150. ఇంక ఏడెనిమిది వందలరూపాయలు ఖర్చుచున్నవి. బాలికలు దూరదేశములనుండి గూడ వచ్చుచున్నారు. దరఖాస్తు లక్షకము లింకను వత్తుచున్నవని, దెలుపుచున్నారు. ఆంధ్ర లీప్రతిష్ఠాపనకు తగిన ధనసహాయముజేసి, పోషింప ప్రార్థితులు.

భైదీ తప్పించుకొనుట. — నిన్నును మదరాసు పెనిటెన్నియరీ (కెయిలు) వెనుకనున్న కూమునది ఒడ్డున కూరల పోటలో 12-30 గ. మామూలుగా ఏడుగురు భైదీలు పనిచేయుచుండిరి. వారిపై నోక హెడువార్డు కాపాలాయండెను. కొంత సేపటికి ఒక భైదీ కాన్సింపకుండుటచే వార్డులు కేకపెట్టి, కెయిలుబంట్లోతులు వార్డులు అందరువిచ్చేసి వెనుక నారంభించిరి. భైదీ నదిలో దుమిక కొంతదూర మీది యెన్వరికొన్నందుండ భైదీనుకొనెననిఅనుకొనుచున్నారు. కెయిలు వెనుక నున్న కూమునది వంతెనపై చాలమంది గుమిగూడియుండిరి. వంతెనకింద నెక్కడైన దాగుకొనెనేమోయని వెదికిరి.

చెన్నపురి మండల ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము. — ఈనెల 5 వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 5-15 గం|| కు ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమున (6-7 తంబుకెట్టిపిడి) జిల్లాసంఘపు సాధారణసమావేశము జరుగును.

కార్యక్రమము: — (1) బందరునందు జరుగనున్న ఆంధ్రసభలకు ఆధ్యక్షులను నూచించుట. (2) కాంగ్రెసు సభ్యులను ఆధికముగ చేర్చువిషయమై ఆలోచించుట. (3) పాట్నా తీర్మానములు. (4) ఇతరవిషయములు.

గద్దె రంగయ్యనాయుడు,  
రావినూతల వెంకటరంగారావు.  
కార్యదర్శులు.

రాకపోకలు. — కొల్లెంగోడురాజుగారు జి. శంకరను నాంధ్రుగారు సి.ఆర్.లక్ష్మీనాథుగారు, నేడుదయవిచ్చేసిరి. ఎల్. హెచ్. అంబు వి. సి. ఎస్. నిన్నును వచ్చిరాత్రి వార్తలు పోయిరి.

జి. ప్రకాశసంతులుగారు బట్టాలో సంచారముజేయుటకు నిన్ను ఉంటుంది నిన్నరాత్రికి కై. రంగం బోయిరి. గౌ. వి. బి. టి. ఎస్. శివభాను పిల్లగారు, సర్ ఆర్. వెంకట రత్నంనాయుడుగారు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

కర్నూలు జి. డి. క్రాశ్మగారు ఎం. ఎల్. ఎ. బోగోపియను సంఘకార్యదర్శి చెన్నరాష్ట్రమున సంచారము చేయుటకు నిన్న రాత్రి పయనమయిరి. 18 వ తేదీన వత్తురు.

జి. వి. రాయగారు నేటిరాత్రి కలకత్తాకు పోయెదరు.

## పాట్నా విశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రధానోత్సవము

రాంబీ, అక్టోబరు 2: — పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రధానోత్సవము నవంబరు 28 తేదీన జరుగును. (అ. ప్రె.)

## ఆంధ్రమహాసభలు

రాష్ట్రసభ 23-వ తేదీని, మహాసభ 24-వ తేదీని ప్రారంభమగును.

రాష్ట్రసభకు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుండు చిట్టా సుందరరామయ్యగారు

మహాసభకు సన్మానసంఘాధ్యక్షుండు శీలం జగన్నాథరావు నాయుడుగారు

మచిలీపట్నము అక్టోబరు 3: — కార్యదర్శి చెటుకువాడ వెంకట నరసింహారావు గారిట్లు దెలియబడుచున్నార: "ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభ, ఆంధ్రమహాసభ మొదలగుసభలన్నియు, వికాలమున పురమందిరమున జరుగును. ఏడవ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు చిట్టా సుందరరామయ్య, బి. ఏ. బి. యల్. గారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుండుగా నుందురు. 12 వ ఆంధ్రమహాసభకు పురపాలకాధ్యక్షుండుగు శీలం జగన్నాథరావు నాయుడు బారిష్టరుగారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుండుగా నుందురు. 9 వ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ మహాసభకు పురాణం నూరికాస్త్రీగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షుండుగా నుందురు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ అక్టోబరు 28 వ తేదీని మహాసభ 24 వ తేదీని ప్రారంభమగును.

మునిసిపాలిటీల ఆరోగ్యప్రచారము (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

మునిసిపలు పట్నములందు ఆరోగ్యప్రచారము జరుపుటకు అనేకావకాశములున్నను సగముపైగా మునిసిపలు సంఘములు యీవిషయమును వెనుకబెట్టినందులకు విచారమగుచున్నది. 88 మునిసిపాలిటీలు మాత్రమీవిషయమున కొంచెము పనిజేసినవి. ఇతర మునిసిపాలిటీలు గూడ పన్ను లెచ్చువారి యెడ తిమివిధిని మరవకుండురు గాక.

సేలము జిల్లాబోర్డువారు మాత్రమే మాజికులంతయు బాగా యుపయోగించు చున్నారు. కొన్ని జిల్లాలో స్థానిక పత్రికలను యీప్రచారమునకై వినియోగించుట సంతృప్తికరముగనే యున్నది. ద- కన్నడ, మలబారు, కోయంబత్తూరు, తంజావూరు, గుంటూరు జిల్లాలు అట్లు గావించినవి. ఇతర జిల్లా ఆరోగ్య కాళాధికారులుగూడ యిట్లు పత్రికల నుపయోగించు కొందురని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు.

\* \* \* స్థానిక సంఘములు

స్థానిక సంఘములు గూడ మునిసిపలు సంఘములవలెనే సాధారణపు పాస్టు బిళ్లలను కొని అవసరమునో ముందుగా కన్నములు పాడిపించిగొని యుపయోగించుకొనవచ్చును.

(22-9-25)

\* \* \* తాలూకా, యూనియనుబోర్డు ఎన్నిక నిబంధనలు

(ప్ర. ప్రకటన 19-9-25): —

తాలూకా యూనియనుబోర్డుల సభ్యుల నెన్నుకొనెడి నిబంధనలు దేశభాషలలోనికి తర్జుమాజేయుటవసరమా? అన సరమైనచో ఏభాషలో నెన్ని కావలసియుండును? అని తెలియగోరుచు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులకు ప్రభుత్వమువారు నోటీసు జేసిరి. ఆఖర్కు స్థానికసంఘములే భరించవలసియుండును.

అనంతపురం, ఉత్తర దక్షిణ ఆర్కాటు, కోయంబటూరు, కడప, కృష్ణ, మధుర, రామ్మడు, వికాఖ పట్నంజిల్లా బోర్డులు తప్ప తక్కిన వారు ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి. చిత్తూరు నెల్లూరు నీలగిరి జిల్లాలకు తర్జుమా కాపీలక్కరలేదట. ఇతర జిల్లా బోర్డులకు మొత్తముపైన 954 అరవము, 817 తెలుగు, 262 మలయాళం, 75 బెరియా, 98 కన్నడము కాపీలు కావలెను. గంజాము జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులకు 75 ఒడ్రము కాపీలు తర్జుమా జేయించి ముద్రించి యివ్వవలసినదిగా గంజాము కలెక్టరుగారి కుత్తరువు జేసిరి.

గవర్నరు మెంటు తర్జుమాదారు యితర భాషల తర్జుమా అను తయారు జేసి గవర్నరు మెంటు ప్రెస్సున కొనంగినచో ఆ ప్రెస్సు మాఫంజేంటు ఆయా జిల్లాల కంపించును.

## మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

బొంబాయి పౌరుల గౌరవము

బొంబాయి, అక్టోబరు 3: — నిన్న రాత్రి యిచ్చుట్లో గాంధీమహాత్ముని 87 వ జన్మదినోత్సవ మత్సర్యాహ్వానముగ జరుపబడెను. బొంబాయి రాష్ట్రపాతీయసంఘము, భగీనీసమాజము, పార్సీరాజకీయ సభవారు ముస్లిములు సభలను సమావేశపఱచిరి. సత్సేదార్థస్వరాహిత్య సిద్ధాంతములను ప్రపంచమునకు బోధించిన మహాసన్యాసియని వివరించిరి. ఆ వహానుభావునికి పరమేశ్వరుండు కీర్తనాపునిచ్చుటకు ప్రార్థించిరి. అన్నిరాజకీయపక్షములవారును మహాత్ముండు భారతదేశమునకు, మానవకోటికిని జేసినసేవను విశేషముగ గీర్తించిరి. సభాస్థలములందు ఖద్దరు బజారులుగూడ ప్రదర్శింపబడెను. (అ. ప్రె.)

పుంగనూరు ప్రతిస్థాపనము

పుంగనూరు సంస్థానమునందు రాజాగారిని సింహాసనానీడని జేయు మహాత్సవము 28 వ తేదీన గొప్ప వైభవముగా జరిగెను. మైసూరులో నాయకులు కొందరు, మహాసభ వారు యూనియను బోర్డువారు తదితర ప్రజాసంఘములు అభినందనప్రత్యు లొసంగినవి. రాజాగారు సంతోషించి దేవుని దయవలన వారంతరి మేలుకొరకు శక్తి వందనలేక పాటుపడెదననిప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

ఈ మహాత్సవము ఏడాదికిందటనే జరుగవలసినదిగాని కోర్టు వ్యాజ్యములవల్ల విశేషమయ్యెను. జమీందారుగారి వదినెగారు (విలేతువు) చిత్తూరుజిల్లా కోర్టులో గూడ ఇంజంక్షను ఆర్డీపెట్టెను. కాని సమర్థులగు నట్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరు పార్లమెంటులో ఆయ్యంగారుల వాదమువలన ఆక్షేసు 28 వ తేదీన తప్పిపోయెను. (విలేఖరి)

## కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గంధకర్త: — నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటేశపుడుగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి.

సాంఘికనవల — ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ ప్రాతలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. షెడ్యూలుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0. విలాసము: —

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, నెం. 7, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

## మోహినీ తైలము

5 తొలినూనె Xల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగిగణులు, మొదలగువారికి ముఖ్యద్రవ్య, విక్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల ముఖలావణ్యమునకు ప్రాపక మరులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రమణీయ మగు సువాసన చెప్ప నలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోమందును పుట్ట నీయదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి పెన్నెబడసియున్నాము. కేంద్రేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

మోహినీ తైలము: — మొదడుకు చలించుచుండును.

మోహినీ తైలము: — కండ్లకు చలవ జేయును.

మోహినీ తైలము: — వెండ్రుకలు పెరుగును.

మోహినీ తైలము: — వెండ్రుకలు రాలకుండును.

మోహినీ తైలము: — వెండ్రుకలు నునుపుదేరును.

మోహినీ తైలము: — మనోహరముగా నుండును.

మోహినీ తైలము: — సువాసన గలిగి యుండును.

మోహినీ తైలము: — తలయందు చుండు పోగొట్టును.

మోహినీ తైలము: — హాసన రమ్యముగ నుండును.

మోహినీ తైలము: — ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును.

మోహినీ తైలము అనేక సీసాలు విక్రయము.

మోహినీ తైలము: — వెండ్రుకలను చిట్లనియ్యదు.

అచ్చు తాంబూలం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి



ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భౌగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్తవిషయములు చర్చింపబడును. ప్రతినంపుటమును, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను వి. పి. గా వంపి రూ. 0-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్తుగ పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్క సంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0 పుస్తకములను వి. పి. గా వంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

దొరకుచోట్లు:- ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు డక్కన్.



(వెనుక చింతించుట వెట్టితనము ముం దందుకొన్న వారలు మోదమంద గలరు) 40 దినములలోగా అతిసులభముగా యింగ్లీషు నేర్చుకొన వచ్చును.

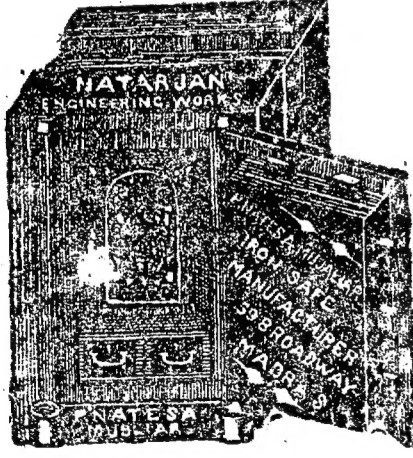
ఆంగ్లేయ భాషా గురుడు.

ఆంగ్లేయ దొరతనమువారి పరిపాలనకు లోకులైన యీ భూమండలమున గౌరవభ్యాతియు పొంది జీవనోపాయములచే వుజ్జీవింతుటకు కారణకర్త యగు ఇంగ్లీషుభాషయే ముఖ్య మని యెరిగియు అనేకులు విడనాడియుండు వారలకు అతిసులభముగా గురు చెంత చేరక తమకు తామే భాషాగురువము పొంది చదువుటకును మాట్లాడుటకును వ్రాయుటకును పుష్కలముగా ఆంగ్లభాషయందు ముడిపించి అభ్యాసపరులకు అవలీలగా గ్రహింపదగినది గాన మావశ్యమున ప్రస్తుతము కొన్ని ప్రతులే ముద్రించి తక్కువధరలకు విక్రయించుచున్నాము. ఇందుసాధారణముగా పుష్కలముగనునట్టి యింగ్లీషుపదముల నుచ్చరించుటకును వాటికిగల అర్థమును ఇంగ్లీషును ఆంగ్లమును వ్రాయబడి చిన్నకథలు సామెతలు పీటలు యింగ్లీషు అర్థములును అతిసులభమైన వ్రాయబడియున్నవి. మృగములు, పక్షులు, వారములు, నెలలు, సంవత్సరములు, పుష్పములు, ఆయుధములు, నానాదేశములు, లిఖితములు వ్రాయునట్టివిధములు గలవు. ఈ పుస్తకము బాలకు, బాలికలు, వర్తకులు, నాకరులు, విద్యార్థులు వీరల కందరికి పుష్కలముగ సహాయగ్రంథము. అంత్యకాలమున పుయిత్ మొదలగునవి వ్రాయు విధమును, తంతుసహచారములను, వడ్డి పరిమితియు జీతముల వగైరాల లెక్కలును యియ్యెల్ల విశదపఱచబడి యున్నది. పుస్తకము 1-కి ధర రూ. 1-8-0. తపాలాఖర్చు 0-4-0. ఆ నం దా శ్ర మ పు స్త క శా ల, 5/34, నయ్యనాయక కొ పిధి, పార్కు-టౌన్ పోస్టు, మదరాసు.

న ర స ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది



ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429) పి. న లే శ మొ ద లి యార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు, ప్రొఫెసరు, 63, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐర్స్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు ఆయిత్ ఎంజినీలు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థు లగువారు. రై సుమిలుకుకావలెన్ని సిలండర్లు, సోఫ్టింగ్ నట్టలు సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయస్ శిల్పి, పెద్దనాయకన్ శిల్పి మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రైతములు వ్రాసిన బడులు వ్రాయబడును.

BISURATED MAGNESIA

చూర్ణముగాను, బిళ్ళలుగాను దొరకును. ప్రతి టోన్ వద్దనుకూలమునందును, స్టోరునందును దొరకును. ఎర్రక BISMAG గురకు మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గురుతును గమనింతుడు ల.

బై సు రే టెడ్ మెగ్నీ సీయా అజీర్తికి ఒక మంచివైద్యుడు

అజీర్తి, మందాగ్ని, కడుపుబ్బరము, పులితేవులు, మంట మొదలగు బాధలనుండి త్వరలో నిజముగా విముక్తు లగుటకు 'బై సు రే టెడ్ మెగ్నీ సీయా' భోజనాంతరములేక బాధయున్నప్పుడు బై సు రే టెడ్ మెగ్నీ సీయా (Bisurated Magnesia) బిళ్ళలను రెండు లేక నూటిని పుచ్చుకొనుడు ఇంద్రజాలమువలె పనిచేయును. ఇందులో అపాయ మేమా శ్రమలేదు. ఎంత మాత్రము భయములేదు. వ్యాధిని హెచ్చించక అజీర్తిని ఎంత కఠినస్థితిలో నున్నను మదిర్చి మునుపటి ప్రకారము బాగుగా భోజనము చేయునట్లు చేయును. ఉపద్రవబంధమైన వ్యాధులచే బాధపడువానికి బై సు రే టెడ్ మెగ్నీ సీయా తగినవైద్యుడు స్వల్పధరకే 10 గ్రాములవఱకు తక్షణము దొరకును, లేక 1/2 మిను గుండును. ఎంతగ్రాముల అలక్ష్యముచేయక తక్షణముగా 'బై సు రే టెడ్ మెగ్నీ సీయా' ఒక పావున్నును కొని అందులో తెలుపబడిన వ్యక్తి ప్రకారము ముచ్చుకొనుడు 10 మొదలు 1 టి పరకు అందులో ఇల్లెస్ట్రే ప్రకారము పుచ్చుకొనిన తక్షణమే సుఖమగును. మీకు కడుపుబ్బర బిళ్ళలను పుంకినవి కూడ మరచి పోవుదురు! బై సు రే టెడ్ మెగ్నీ సీయా "Bisurated Magnesia" గల ప్రతిపాట్లముపెనను షిప్ నాగ్ "Bismag" అను వర్తకగురుతు ఉండును. అది ప్రజల జాగ్రత్తకై వేయబడినది. అప్పు బై సు రే టెడ్ మెగ్నీ సీయా "Bisurated Magnesia" యని ప్రజలు తెలుసుకొనుటకై అడివేయబడినది. 8-10-25.

బెల్జియం రాజదంపతులు

సిమ్లాకు రేపువచ్చెదరు

సింలా, అక్టోబరు 2:- రేపు బెల్జియం రాజదంపతు లిచ్చటికి వచ్చినపుడు రైల్వే స్టేషనువద్ద రిడింగు దంపతులు స్వాగతమిచ్చెదరు. కాల్యాహిల్స్ వద్ద రాజదంపతులకు స్వాగతమిచ్చుటకు నేను సర్ మాల్ కాం హైలీగారవ్వకు వెల్లి రి. అనివారమునాడు రాజాను రాణియు రిట్రేటు మహారావ ద్ద రిడింగుదంపతులతో విందారగించి ఆరాత్రి అచ్చటనే యుండురు. మరునాడుదయమున మోటారులో వార్మండాకు పోయి తిరిగి బుధవారమునాడు సిమ్లాకు వత్తురు. రాజాగారు యదుకుగా పర్యతము లెక్కగలవాడు. హిమాలయ ప్రకృతి సౌందర్యమును సాధ్యమైనంతవరకుచూడ దలంపినవాడు

(ఆంధ్ర)

డిల్లీ, అక్టోబరు 2:- ఊరును జూచుటలో మరియొక దినము గడపి రాజాగారును రాణిగారును కుటుంబ మివారు పూరణిలా కోట మొదలగువానిని చూచిరి. భోజనానంతరము రాయల్ హెవల్ లో కాల్యాను వెల్లిరి. రైల్వేస్టేషనువద్ద కూడిన వారిలో మధ్యరాష్ట్రములకు బోవుచున్న ఫ్లేటు మార్షల్ సర్ విలియం బడ్డవుడ్గారు చూడ నుండిరి (ఆంధ్ర)

ఇండియా గెజెటు

సిమ్లా, అక్టోబరు 2:- ఇప్పటి యిండియా గెజెటులో నిట్లు ప్రకటింపబడినది:- హోము డిపార్టుమెంటు:- 1926 జూలై ఆగస్టు మాసములందు లండనులో జరుగు ఐ. సి. యస్. పరీక్షనిబంపనలు పూర్తిగా ప్రకటింపబడినవి. ఆర్థికభాగ:- సీకస్టము ఆఫ్ క్రింగ్ ఊపు, నల్లముండు, ద్రాసుడు పదార్థములు మొదలగు ఎక్సైజు పదార్థములను ఎట్రిటి షు ఇండియన్ రేపునంజీయు కథియవారులో ఏరేవునకును పంపగూడదని నిషేధింపబడినది. (ఆంధ్ర)

బొగ్గుపై రక్షణపన్ను

టారిఫుబోర్డు

సిమ్లా, అక్టోబరు 2:- ఇతరదేశములనుండి యిచ్చటికి దిగుమతి చేయబడుచున్న బొగ్గుపై రక్షణపన్ను విధింపవలెనా? విధించినచో ఏరేటు ప్రకారము విధింపనగును? అను ప్రశ్నలపై విచారింపవలసినదని టారిఫుబోర్డు వారి చదుగపలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈతీర్మానము 1924 మార్చి 15 తేదిన భారతకాపససభలో చేయబడిన స్టేటుమెంటు ననుసరించి యున్నదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు వ్యక్తులగాని కంపెనీలుగాని తమయభిప్రాయములను విచారణకు పంపగోరువారు కార్యదర్శికి వ్రాసికొనవలెను. (ఆంధ్ర)

వర్షపాతము

సిమ్లా, అక్టోబరు 3:- ఈశాన్యవాయువులవ బంగాళా ఖాళాతముమీదుగా వచ్చు వర్షముల కనుమాల పరిస్థితిలే యగుచున్నవి. పశ్చిమవాయువులవలన సుత్రరమైన వర్షములు పడుచున్నవి. బర్మాకుం దింకను వర్షములుకురియుచున్నది. దిగువ బర్మాయందు వర్షము సాధారణముగానున్నది. ఎనువ బర్మా పశ్చిమోత్తర ప్రాంతములు, మదరాసు దక్కనులందు వర్షములు సాధికముగానున్నవి. అస్సాము, జొంఖాయి, దక్కను, కొంకణము, మలబారు లందు వర్షపు జమీయపడినవి. మెర్కు, మోర్తెసు, బే సీమలందుకీ, డయనుండుదీవి, యామెఫిను, మాండలేషిలాంగు లందుకీ ఆంగుళముల వర్షము కురిసినది.

నూచన:- కొరమాండులు తీరము, కాశ్మీరములందు వర్షము లెక్కువ కావచ్చును. (ఆంధ్ర)

దంత శూల హరి

వెల సీసా 1 కి 0-8-0

దంతశూలకు రైల్వేము, రహదల్లు, పుష్పిపన్నులు దంతములు మొదలగునవి కారణములు, నొప్పిగలవోట దంతములో తగిలి పాల్చి నొప్పి వెంటనే పోవును. అమ్మతాంబనం డిఫో, బాంబాయి - మదరాసు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల నిస్సహాయత

1,60,000 భారతీయులను బాధించు శాసనము

అక్టోబరు 11 వ తేదీని భారతదేశ మంతటను దాని నేవగించుచు సభలగావింపవలయును

సోదానీ దేవిగారి ప్రబోధము

బొంబాయి, అక్టోబరు 2:—దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ జాతీయ సభాధ్యక్షులారా లకు సోదానీదేవిగారిట్లు ప్రబోధించుచున్నారు. “దక్షిణాఫ్రికా సంయుక్త ప్రభుత్వము ఆసియావాసులకు నిరోధములను గల్గించు శాసనము నొకదాని నంగీకరించెను. అది వలనవచ్చిన శ్రేయజాతీయుల నిరంకుశత్వమును బ్రకటించుచున్నది. శాసనములను ముఖ్యముగా దక్షిణాఫ్రికాదేశ మే స్వదేశముగా భావించి, అచటనే తమ యాశలన్నిటను నెలకొనిన 1,60,000 భారతీయులకమితముగు బాధలు నిరోధములు కలుగుచున్నవి.

కావున భారతదేశ మంతటి యన్నిజాతులవారిని, తమ రాజకీయాభిప్రాయము లెటులున్న నీజాతీయభావ ప్రకటనమునకు దోడ్పడి, శాసనము నెడ తమయసమృత్తిని జూడగోరుచున్నాను. అక్టోబరు 11 వ తేదీ యాదివారమునాడు దేశమందంతటను సభలు జరిపి శాసనముపట్ల తమ హేయభావమును వెల్లడింపవలయును. నాచోహిందూ, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, శిక్కు, యూదు, పారశీక మతాలయములందు ప్రార్థనలు జరపవలయును నేను ముఖ్యముగా నాంగ్లేయులను, భారత క్రైస్తవుల నీవిషయమున సహాయ చేసి క్రైస్తవ మతమునకాట పట్టులగు న్యాయ సమత్వభావముల కెదురగాకుండ జూడ ప్రార్థించుచున్నాను.” (అ. ప్రె.)

పాట్నా జాతీయసంఘ సభానిర్ణయములు

కేల్కరుగారి యభిప్రాయములు

పూనా, అక్టోబరు 2:—శివాజీ మందిరమునందు చాల మందిహాసిన సభ యెదుట నున్నసెంచుచు యక. పి కేల్కరుగారు కేంద్ర సభయం దన్నిసక్షమలు గలియుటవలన ప్రజలకెంత జయప్రదమునో వివరించిరి. పాట్నాయందు నూలు చందాకు ప్రతిగ డబ్బుచందానుగూడ నేర్పటముచే చాల యభివృద్ధికరమని సంతోషమును వెల్లిబుచ్చిరి. నూలువడకు సంఘమున కభ్యవదయముగకాయని గోరిరి. పాట్నాసభలందు స్వరాజ్యవాదులకు, భాండకులకుగల వైరభావము చాలవడకు సమన్వయ పటుపరచిరి. స్వరాజ్యపక్షమును, నూలువడకు సంఘమునుగూడ జాతీయ మహాసభతో సంబంధమును వేటువడచి, రెండును ప్రత్యేక సంఘముగా చేసి మఱిత సభ్యముగు గుర్వవలెననిరి. మహాత్ముని సందేశ మిసభ్యము కాన్పూరునందుకు దురుద నటు లా న గొల్పుచున్నది. కాని త ద్విషయమున నెక్కువ శ్రద్ధ బూనిన గాని కాన్పూరునందుగూడ పాట్నాసభలందు జరిగినదానికంటె నెక్కువ లాభకరమగు పడదేమోయని కేల్కరుగారు చూచించిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి నేతపనివాండ్రు సమ్మె

చాల కష్టములపాలగుచున్నార

పనివాండ్రలో వ్యాధులు ప్రబలుచున్నవి

బొంబాయి, అక్టోబరు 2:—పనివాండ్రు తమకుగల సామ్రాంతయు వెచ్చించుటచే, సమ్మెవలన చాలభాగ నందుచున్నారు. చాలమంది పనివాండ్రు తమకు గల యాస్థులను బురుదాతల హస్తగతముచేసిరి. కావున నిచ్చటనున్న కొద్దిమంది పనివాండ్రుగూడ తమ స్వగ్రామములకు బోవుచున్నారు. కొన్ని యంత్రములందు పనివాండ్రు కూలినన్నిట సోమవారమునకు సాపిరి. పట్టణమంధింకను మిగిలియున్న పనివాండ్రలో చాలమంది వివక్షనములకు బాల్కుచున్నారు. ఈ జ్వరభాగ మఱిత ప్రబలుచున్నది కాని పనివాండ్రు తెలిసినటుల చాలమంది పనివాండ్రు స్వగ్రామములకు బోవుచుండుటచే కొంతవరకా ప్రభుత్వ సేవకేమిమిగిలినది. (అ. ప్రె.)

అమృతసరమందు నూతన హిందూదేవాలయము

వేదోక్తముగ ప్రతిష్ఠింపబడెను

పం|| మాలవ్యాగౌ రధ్వర్యము వహించిరి అమృతసరము, అక్టోబరు 2:— పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగౌ రిచ్చటకు రెండుదినములయి విచ్చేసిరి. వేదోక్తమున యజ్ఞమును జేయుచున్నారు. అది దుర్గియాభా తటాకముందు జలప్రవేశ మహోత్సవసందర్భమున నయియున్నది. ఆతటాకము ఎంటి మహాదేవాలయముకట్టి నిర్మింపబడుచున్నది.

అయిదు సంవత్సరములక్రిందట శిక్కుయధ్వర్యమును ప్రబలముగా నుండినపుడు, అమృతసర బంగారు దేవాలయములోనికి పూజారముబోవు హిందువులకు, శిక్కులచే నమలునకుదేబడిన నియమముల నాచరింపుట కష్టముగానుండెను. దానివలన నేగాక, నువర్ణ దేవాలయావరణలోని కొన్ని హిందూదేవాలయములకు శిక్కులు పాదుచేయుటచే హిందువుల కసహ్యము దోచెను. అందుచే హిందువులు తమతటాకపుట్టాద్దన దేవాల ప్రతిష్ఠాపనమునకు గడంగిరి. మొదట నిర్మాణము లొందఱగా నభివృద్ధి నందలేదు. కాని లాలావాతూమాలుగారు ఖర్చునంత నుభరించి దేవాలయమును బూర్తిజేయ సమకట్టిరి. ఈయాలయము, సువర్ణదేవాలయమువలెనే చలువతాతితోను, బంగారముతోను నిర్మించి, హిందువుల కొక మహాతే త్రము గ చేయు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సువర్ణదేవాలయమువలెనే దీనిచుట్టును గూడ నీదుర్గియానా తటాకమును నిర్మించు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. చాలకాలమునుండి యాతటాకమున నీరులేక కుమ్మమైయున్నది. నేడు దీనిని జలముచే నిండింతురు. ఈమహోత్సవమును జూచుటకే చాలమంది హిందువులు చేటిరి. స్త్రీలు, పురుషులు బాలురు ననేకులు గుంపులుగా చేటిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగౌరే యీపూజకు పౌరహితభావము వహించిరి. నాండెల్ల యువవాసముండి, స్థానిక బ్రాహ్మణ ప్రవరులనేకులతో గలసి యీపూజావిధానమును సాగించిరి. ఈయంత్రవము కొంత పట్టణములోని దుకాణములు, బజారులు మూయబడెను. వారందఱు నీవేడుకయందు పాల్గొని తమ కక్తిగౌరవములను వెల్లడించుచుండిరి. నుమారు మధ్యాహ్నము గం 2 లకు పూజయంతయు సమాప్తమయ్యెను. అప్పుడు పండిత మాలవ్యాగౌర తటాకమునకు నీరు వచ్చువార్గము నొద్దకు జరిగిరి. తొలిన భారతదేశమందు ధర్మశాస్త్రానుసారముగా పవిత్రవంతములని యెంచబడు సప్తనదుల జలములు పండిత మాలవ్యాగౌర వేదపాఠముల నడుమ, ప్రజల మహోత్సాహకరములగు గంభీరధ్వనముల నడుమ తటాకములో బోసిరి. పిమ్మట నీరు వచ్చువార్గము తెలుపబడెను. నాడంతయు నామహోత్సవము సాగెను. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత టూల్ డ్రిస్ట్రీయ మహాసత్వ అలహాబాదు, అక్టో 2:—అఖిలభారత టూల్ డ్రిస్ట్రీయ మహాసభయొక్క సాంవత్సరికపుష్కరులలో అక్టోబరు 27 తేదీన జరుగును. భరతపూరు మహారాజగారధ్వతర వహించురు. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు జిల్లా పంగోలుతాలూకా భీమవరంగ్రామంలో వున్న పాటిబండ్ల సుబ్బారాయుడు ఇందులల్ల యావస్యండికిన్నీ తెలియచేయుటం యేహనగా —

నాకున్నూ, నాండ్రిగారైన పాటిబండ్ల వెంకటేశ్వర్లు, నాతమ్ముడు రంగనాయకులు వగైరాలనున్న ఏకకుటుంబముగా నుండుటకు సరిపడక భాగములు పంచిపెట్టమని తికరరు పెట్టిండుటకు అయిదుగురు సభ్యులు 1. అబ్బరాజు సుబ్బారాయుడు, 2. జరుగురు రాంకో శర్మ, 3. అన్నెముప్పామి 4 రాయపాటి రామయ్య, 5 టి. సహస్రన్ భాసింనాపేటగార్ల పంచాయితీతో వుండుటకు ఆస్తి ఖమారు 75 యకరముల పెట్టి, 12 యకరములు మాగాణి, 4 యిండ్లు రాబడులు పోను యివ్వవలసియుండిన అప్పులు రు 6500/- వీటిని మూడు భాగములుగా పంపకముచేసి ఖరారునామా వ్రాయించి యుంకిరి. రెంవరి యిండ్ల భాగములో కొంత తగాదావచ్చి మాలో గంగనాయకులు ఖరారునామా ప్రకారం నడచుకోక పోయినందున జిరాయతీపనులు అరకలు కట్టడం వగైరాయావత్తు నిలుపునబడెననారు.

యిప్పుడు నాండ్రిగారయిన వెంకటేశ్వర్లుగారు నాకు చెందవలసిన ఆస్తిని సక్రమముగా చెందకుండ చేయగలందుల కయి అన్యాయకాంతములు, విక్రయములు, ప్రాసోక్తు ప్రాసియిచ్చుచున్నాడని తెలియపచ్చినది. అన్నెముప్పామి, వెంకటేశ్వర్లు గారికుమార్తెలు(మరొకడబట్టువులు, 1 వెంకటసుబ్బయ్య 2 తులశమ్మ వీర్లకు శ్రీగనం వైన కమపర్విన 6500/-తప్ప మరొకవిధ వైన రు.మున్ను ఎవరికిన్ని లేదు. ఇతరులు ఏవిధమైన నోట్లు గాని పత్రములుగాని వ్రాయించుకొనిననో చెల్ల నేరవని తెలియపర్చుచున్నాను. ఇట్లు, పాటిబండ్ల సుబ్బారాయుడు.

క్రాన్ థియేటరులో

ప్రతిదినము క్రొత్త ప్రదర్శనము  
4-10-25, 3 ప్రదర్శనములు 8-15, 6-15, 9-80  
మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్. డబ్బూ. ఎం  
ఫాక్సు జయంటు స్పెషల్ బాం అమ్మోనుమైనది  
“దిక్విన్ ఆఫ్ సాహెబా”  
ఆదివారము 4-10-25, 3 ప్రదర్శనములు 8-15, 6-15, 9-80  
మేరి కోరెల్లెను గొప్పకథ ట్రెజర్ ఆఫ్ హెవెన్  
సోమవారం 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80  
ఏ. డబ్బూ. ఎం. పి. హెచ్. ఎరల్ ప్రొడక్షన్ 6 రీల్సు.  
“డేన్ జర్ ఆఫ్ ది నైట్”  
మంగళవారము 6-10-25, 2 ప్రదర్శనములు.  
జాకికూగెన్ ఆలివర్ ట్విస్టు  
బుధవారము 7-10-25 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80.  
మేరిపిక్ ఫోర్డ్ “లిటిల్ లార్డు పాన్ ట్లిరాయి”  
గురువారము 8-10-25 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80.  
రుడాల్ఫు వెలక్ ట్విస్ట్ “షీక్”  
శుక్రవారము 9-10-25, 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80  
చార్లీ గాస్ట్ అందు జాకికూగెన్ “ది కిడ్”

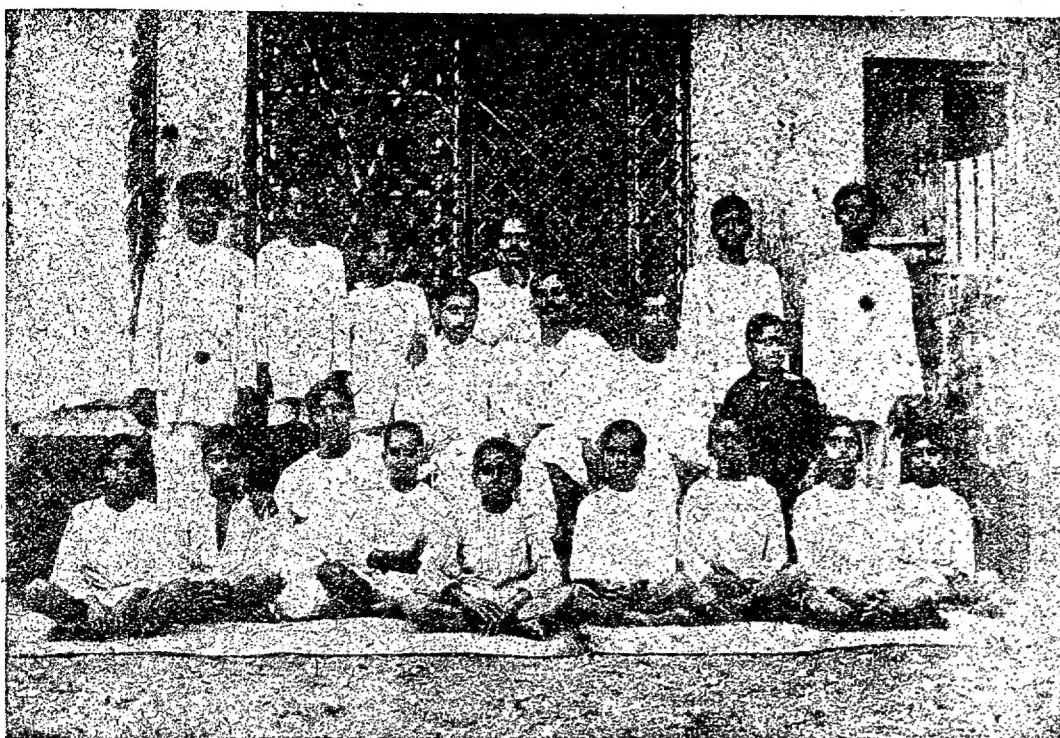
నోటీసు.  
కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ తాలూకా మేడూరు గ్రామంలో వుయ్యూరు యెస్టేటు తాలూకు కోట ప్రదేశమందలి పాటిమట్టి వచ్చే డిశంబరు, జనవరి నెలలలో జనసామాన్యమునకు వీలుగానుండు కొద్ది ప్రతుల ప్రకారం విక్రయించబడును. గనుక వలయువారు అవసరమయిన సమాచారమును యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను.  
పుయ్యూరు యెస్టేటు హజారు ఆఫీసు,  
నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

వకటన

మాకు మూడు వంతులున్నా మానేపల్లి కృష్ణయ్యగారికి వకవంతున్నా గలిగి ఏలూరులో వున్న శ్రీ శీతారామాంజనేయ రైసుమిల్లులో కృష్ణయ్యగారి పావలావంతు విడదీసే నిమిత్తం ఏలూరు డి. ము. కోర్టు O. S. 244/23 రు దావాలో కోర్టువారి వుత్తర్వుప్రకారం మిల్లువద్ద ది. 12-10-1925 నం|| సోమవారం సాయంత్రం గం 3 నుంచి 5 గంటలవరకు మొత్తంమిల్లు నేను వేలంవేసెదను. కావలసినవారు వచ్చి పాటపాడుకోవచ్చును. పాడదలచినవారు నావద్దకువచ్చిన పరతులున్నా ఆస్తి యొక్క వివరమున్నా తెలుపబడును. సదరుమిల్లు 50 B H. F. గల రప్పను ee ఆయలు యింజనుతో 4-1/2 అడుగుల గల వక వలరున్నా వక పాలీసుహలరు వక బోదిహలరున్నా అందుకు సంబంధించిన సామానులు వగైరాలున్నా రేకు పెడున్నా కలిగియున్నవి.  
షరా. సదరుమిల్లు వున్న యిల్లు స్తలంలో కొంతభాగం మైలవరం వెంకటసుబ్బారావుగారివద్ద వాడిప్రతివాదులు అడ్డెకుపుచ్చుకొని వ్రాసియిచ్చిన అద్దె దస్తావేజునుబట్టి ఏలూరు సబుకోర్టులో సదరు సుబ్బారావుగారు యీవాధి ప్రతివాదులపయ్యి O. S. 30/25 రు న దావాచేసివున్నారు. సదరు దావాలో డిఫెన్సుచేసుకునేపద్ధతినిన్ని సదరుదావా పర్యవసానంకు లోబడి సదరుదావాలో ఫయినల్ కోర్టువారు యిచ్చే డిక్రీప్రకారం సామ్మూ. సదరు సుబ్బారావుగారికి యిచ్చుకునే పద్ధతినిన్ని వేలం వేయబడును.  
ఏలూరు, 2-10-1925.  
మానేపల్లి సత్యనారాయణయ్యార్  
ఆక్షపకు.



# ఆనందనికేతనము- (ఆశ్రమము)



వెనుకవరుసలో కూర్చున్నవారు శ్రీయుక్త తల్లాప్రగడ ప్రకాశరాయుడుగారు.

మధ్యవరుసలో కూర్చున్నవారు కుడినుంచి యెడమకు.

1. శ్రీమతి తల్లాప్రగడ విశ్వసుందరమ్మగారు (సరసింహశర్మగారి ధర్మపత్ని) 2. తల్లాప్రగడ సరసింహశర్మగారు 3. ముదుగంటి జగ్గన్న శాస్త్రిగారు. 4. వారణాశి రామ శేషయ్యగారు. ముందువరుసలో కూర్చున్నవారును, వెనుకవరుసలో నిలుచున్నవారును విద్యార్థులు.

## బెజవాడ మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

అన్ని స్థానములను కాంగ్రెసువారే వశపరచుకొనిరి

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

కాంగ్రెసు సాఫ్టీవారు సమావేశమై ఘమారు నెల దినముల క్రిందట ఈఫంక్షన్లను ఖాళీయగు ఏడుస్థానములను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నిర్ణయించిరి. మాడు స్థానములకు పోటీలేకనే కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు జయమొందిరి. వారెవరనగా 1 వ వార్డుకు పి. సింహాద్రిగారు (కార్మికుడు) 3 వ వార్డుకు కావలి శంకరరావుగారు, 7 వ వార్డుకు మహమ్మదు అబ్దులు హాకిం చేసుగారు 2 వ వార్డుకు భావనారాయణగారును కందుల గోవిందుగారును పోటీ పడిరి. ఇద్దరును కాంగ్రెసు సభ్యులే. ఇద్దరును చైతన్యము. కాంగ్రెసు పార్టీవారు వారిలో నెవరిని కూడ ఎన్నుకొనక ఎరిలో వారిని పోటీపడనిచ్చిరి. కందుల గోవిందుగారు జయమొందిరి. 8 వ వార్డుకు అవతలి అభ్యర్థియగు మానేపల్లి బాపనయ్యగారి నామినేషనులో లోపమున్నదని చైతన్యముగారు త్రోసివేసిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు మహమ్మదు ఖుర్రాహుద్దీన్ సాహెబుగారు పోటీలేక జయమొందిరి.

4 వ వార్డుకు సి. కె. రెడ్డిగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నిలువబడిరి. వీరిని పోతిన రాములుగారు ఎదిరించిరి. సి. కె. రెడ్డిగారికి 180 వోటును రాములుగారికి 7 వోటును వచ్చి రెడ్డిగారు జయమొందిరి.

5 వ వార్డుకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు గూడూరు లక్ష్మణరావుగారికిని స్వతంత్రముగా నిలిచిన విన్నకోట రాఘవయ్యగారికిని జరిగిన పోటీలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థియే జయ మొందెను.

4 వ వార్డుకును 8 వ వార్డుకును ప్రత్యేకము కోట్లలో చావాలు వేసినారు. అవి నిలువలో నున్నవి.

ఈవిధముగా కాంగ్రెసు పక్షమువారి జయము పూర్తి అయినది. 21 నుండి ఎన్నికస్థానములలో 18 నుండి కాంగ్రెసు పక్షపు వారును 3 గురు తటస్థులునై యున్నారు. కాంగ్రెసు మ్యునిసిపాలిటీ ప్రజలకు ఏమి చేయ గలుగునో చూపు భారము బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీయందున్నది.

కార్పొరేషనుసభలో ప్రశ్నలు:—కుడియాపేట లో, పి. త్యాగరాయచెట్టి, పి. వి. సటరాజముదల్యూరుగార్లు బంగాళా విస్తీర్ణమునకు ఎంత శిస్తు కట్టుచున్నారు? అందరకు ఎక్కువ తేసినప్పుడు వారి కెక్కువతేసిరా లేకున్నచో ఎందుకు చేయలేదు. అని పాఠీ వహమ్మదుగారు కార్పొరేషను సభలో ప్రశ్నింపనున్నారు.

## బొంబాయి వార్తలు

జిన్నాగారి ఆక్షేపణ

“కాంగ్రెసు కేసులను హిందువులసభయని నే (జిన్నాగారు) నవినలుల టైముస్ ఆఫ్ యిండియాలో ప్రకటింపబడెను. నేనటుల ననియుండిలేదు” అని జిన్నాగారు ప్రకటించిరి.

హా. వి. జే. పటేలుగారు

బొంబాయి కార్పొరేషను

“నేను బారత కాసనసంఘాభ్యుదయముగా నుండినను బొంబాయి కార్పొరేషను సంఘసభ్యుడనుగా నుండుట కెట్టి ఆక్షేపణయును లేదుగాన నేను నాసభ్యుత్వము వలదలచుకొనలేదు” అని హా. పటేలుగారు నుడివిరి.

పటేలుగారికి నన్యానపత్రములు

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారు హా. పటేలుగారికి సన్మానపత్రము నియ్యదలచిరి. బొంబాయి కార్పొరేషనువారు గూడ హా. పటేలుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటల చేయుటకు కార్పొరేషను సంఘసభ్యులు కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు.

శ్రీమతి సరోజినీదేవి గారు

కాన్పురు కాంగ్రెసుమహాసభకు శ్రీమతి సరోజినీదేవి గారిని అధ్యక్షురాలినిగా ఎన్నుకొనుట చాలమంది రాజకీయ నాయకులకు సంతృప్తికరముగా నున్నది. ఆమె తనపలుకుబడిని ఉపయోగించి అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరుటకు తగిన పరిశ్చితులను కలుగజేయగలదని పలువు రాశించుచున్నారు.

(ఫ్రీప్రెస్)

## ద్రవిడరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యనిర్వాహకసంఘసభ చెన్నపురిలో బ్రాడ్వేలోనున్న సభాభవనమున యీనెల 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగును.

ఈసభ చాల ముఖ్యమైనదిగాన సభ్యులందరును ముఖ్యముగా రాగోరెవను, సెప్టెంబరు నెలకురుకు నూలు చందాను చెల్లించిన సభ్యుల కడపటి కాలితలను రాష్ట్రీయ సంఘ కార్యాలయమునకు తాలూకాసంఘముల కార్యదర్శు లందరును పంపబ్రాధితులు. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరిగిన పిమ్మట వారి సభ్యులరు చూచుకొని సాలూసరి ఎన్నికలను జరుపవలసి యుండును. అని వరదరాజులు నాయుడుగారు నేలనుండి నేడు తంజివార్త నంపిరి.

## వాతావరణసీతి

1925 సం ఆగ్టోబరు 31-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అగ్టోబరు నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	అగ్టోబరు నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము కురియునట్లు సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాలపురం	96.3	77.0	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	90.0	81.1	...	0	87.09
కాకినాడ	91.4	78.7	...	0	89.09
మచిలీపట్టణము	92.5	78.9	...	0	41.59
కర్నూలు	96.2	78.0	...	0	26.01
బళ్లారి	98.8	75.2	0.16	0.19	20.51
కడప	94.8	78.8	...	0.14	81.28
నెల్లూరు	98.9	76.9	...	0	87.98
మద్రాసు	94.2	78.1	...	0	50.74
కడపూరు	88.1	78.1	...	0.51	52.94
నేలము	98.1	72.5	...	0	89.80
కోయంబుత్తూరు	91.0	71.5	...	0	22.29
తిరుచనాపల్లి	94.5	76.4	...	0	88.18
నాగపట్టణము	87.8	78.1	0.05	0.05	54.98
మధుర	92.2	75.8	...	1.48	88.58
పాంబల్	90.8	78.0	0.05	0.08	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	0.04	0.04	28.84
తిరువేంగడము	88.1	76.8	0.05	0.10	64.51
కొచ్చిక్	87.5	75.7	0.19	0.32	114.51
కాలికట్టు	90.8	75.1	...	0.19	117.16
మంగళూరు	87.9	74.4	...	0.28	125.68
బెంగళూరు	84.9	68.8	...	0.08	85.87
మెర్కార	77.2	61.4	...	1.88	125.46
కొడక్కనాల్	64.4	49.2	...	0.69	62.18

సర్కారులు—మచిలీపట్టు ములో ఆకాసము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కిన చోట్ల ఒక మోస్తరుగ నున్నది. గోపాలపురంలో ఒకటి వేడిమి 6 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టు ములో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్—బళ్లారిలో 0.16 ఇంచు. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 7, కర్నూలులో 4 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు ఎక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మద్రాసులో పగటివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు ఎక్కువ.

బంగాళాఖాతములో నైర్మతిమాలగ తుపానునూచుట గన్పించు చున్నది. రాజధాని దక్షిణ ప్రాచ్యభాగములందు వర్షపాతము హెచ్చుచున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

శ్రీ పీఠికాపుర యువరాజుగారి వర్ధంతి

మహాత్మ్యవగానసభలు, విరాపురం

ది 4-10-25 తేదీని శ్రీ పిరాపుర సంస్థాన విద్యాలయ తుమరాజ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారి వీణ. గోవిందస్వామి పిళ్లగారి ఫీడేలు, కోలక వెంకట్రాజుగారి మృదంగము, నుంజర అయ్యరుగారి ఘటం ది 5-10-25 తేదీని గోవిందస్వామి పిళ్లగారి ఫీడేలు, పీతాంబర దేవాయిగారి మృదంగము, నుందర అయ్యరుగారి ఘటంతో సంగీతవిశోదములు జయప్రదముగా జరుగను. ఇట్లు పురవాసి.

## వెల్లింగ్టన్ సినీమా

953

3-10-25 శనివారమునుండి 5-10-25 సోమవారమువరకు

యూనివర్సల్ జూయల్ డ్రామా

ది వైన్ ఆఫ్ జైజరు

వర్జినియావల్లి, నార్మన్ కెట్టి అద్భుతకార్యములు

చూడతగినవి

# ఆంధ్ర పత్రిక

1925 సం. అక్టోబరు 31-వ తేది  
శనివారము

## వెంచి ఋణములు

వెంచి ఋణములను చెల్లించు విషయమున కొంత సౌకర్యమును సంపాదించు నిమిత్తము, ఆర్థికమంత్రిగారు కెయిలోగారు అమెరికాకు స్వయముగ వెడలిరి. ప్రాన్సునం దెల్ల ఆర్థిక పరిజ్ఞానమునందు, కెయిలోగారిని మించినవారికొకరు లేరు. ఋణములవిషయమై రాయబారము సలుపుటకు వీరు అత్యంత సమర్థులని జెప్పవచ్చును. అయినను వీరి ఎత్తులు సాగిరావయ్యెను. ఎక్కడ నయినను బావాయనురీతిని, డబ్బుదగ్గిర అమెరికా ప్రభుత్వమువారు గట్టిపట్టుపట్టిరి. రెండుమారులు సూచించిన ఏర్పాటులను, వారు తిరస్కరించిరి. కాని రిక్తహస్తములతో సాగనంపుట కిష్టములేక, కెయిలోగారితో కొంతవరకు సమాధానపడిరని, నేటి తంతివార్తలు చెలుపుచున్నవి. సమాధానపు వివరములను విచారింపక ముందు, అమెరికా దృక్పథమునకు కారణమేమియో ఇంచుక పరికించెదము. గత యూరపియను సంగ్రామమునందు, ప్రాన్సు విశేషబాధ నొందిన సంగతి నిజమే. ఫ్రెంచి ప్రజలు గావించిన త్యాగము లపారమనుటకు సందియములేదు. ఫ్రెంచి ప్రజల దురవస్థ గాంచియే, వెక్కు దేశములు వారి కండయై నిలిచెను. జర్మను మిలిటరీ విధానము నణగ దొక్కిన ఫ్రెంచివారు, ఎక్కుడు విశాలభావముతో ప్రవర్తించిన యెడల, నేడు ప్రాన్సుదేశము ప్రపంచమునందు మిగుల గౌరవస్థాన మాక్రమించెడిది.

అందుకు మారుగ, ప్రాన్సు మిలిటరీ బలము నుపయోగించి, జర్మనీపై పగసాధింప నెంచెను. నష్టపరిహారము పేరుతో, ద్రవ్యమునంతను వసూలు జేయ నెంచెను. ఎట్టి సౌకర్యము నొనగట్టకును నిరాకరించెను. ఫ్రెంచి దృక్పథము, బ్రిటిషువారికి సయితము వెగటు బుట్టించెను. నేడు ప్రాన్సు, సిరియా, మొరాకోలలో యుద్ధము సలుపుచున్నది. మొరాకోలో రిఫులపై యుద్ధము సలుపుటకుగాని, స్పెయినుకు సహాయము జేయుటకుగాని, ప్రాన్సు కవనరములేదని ప్రాజ్ఞలు భావించుచున్నారు. యూరపు సంగ్రామమునందుపయోగించిన మారణ యంత్రముల నన్నిటిని, ప్రాన్సు మొరాకోయుద్ధము నందుపయోగించు చున్నది. తుదకు ఫ్రెంచివారి ధాటికి, రిఫులు తాళలేరని చెలుపనక్కరలేదు. మొరాకోలో జోక్యము కలుగజేసికొనిన విధము జూచిన, ప్రాన్సు యితరులపై నీరీతిని విజృంభింపదని ఎవరు జెప్పగలరు? స్వల్పజాతుల స్వాతంత్ర్యము సురక్షితముగ నుండుటెట్లు? నానారాష్ట్రసంఘము పెద్దజాతుల చర్యలను నిరోధింప జాలదనియు, స్వల్పజాతులను నిరోధించుటకుమాత్రము బనికి

వచ్చుననియు, అనుభవము చెలుపుచున్నది. అట్టి సిద్ధిలో, ప్రాన్సు ప్రపంచ సానుభూతిని క్రమముగ కోల్పోవుటలో వింతలేదు.

ప్రపంచ శాంతిని కోరెడి అమెరికాదేశము నందు, ప్రాన్సుపట్ల విముఖత వ్యాపించినది. ప్రాన్సుకు ఎట్టి సౌకర్యముల గావించినను, మిలిటరీ విజృంభణమునకు తోడ్పడునను నమ్మకము ప్రబల జూచ్చెను. అందుచేతనే ఫ్రెంచి ఋణముల విషయమై దయజూపుటకు, అమెరికను లిష్టపడనటుల, సినేటరు బోరాగారు పత్రికాప్రతినిధితో దెలిపిన వాక్యములబట్టి స్పష్టమగును. ప్రాన్సు దేశము, ఇంపీరియల్ మిలిటరీ విధానములను విరమించి శాంతమార్గముల నవలంబించునెడల తన ఋణములను చెల్లించగలుగుననియు, ఫ్రెంచి దృక్పథము మారుచో ఋణములనురద్దుచేయుమనిగూడ తాము అమెరికాకు విన్నవించెదమనియు, ప్రస్తుత మెటి వీలు గల్పించినను ఫ్రెంచివారి మిలిటరీ యుపద్రవము పెచ్చుపెరుగుననియు, యూరపు ప్రజల శాంతికి భంగము కలుగుననియు, బోరాగారు ప్రకటించిరి. జర్మనీసానమును ప్రాన్సుదేశ మాక్రమించుట శోచనీయము. అమెరికాతో కుదిరిన పరిష్కారముప్రకారము, ప్రాన్సు తన ప్రవర్తనమును అయిదు సంవత్సరములలోపల మార్చుకొనుటకు వీలుగలదు. అట్టి యవకాశమును ప్రాన్సు చేపట్టునో లేదో ముందుగాని తెలియదు.

కెయిలోగారు ముందుగ కోరిన పరతులలో ఇంగ్లండు కొనగినసౌకర్యములనే తమకును ప్రసాదింపవలయునను కోర్కె గలదు. ఫ్రెంచిసూచనల ప్రకారము, ఋణము దీరునప్పటికి అరువదిరెండు సంవత్సరములు పట్టును. ఇంతకాలము ఫ్రెంచి ప్రజలు ఋణబాధక్రింద నలుగుట, ఎంతకష్టమో యూహింపవచ్చును. తమపూర్వులు చేసినతప్పులకు, భావినంతివారు మితిలేని బాధల ననుభవింపవలసివచ్చును. కాలము గడచినకొలదియు ఋణము దీర్చుటకు నుస్తీ జరుగుట సహజము. జర్మనీ చెల్లింపవలసిన ఋణములు అనుకొనిన ప్రకారము లభింపనిచో, ప్రాన్సు అమెరికాకు చెల్లింపవలసిన ఋణముల క్రమముగూడ మారవలయునని కెయిలోగారుకోరిగాని, రెంటికిని ముడిపెట్టుటకు అమెరికా యంగీకరింపలేదు. జర్మను ఋణములను తాకట్టుగపెట్టుకొను పద్ధతిని అమెరికా త్రోసివైచెను. ప్రాన్సుదేశము 4210,000,000 డాలర్లను చెల్లింపవలయును. వడ్డీతోగలసి యివి 5620,000,000 డాలర్ల గును. సుమారు 100 కి 25 శాతము వడ్డీని చెల్లింపవలసివచ్చును. అమెరికా కాలయాపన నంగీకరించుటలేదు. త్వరలో ఋణము దీర్చవలెనని పట్టుబట్టుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో ప్రాన్సు పెద్ద మొత్తములను చెల్లించుట యసంభవమని అమెరికాకు తెలియను. అందుచే మొదటి అయిదు సంవత్సరములలో సంవత్సరము నకు 40,000,000 డాలర్లను గ్రహించుటకు అమెరికా యొప్పుకొనెను. ఆ పిమ్మట, ఎక్కువమొత్తమును త్వరితముగ చెల్లింపవలెనని అమెరికాగారు చున్నది. కెయిలోగారిని వచ్చినదారినే వెడలి పొమ్మనుటకు ప్రెసిడెంటు కూలిడ్జిగారికిష్టములేదు. ఈమాత్రము సౌకర్యమయినను జూపనిచో, ప్రాన్సునందు కెయిలోగారిస్థానము దుస్సహాయ్యు

డిది. ఫ్రెంచి ప్రజలలో నిదివరకే తీవ్రమగు అశాంతి వ్యాపించియున్నది. త్వరితకాలములో రెండుప్రభుత్వములు వరుసగ మారుటకు కారణము, ఫ్రెంచికోశము వట్టిదగుటయే. అమెరికా తన ఋణములను వెంటనే చెల్లింపవలయునని పట్టుబట్టచో, ప్రస్తుత ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము కాల్లుజాపవలసి వచ్చును. అట్టి దుస్థితికి తావీయకుండ, మొదటి అయిదు సంవత్సరముల పాటు అమెరికా కొంత దయ జూపెను. కెయిలోగారు సూచనల నంగీకరించెను. కెయిలోగారు ప్రాన్సుకుబోయి అమెరికా సూచనల నక్కడ నెరిగించెదరు. అయిదు సంవత్సరముల కాలములో, పిమ్మట నేరీతిని ఋణము చెల్లింపవలయునో నిర్ణయించుటకు, ప్రాన్సుకు వీలు చిక్కును. కొంత గడువెర్పడినను, ప్రాన్సు యంతటితో సంతృప్తిజెంది ప్రయోజనములేదు. తన మిలిటరీ పద్ధతులను మానుకొని, శాంతమార్గము నవలంబించి, ప్రాన్సు తన వివరతపు ఖర్చులను తగ్గించుకొనవలయును. ఈరీతిని ప్రపంచశాంతికి ప్రాన్సు కృషిసలుపుచో, సన్నిహితకాలము గడపుటయే గాక, అమెరికావారిదయనుగూడ సంపాదించగలదు. ఫ్రెంచి ప్రజలయనంతృప్తిని మాన్పగలదు. లేనియెడల, ప్రాన్సుభావిస్థితి ఎటు లుండునో యూహింప నశక్యము.

లేబరు సమావేశము

బ్రిటిషు లేబరుసమావేశమువారు గావించిన ముఖ్యతీర్మానములలో హిందూదేశ స్వపరిపాలనమునకు సంబంధించినతీర్మాన మొకటియని నిన్నటి దినము తెలిపియుంటిమి. మరియొకటి జినీవా ఒడంబడికకు సంబంధించియుండెను. జినీవా ఒడంబడికలో నిమిడియున్న సూత్రములను, ఈ సమావేశము వారామోదించిరి. వివిధజాతులమధ్య యుద్ధంబు చెడి తగాదాలను మాధ్యస్థముమూలమున పరిష్కరించుకొనవలయును గాని యుద్ధమునకు దిగగూడదనియు, అన్నిజాతులను ఆయుధబలమును చాలవరకు తగ్గించుకొనవలయుననియు, జినీవా ఒడంబడిక సూచించెను. ఇట్టి యొడంబడిక నామోదించి తమ శాంతిప్రియత్వమును గనుపరచుటకు మారుగ, కన్ఫర్మేటీవు ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను నిరాకరించిరి. మరలప్రత్యేకపుటాడంబడికల గావింపబూనిరి. జినీవా ఒడంబడిక గాలి కెగిరిపోయినది. లేబరుపక్షమువారు మాత్రము దానిపై తమ కభిమానము గలదని సూచించిరి. ఇందువలన వేరు ప్రయోజనము లేకున్నను, కన్ఫర్మేటీవులకన్నను లేబరుపక్షమువారి దృక్పథము ఎక్కుడు విశాలమయినదని మాత్రము ప్రపంచమునకు వెల్లడి గాగలదు. ఇరాకు మాండేటును ఇంతటితో వధలుకొనక, మరి యిరువదియైదు సంవత్సరములవరకు కొనసాగింప నెంచుట, లేబరు పక్షమువారి కేమాత్రము ఇష్టములేదని, తీర్మానించుట భావ్యముగ నున్నది. మరియొక ముఖ్య విషయము చర్చకు వచ్చెను. లేబరుపక్షమువారి ముఖ్యతీర్మానములలో, డబ్బుమీద పన్ను విధించుట యొకటి. వీరు అధికారమునకు రాకముందు ధనపుపన్ను విషయమై పట్టుదలజూపుచుండిరి. అధికారము వహించినపిమ్మట, తమ ప్రయత్నములు సాగిరావని ఎరిగి, ఆవిష్కరణము నెత్తుకొను



టయే మానుకొనిరి. పిమ్మటనయినను, లేబరు పక్షమువారు మానమువహించి యున్నారని చెప్పనక్కరలేదు. ఇప్పుడు జరిగిన సమావేశమునందయినను ఇందుకు సంబంధించిన తీర్మానము గానరాదు. ఈ సూచన యంతరించెననియు, ప్రధానాశయముల సీరితిన యడుగంటజేయుట పాడిగాదనియు, నొక సభ్యుడు కేకలిడెను. ప్రస్తుత స్థితిలో, లేబరుపక్షమును, తదితరపక్షములనుండి ఖచితముగ వేరుజేయదగిన విభేదము కనుపించదు. లేబరుపక్షమువారు కమ్యూనిస్టులను తమనుండి వెడలగొట్టుచున్నారు. వారిలో తమ కెట్టిసంబంధములేదని తెలుపుటకు, క్యాపిటల్ పన్ను విషయమై వారు హాసము వహించిరేమో తెలియదు. ఏదియెట్లున్నను ధనవంతులతోగలసి సర్వసౌఖ్యముల ననుభవించుచు, మాక్షణాల్లు ప్రభృతులు బీదలను మరచుచున్నారని, వారిపై నింద యారోపించబడుచున్నది. ఇది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదు.

### ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వేషను సందర్భమున, ఛాన్సులరుగా రిచ్చిన యుపన్యాసము ఉన్నత భావములను దెలుపుచున్నది. దేశభాష లద్వారా ఉన్నతవిద్యను నేర్పవీలగునని నిదర్శన పూర్వముగ జూపుటకు, నైజాముగారు ముందంజ వైచిత్ర్యభారతీయులకృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. దేశభాష లు నిరర్థకములనువాదము నిక్కాలమున ప్రతిపాదిం చు వారు లేరు. కాని తమయందే శ్యములను కార్యరూపమున బెట్టుటకు మాత్రము పలువురింకను వెనుదీయుచున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునం దిట్టి ప్రయత్నము జరుగునని తలచినను కాలేజీ తరగతులలో దేశ భాషలకు ప్రాముఖ్యము గలుగునప్పటి కెంత కాలము బట్టునో యూహించవీలలేదు. మొత్తము మీద దేశమునం దీవిషయమున భావ పరివర్తనము గావించుటకు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ము తోడ్పడినదనుట కేమాత్రము సందియము లేదు. ఛాన్సులరు గారి విషయమై గర్వపడుట సమంజసమే. కాని యింతటితో విశ్వవిద్యాలయపు కర్తవ్యము దీరదు. ఉద్దాభాషలో విద్యను నేర్చుచున్నను హైదరాబాదు సంస్థానమునందు దీనిని స్వభాషగ గలవా రల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. ఆంధ్ర, కన్నడ, మహారాష్ట్ర భాషల మాట లాడెడివారురు పెక్కుమందిగలరు. ఆంధ్రులుఆంధ్ర భాషలో విద్య నేర్చుకొన గోరుట సహజము. వారికిఉద్దాభాష అన్యభాషయగుటచే దానియందు విద్యనేర్చుకొనుట ఎంతకష్టమోయూహించవచ్చును. రాజ్యాంగ వ్యవహారముల నిమిత్తము యీభాషను రెండవభాషగ నేర్చుకొనవచ్చును. మాతృభాష ప్రధానముగ నుండుట యవసరము. ఈ సంగతిని గుర్తించి, విశ్వవిద్యాలయమువారు దేశభాషల కర్హాస మొసగి, ఛాన్సులరుగారు ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతమును సార్థకపరచుట యుక్తము. లేని యెడల నిజము ఆంధ్రులు మున్నగువారు విశ్వ విద్యాలయపు పూర్ణలాభమును బడయజాలరు. ఆంధ్రు లీవిషయమై నైజాముప్రభుత్వమువారికి విన్నవించి, యభీష్టసిద్ధి గాంచుట శ్రేయస్కరము.

### సంయుక్తరాష్ట్రపథ

రాజోపు సంయుక్తరాష్ట్ర రాజకీయ సమావేశమునకు, హాలానా షాకతాలీగారిని అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనుట మిగుల దూరదృష్టిని జూపుచున్నది. ఈ సమావేశము 18 తేదిన జరుగనున్నది. గాంధీ మహాత్ముడుగూడ హాజరగునని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. సంయుక్త రాష్ట్రమునందు హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు బలముగ నున్నవి. చీటికిని మాటికిని ఉభయ సంఘములవారు కలహించుచు స్వరాజ్య సంపాదనోత్సాహరులకు విపాదము గలిగించుచున్నారు. ఇట్టి దుస్థితి నెంతత్వరలో బోగొట్టిన నంత శ్రేయస్కరము. ఇతరులెట్లు భావించినను కాంగ్రెసు సభ్యులలో హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు పాదుకొనలేదనుటకు షాకతాలీగారిని సంయుక్తరాష్ట్ర సమావేశాధ్యక్షులుగ నెన్ని కొనుటయే నిదర్శనము. షాకతాలీగారు హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును దృఢముగ నాశించు వారిలో ముఖ్యులు. తమ హితమును తోడి మత స్థులు నిరాకరించుటచే వీరు మిగుల వగచుచున్నారు. అధ్యక్షస్థానమునుండి వీరు గావించెడి యుపదేశమును భారతీయు లాచరణలోనికి దెచ్చెదరుగాక యని కోరెదము. ఎన్నిమార్గముల నన్నే పించినను హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము గుదురనిది స్వరాజ్యము భగ్గుమగును. ఉభయ సంఘములును హిందూదేశమునకు రెండు నేత్రములవంటివారు. ఏనేత్రమునకు జబ్బుచేసినను నష్టమే గలుగును. ఈ సత్యమును గుర్తించి ఉభయ సంఘములును కొరమాలిన తగాదాల నంతరింపజేసికొనుచో, మాతృదేశరక్షణకు తప్పక తోడ్పడగలరు.

### 11 వ అక్టోబరు

అక్టోబరు 11 వ తేదిన, దేశమందంతటను సభల గావించి దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు గలుగుచున్న దురన్యాయములగుర్చి అసమ్మతి తెలుపుట ముఖ్యమని, సరోజినీదేవి హెచ్చరించుచున్నది. పాట్నా కాంగ్రెసు సంఘసభవారిట్టి సూచనగల తీర్మానమును గావించియుండిరి. ప్రస్తుత స్థితిలో దక్షిణాఫ్రికా సోదరులకు వేరు విధముగ సహాయము జేయుటకు భారతీయులకు సాధ్యపడదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కోర్కెలను చెల్లించకున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాపై ప్రతీకారము నలుపుటకు నిరాకరించుచున్నారు. వీరు జరిపెడి ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లెట్టిఫలము గలిగించకున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు వట్టి బెడరింపులకు లొంగువారుగారు. అనుకూల హితము వారికి నచ్చదు. సామాజ్యక్షేమముమున్నగు నవి వారిని కదలించజాలవు. బ్రిటిష్ప్రభుత్వము వారెట్టి జోకయ్య దీసికొనరని వారికి దెలియును. ఇండియా ప్రభుత్వము వారని నవారి కసలే లక్ష్యము లేదు. ఇట్టి సందర్భములలో భరతవర్షము స్వరాజ్యమును సంపాదించిన గాని ఇతరప్రదేశములో నివసించెడి సోదరుల కష్టములను బాజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధి నిమిత్తమై భారతీయులు తమ సర్వశక్తులను భారబోయవలసిన యవసర మెంతగలదో తెలుపనక్కరలేదు. తచ్చుభ సమయ మేతెంచులోపల, కాంగ్రెసు ఆదేశాను

సా ఆసేతు హిరలముగమాచ పర్యంతము ప్రజలు తమ అసమ్మతిని దృఢముగ వెలుపుట సమంజసము. 11-వ అక్టోబరునాడు భారతీయుల దృఢాభిప్రాయము ప్రపంచమునకు వెల్లడియగునని నమ్మెదము.

### హిందూయువతీ శరణాలయము, చెన్నపురి

శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారి ప్రయత్నములములమున, పతితలగు వేశ్యల యుద్ధరణకై స్థాపించబడిన హిందూయువతీ శరణాలయమునకు ధనసహాయము జేయవలయునని, చెన్నపురి నాయకులు గావించిన విన్నపమును స్థలాంతరమున ప్రచురించితిమి. బొంబాయిప్రముఖులుగూడ యిట్టి విన్నపములను గావించిరి. శరణాలయోద్యమోదే శ్యములు మిగుల శ్రేష్ఠములని దెలుప నవసరము లేదు. ఇట్టిప్రతిష్ఠాపనను పోషింపవలసిన భారము ప్రధానముగ ఆంధ్రులపై నిలచియున్నది. ఆంధ్రులును తదితరులును యీసంఘమునకు తగిన ధన సహాయ మొసర్చి, అధఃపతితలయిన తమ సోదరీ మణులను సముద్ధరింప ప్రార్థితులు.

### అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

మహాత్ముడు కాంగ్రెసును వదలిపోవునా? భారత కాంగ్రెసుసంఘసభ్యుడు రఘువీర సాహెగారు (బుదాను) ఎమ్. ఎల్. సి. వ్రాసిన వ్యాసము "పాట్నాలో మహాత్ముడు ప్రపంచిన రిశినిబట్టిమాడ గా మహాత్ముడు క్రమముగా కాంగ్రెసు సంబంధమును వదలుచున్నాడనియును త్వరలోనే పూర్తిగా వదల గలడనియును తోచకమానదు. కాంగ్రెసు పరిశిలనతో సంబంధము లేకుండ స్పిన్నర్లు సంఘమును ప్రత్యేకముగా నేర్పరుచుటవలనను కాంగ్రెసుసంఘముల నన్నిటిని స్వరాజ్యపక్షమునకు వశపరుచుట వలనను యీ అనుమానము మరింత బలమగుచున్నది. మహాత్ముడు కాంగ్రెసును వదలిపోవుట చాల విచారకరమే యైనను అది జరుగక తప్పదనియే తోచుచున్నది. విదేశీయుల ఆక్రమణము నుండి దేశీయులను తప్పించుకొరకు దేశసేవ చేయుటలో రెండు మాడు వత్సరముల క్రితము సకల ప్రపంచమును గజగజలాడించిన మహాత్ముడు నేడు తన విధానమును ఆమోదించజాలని వారికి అన్ని విషయములలోను మారుమాట చెప్పకుండ లోబడుదు తాను నిదివరకు ప్రకటించిన అఖిలదాధికారము సంతనుగూడ వశపరుచుచున్నాడు. ప్రపంచ చరిత్రమునం దెన్నడును యేనా యకుడును గూడ నిట్టి ఘోరత్యాగము నొనరించినటుల కనబడదు. కాంగ్రెసుకు సంబంధించి వంతెనకు తన జోకయ్య పూర్తిగా తొలగిననుగూడ నష్టమేమియును కలుగదనియే మహాత్ముడు తలచుచున్నట్లు లున్నది. సర్వాధికారమును చదిచప్పుడులేకుండ మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షమునకు సమకూర్చుచున్నాడు. దానినిపుడు దేశీయులు సరిగా గుర్తింపగలిగియుండలేదుగాని అంతయును పూర్తియైన పిమ్మట దానివలన కలిగిన గొప్ప నష్టమంతయును స్వప్రముకాగలదు. మహాత్ముడు విదేష్కీకృతము భారతదేశచరిత్రలో ప్రారంభించిన అసహాయకూర్మప్రకరణమును నేడు ముగించివేయుచున్నాడు. ఈదేశచరిత్రలోని అన్ని ప్రకరణములలోను యిదియే శ్రేష్ఠతమమరి దేశీయులందరును తప్పక ప్రశంసించుదురు. క్రినేవాపరత్వము, స్వార్థత్యాగము, స్వయంనిర్ణయదీక్షమున్న నవానిని మహాత్ముడు దేశమునందంతటను అపారముగ వ్యాపింపజేసెను. ఇదివర కేదేశమున ఏనాడును ఏనా యకుడును కలుగజేసియుండని అద్భుత ప్రబోధమును మహాత్ముడొక్కడే కలుగజేసెను. ఇందులకు దేశీయులందరును మహాత్మునకు కాశ్యతకాలమును కృతజ్ఞులుగా నుండగలరు." (అమృతబారుపత్రిక- కలకత్తా)

### శిరోమణి గురుద్వారా సభ

అమృతసరము, అక్టోబరు 2: రేపు నాల్గవతేదిన జరుగ బోవు శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘమువారి సాధారణ సభయందు చర్చింపబడు విషయములనుగూర్చి, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు రహస్యముగ నేడు పభిచేసి చర్చించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

# ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము

## పట్టప్రదానోత్సవము

### ఛాన్సలరు ప్రసంగము

హైదరాబాదు, షకరవారము, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము ఛాన్సలరు నవాబు వాలీ - ఉద్దౌలా బహదూరుగారు తత్వట్టప్రదానోత్సవ కార్యక్రమమున నొసంగిన యుపన్యాసము నీక్రింద ప్రకటించుచున్నాము -

నెనెటు సభ్యులారా, ఆర్యులారా, నే నీ విశ్వవిద్యాలయమునకు అధిపతి నగుటచేసి మీకందరకును నేడుస్వాగతము సంఘ భాగ్యము లభించినది. ఇది నిజముగా ఆచార్యులము సర్వజ్ఞతామయమగు దివ్యము. ఇప్పటి కేనిమితి సంవత్సరముల క్రింద నీవిశ్వవిద్యాలయము మన ప్రభువుయొక్క ఉదార సామన్యముల వలనను రాజనీతిజ్ఞులవలనను స్థాపితమైనది. దీనిని స్థాపించుటవలన భారతదేశమున విద్యాసంస్థాపనమునందు ముఖ్యమగు హద్దేర్పడినదని చెప్పవచ్చును. పాఠశాలలందు విద్యాభ్యాసము ఇంగ్లీషుద్వారా గాక దేశభాషాద్వారా జరుపుటకు ప్రోత్సహించి యిప్పటి కేబది సంవత్సరములనుండియు ననుసరించుచుండిన మార్గము నుండి వైదొలగిరి. చాల మంది విద్యజ్ఞులు, ఈ క్రొత్త పంథా నడుచునా జయప్రదమగునాయని అనుమానించి భయపడిరి. కాని ప్రపంచవంతటను విశ్వవిద్యాలయములందు విద్యావిధానము జూచినయెడలకొంత కాలము ఉన్నతవిద్యను నేర్చుటకు విదేశభాషనే ఆధారముజేసి కొన్నటలగొప్పించును. మధ్యయుగమునందులాటినుభావ బోధనామూలముగ నుండెను. మన పవిత్రభాషయగు అరబ్బీభాషయే విద్యస్థానములగుపాదు, ఆ, ఔలోవా, పారిసులో అత్యంత ప్రచారమునందుండెను ఇంగ్లాండులోని పురాతన విశ్వవిద్యాలయములు గూడ నిదే పద్ధతిని అనుసరించుచుండెను. ఇచ్చట ఇంగ్లీషున ఇంగులనే ఆచోట్ల లాటిను ముఖ్యముగ నుండెను. లాటిను లేకుండ ఏకాంతముగాని కళగాని యభివృద్ధి యగుటకు సాధ్యము గాక పోయెను. జ్ఞానకాంక్ష యొక్కనుగ సరికీ ప్రతిదేశమునందును విద్యజ్ఞునభావయగు లాటినుకు బదులు దేశభాషను నెలకొల్పి గౌరవాలు జనించెను. అంటును అందరకును ఉన్నతజ్ఞానమును బడయవలెనను ఆ ఆధికవయోము. అప్పుడు ఒక్కలాటిను నేర్పినవారికే జ్ఞానోదయము గల్గుట యేమను ప్రతిబంధకము త్రోసివేయబడెను. అందరును జూరబడి విజ్ఞానమును సంపాదించుకొచ్చిరి. ఇందులకు దేశభాషను బోధనామూలము జేయుటవలన సమకాలగలదు. ఇటలీలోను, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లాండులలోను తుదకు జపానులోగూడ నిదేవిధముగ జరిగెను. నేటికి యీ మాసంస్థ విజయముగాంచునా యను సందియము దీరినందులకు సంతోషముచున్నది.

ఆంగలారా, మాపరీక్ష సఫలమైనది! మనప్రభువు కుమారులగు అతిభాగ్యవంతులైన వీరిని విద్యను నెంచుటచేత నది నేటికి పెరిగి పెద్దదృక్తు మైనటులు మనము చూచుచున్నాము. మునుపటినుంచుచునీ విధానము జయప్రదముగుటగాక భారతదేశమునందితర భాగములలోగూడ దేశభాష ద్వారా విద్యగరవుటగూర్చి ఆలోచనలు వినబడుచున్నవి. మొదట మనమీవిషయమున భయపడితిమి. ఆమాట విన్నవారే లేకపోయిరి. భారతదేశములో నితరభాగములు నెమ్మది నెమ్మదిగ నీ మార్గమునే దిరుగుచున్నారు. కొద్దిసంవత్సరములలోనే బ్రిటిషుభారతదేశమందంతట కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయములు ఈ మనపద్ధతినే యనుసరించుచుండగలవు.

### పరిశోధనాకార్యములు

ఈవిశ్వవిద్యాలయమునందు అన్నిశాఖలయందును బోధనాపరిస్థితులు తృప్తికరముగనుండెననియే చెప్పగలను. అయితే యీ విశ్వవిద్యాలయమును నిజముగనట్టి సంస్థగజేయుట కింకను చాలవని జరుగవలసియున్నది. ఒకటి జూడుడు! పరిశోధనాకార్యములను పట్టభద్రులు జరుపుటకు ప్రత్యేకము వసతి నేర్పరచి స్వయముగ పరిశోధనలజేయుటకు యంత్రసామగ్రి నంతమ సమకూర్చవలయును. ఇందు కొన్ని శాఖలయందు ధైర్యశాస్త్రమునందును ఇంజనీరింగునందును బోధనము ప్రారంభము చేయబడి అభివృద్ధిమార్గమున నున్నను ఇంకను మన విశ్వవిద్యాలయము ఈ విషయమున బాల్యవృద్ధియందున్నదనియే చెప్పవలయును. మనము స్వయముగ పరిశోధనమును జరిపి ఉన్నతవిద్యనాదర్యముగనుంచుకొని ప్రయత్నముల చేసినదప్ప నిశ్కాలమున విద్యాప్రపంచమున నేరుప్రతిష్ఠల గాంచాలము. ఉ

స్మానియా విశ్వవిద్యాలయ మున్నతవిద్యయందు ముఖ్యముగ మన పురాతనవిజ్ఞానము ననుసరించి శాస్త్రములందున్నతవిద్య నొసంగి పరిశోధనల జరుపుటకేర్పాటు జేయవలయున్నది. వీనివలన విజ్ఞానాభివృద్ధి యగుటయేగాక దేశమునందు భాగ్య మతిశయించి ననబివిప్రమాణ మభివృద్ధికాగలదు. ఇందువలన ఆధికముగ మనకు లాభముగల్గి మనభూముల నెక్కువసాగుజేకొని మనదేశపు పరిశ్రమలలోనే దేశమును నింపగల్గుదుము. ఈశాస్త్రములను బోధించి అభివృద్ధిజేయుటవలన మనయొక్క భాగ్యదయమేగాక మానవజాతికంతకును ఒకవిధముగ సౌభాగ్యము జేయగలదు. అందుచేత మనము అందరమును విశ్వవిద్యాలయముయొక్క పరిమితిని విస్తరింపజేసి ప్రయోజన వధికముగ నుండునటుల జేయుభారము మనపై గలదు. ఈదేశమునందు విద్యావిజ్ఞానప్రబోధమునకు మన నైజాము ప్రభువుగారి యాదార్యమును, పండితగౌరవమును, పోషణయు లోడ్వడెను. అందులకు మన కృతజ్ఞతను దెల్పుటకు నై యీవిశ్వవిద్యాలయమువారికి 'మల్తాను ఉల్-ఉలూం' అను గౌరవపదము వొసంగుచున్నది.

ఆర్యులారా, కిష్టింగు జెప్పినటుల తూర్పు తూర్పు పడమర పడమరే. రెండను యెప్పటికిని కఠినమేరవు అని యుండెను, కాని ఆపంక్తులు వ్రాసినప్పటినుండియును కాలము మారెను. సంఘమునందు ప్రతిపక్షమునను పరివర్తనము జరుగుచున్నది. అట్టి తిరి మ్రోకింగు వ్రాసిన పంక్తులయందలి సత్యము గూడ మారిపోవచ్చును. పశ్చిమదేశమున కెట్టి ప్రమాదము గలుగ



## అబ్దుల్ ఆలీఖాన్ బి.ఎస్.సి. గారు

ఇంగ్లీషియలు ఫార్మెంట్ సర్వీసునకు నియమింపబడుటకు మహమ్మదీయులలో వీరే ప్రథములు. ఫార్మెంట్లో గెలిచి... నందుటకు ఇంగ్లీషునకు జనుట కీవారము ప్రయాణమై వెళ్లిరి.

గలవో ప్రాచ్యదేశము గనుకనెను. పశ్చిమ దేశముగూడ ప్రాచ్యదేశమునండి యెట్టి పాతము 'నేర్చుకొనగల్గనో' కనుగొనెను. ఒకరి లోపముల నొకరు పూర్తి జేసికొనుట కుభయలు సమకూరవలయును. కలసి పనిచేయుటయందే ప్రపంచము నకు మున్ముందైనను మోక్షము గలుగగలదు. మూసీ నదియొడ్డున మావిశ్వవిద్యాలయమునందే ప్రాచీ ప్రతీచింతయొగము గల్గి ఆ యా దేశము లోని శాస్త్రములన్నియు నభ్యసించబడి కూటమి యేర్పడుచున్నదన్న ఆశ్చర్యమేమి? ఎప్పటికైనను యిట్టి ఫలితము జేయరునెడల ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునందలి పండితులును అందలి విద్యార్థులును యిందులకంతయు లోడ్వడి రనవలయును.

ఆర్యులారా, మిమ్ములను నేనెక్కువ కాలము వేచియుండగోరను. నేడు మనమిచ్చ సమావేశమైనది దిరుదముల నొసగుటకు నై యున్నది. ప్రథమమున నవాబు ఇమాదులు మల్కుగారి పేరు బిలిచెదను ఆయన ప్రాచీ ప్రతీచీ విద్యాపారంగుడు. అట్టివారికి యర్.యర్.డి. గౌరవపదము వొసంగుటకు సంతోషమగుచున్నది. ఈవిద్యవ్యవహారమున నామము యీసంస్థానమునందే గాక భారతదేశ మంతటకును ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ఆయన రిజి వ జన్మ దినమున మన మీవిజ్ఞానగౌరవించుట యెంతయు యుక్తముగ నున్నది. ఈసంస్థానమునందు విద్యయను దానిని ప్రథమమున స్థాపించినది నవాబుగారే యని

చెప్పవచ్చును. పట్టు ఇన్నోక్సను శాఖను స్థాపించి దానికి 80 సం. ము లభిపతిగనుండి పనిజేయుటచేతనే యీవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింప గల్గితిమి.

### నూతన పట్టభద్రుల కొకమాట

ఇకను, ఈ సంవత్సరపు పట్టభద్రులారా, మీరు కష్టపడి, ఓరిమితో పరిశ్రమజేసి పొందిన దిరుదములకు మిమ్ముల సభిసందించుచున్నాను. సైన్యములో పతాకములను క్రింది చిన్నకమిషను ఆఫీసరుల చేతులలో నుండునటుల యీ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క గౌరవము లూ యవజనపట్టభద్రుల యందు నిలిచియున్నది. అఫీసరుల పరాక్రమమువలన సైన్యమును ప్రసిద్ధిని గాంచునట్లే మీవల్లను మీవిజ్ఞానమువల్లను మీవిశ్వవిద్యాలయముయొక్క పేరు ప్రకాశింపగలదు. ఇందులకు మీలో గొందరు జ్ఞానాభివృద్ధికే మీజీవితములను శారబోయవలయును. మీరు యెక్కువ చదువుకొనిదియు మాతృభాషము తేర్పడి రవ్వలవలె చెలుంగగలరు. ప్రపంచములో సుప్రసిదులగు వారి గ్రంథములను పఠించి మీరు స్వంతముగ భావములను వెదజల్లగా నవి రత్నములై మీరు జనించి యీవిశ్వవిద్యాలయమునకు మకుటముగాగలరు. గరునిస్థానమున శిష్యుడువచ్చునుగాని కుమారుడు రానేరడు. కావున మీరు కావలసినంత జ్ఞానమును సంపాదించి యీవిశ్వవిద్యాలయమునందు మీపిదప వచ్చువారికి అమూల్యమగు వారసత్వమును వదిలి మీనామమును దిలించి గర్వపడునటుల జేయుడు. మీలో చాలమంది విజ్ఞానదీపికను చేబూని యీసంస్థానమునందు అజ్ఞానతిమిరము లల్లకొనియున్న తావుల చెలుంగజేయవలయును.

ఈ విశ్వవిద్యాలయ గౌరవమంతయును మీలోనే కలదు. మిమ్ములనుబట్టియే దానిగుణములు నిర్ణయింపబడును. కాబట్టి మీరు విశాలమునకులై సహనశీలులై నీతిసంపన్నులై యుండుట మీ జీవిత వితాదర్యము కావలయును. దేశభక్తి ప్రోత్సహము గాంచవలయును. ఇదియొక్కటియే మీ చరిత్రను, నడవడిని, నీతిని, విజ్ఞానమును నిర్ణయింపగలదు. మీ దేశీయులు చాలమంది మాధుర్యమున, పిచ్చి నమ్మకములందు మునిగియున్నారు. అదియే దారిద్ర్యమునకును దుర్మార్గత్వమునకును మూలమైనది. మిమ్ములను పెద్దజేసిన తల్లిని పిడి ప్రపంచములోనికి బోయి విజ్ఞానదీపికను జేబూనుడు. మీరు జీవించి యున్న వాళ్లును ఆ దీపికతో మాధనమ్మకములను పారద్రోలుడు. జ్ఞానప్రసారము కన్న మీరు దేశమునకు జేయగల మేలుయొక్కది యొకటుండబోదు.

మన ప్రభువు యజమాని దీర్ఘాయువును గల్గిమనలను పావించుచుండుగాక యనినను గోరుచు మిమ్ములనుగూడ యీ పార్థవయందే భవింపు నునికొరుచున్నాను.

## బరంపురం మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు ప్రతినిధి శ్రీయుత గాది బలరామ దాసుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

5-వ వార్డు ఎన్నికల ఓట్లు లెక్కపెట్టబడెను. మొత్తం 138 ఓట్లలోను కాంగ్రెసు ప్రతినిధియగు శ్రీయుత గాది బలరామదాసుగారికి 88 ఓట్లువచ్చినవి. వీరికిపోటీగా శ్రీయుత నూకూరు జగన్నాధం (స్టేడరు) గారు నిలిచిరి. కాంగ్రెసుకు ప్రతిపక్షములగు పక్షములన్నియును జగన్నాధంగారికి బాసటయెననుగూడ దాసుగారే నెగ్గగలిగిరి. దాసుగారు సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసునాయకులు. కీరే ఎన్నుకొనబడుటవలన ప్రజల కధికముగ సంతృప్తి కలిగినది.

మహాత్ముని వర్ధంతి  
నిన్న సేవ హాత్ముని వర్ధంతిగూడ నగుటచే కాంగ్రెసు విజయమునకును వర్ధంతికినిగూడ సంకీర్తనము జరుపబడెను. (ఒక విఖ్యాత విలేఖరి తంతివార్త.)

## భాయి పెరునందలిహత్య

శవము దొరకినది, పోలీసువారి పరిశోధనలు  
అమృతసరము, అక్టోబరు 2- భాయి పెరునందలి హత్య విషయము పోలీసువారు విశేషముగ పరిశోధించుచున్నారు. శవము దొరకినదని తెలియుచున్నది. ఇదిగాక పి. జి. డి. యిస్సెక్టరు సర్దారు ప్రతాపుసింగు, అమృతసరము తహశీల్దారుడగు సర్దారు బిల్లింగుగార్లు, అమృతసరము తహశీల్దారులోని చేటిక సింగు కుమారుడగు పృథక్ సింగును బంధింపగలిగిరి. ఈ పందర్శనమున నింకను చాలమంది కొద్ది కాలములోనే బంధింపబడుదురని తెలియుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)



## కాకినాడ

ఆంధ్రానుగారు వివిధసంస్థలను దర్శించుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, అక్టోబరు 1:—నిన్నటి మధ్యాహ్నం 2½ గంటలకు యిదివరకు యేర్పరచినట్లుగా పితాపురమునుండి కాకినాడకు మోటారుమీద తిన్నగా కాలగ్రెసు ఆఫీసునకు దయచేసిరి. వారిని గౌరవపూర్వకముగా రాష్ట్ర కాలగ్రెసు అధ్యక్షుడును కార్యదర్శియు యింకా యితరకాలగ్రెసువారును ఆంధ్రానుగారిని గౌరవ పూర్వకముగా లోనికి దీసికొని వెళ్లిరి.

సుమారు 3 గంటలకు ఆంధ్రానుగారు కాలగ్రెసు హాలుకుతో హిందీ బాలికాపాఠశాలను దర్శించిరి. అచ్చట పాఠశాలస్థాపకురాలున్న, ఆధ్యాపకురాలు నగు శ్రీమతి గుమ్మడ దల దుర్గాబాయిమ్మగారు ఖడ్గసహాయమున ఆంధ్రానుగారికి అర్పించి లోనికి రావించెను. అచ్చట 6, 8 గురు శ్రీమతి రాట్న ములమీద నూలువడకును తమ వైపువ్యయము ప్రదర్శించిరి. విక్రీలీ పన్ననివారమును తీయుటను చూచి ఆయన మిగుల సంతోషించిరి. స్థాపకురాలును ఆంధ్రాను గారును కుతల సంభాషణమును హిందీలో గావించిరి పిమ్మట మేడమీద బాలికలను యితరశ్రీమతిలను పెక్కురు సమావేశమైరి. బాలికలు హిందీ కీర్తనలు, ఆంధ్ర కీర్తనలు చక్కగా పాడిరి. కోలాట ప్రదర్శనముగూడ చేసిరి. శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు స్వాగతప్రసమును హిందీలో నర్పించిరి.

మరల ఆంధ్రానుగారు హిందీభాషలో ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యిట్లుచెప్పిరి. మీరు చేసిన ప్రదర్శనము లన్నిటింగాంచి మిగులసంతోషభరితుడనైతిని. ఈ పాఠశాలను కడపటికిలోను భక్తితో నడపుచున్న దుర్గాబాయిమ్మగారు, ఈ పాఠశాలను చక్కగ నడపించుచున్న స్థితినిచూచి మిగులసంతోషించుచున్నాను. నేనొక్క ఉపదేశమును మాత్రము చెప్పవలెనుచున్నాను. ఏమనగా భారతదేశములో నెవరినిగాని అపవిత్రముగాను, అంటరానివారుగాను మీరు తలంపరాదు. ఎందుచేతననగా అందరు ఒక్కపరమాత్మయొక్క బిడ్డలు. ఒక్కభారతమాతయొక్క బిడ్డలు. కావున ఒకేతండ్రియొక్క, ఒకేతల్లియొక్కబిడ్డలును అయ్యున్నారు. కాబట్టి కొంతమందిని పవిత్రులని కొంతమందిని అపవిత్రులని పిలుచుట మిగుల దోషకరము. మీరు స్వరాజ్యమును సంపాదించ కోరుచున్నప్పుడు సంపూర్ణముగా నిట్టి అలవాటులను త్రోసివేయవలెను. ప్రతివారిని మీ సోదరునిగాను మీతోబుట్టువుగాను ఎంచవలెను. అస్పృశ్యతను పాటింపరాదు.

పిమ్మట మంగళముతో సభ ముగింపబడెను. శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు ఫలములను తాంబూలమును అతిథికి వందనములతో నర్పించి వెలపు గైకొనెను. పాఠశాలయొక్క ప్రేక్షక పుస్తకమునందు యీ క్రిందవిధముగా, ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి.

“ఈపాఠశాలయందు నిరాదారముగా జరుగుచున్న పని చూచినందున నాకు అవరమిత సంతోషమగుచున్నది. దీనిని చూచినతోడనే నాకు హృదయసంతృప్తి కలిగినది. ఇందులో పనిచేయుచున్న వారందరికి నా ఆశీర్వాదము నిచ్చుచున్నాను.”

ఆంధ్రానుగారు పిమ్మట పురమండరమున సుమారు 400 శ్రీమతిలకు యింగ్లీషున ఉపన్యసించిరి. సభాప్రారంభమున విద్యాధిపీఠ సమాజపాఠశాల బాలికలు జాతీయకీర్తనములు పాడిరి.

దేశభాంధవి దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు కాకినాడశ్రీమతి పూర్వపు కార్యములకు శ్రీమతిసమావేశమును గురించి ఉపాధ్యక్షముగా చెప్పిరి. ఈ క్రిందివిధముగా ఆంధ్రానుగారు ఉపన్యసించిరి. (దీనిని క్రియంత బులుసు సాంబమూర్తి గారు తెలుగు నచెప్పిరి.)

“నాప్రియమైతల్లులారా! యీమధ్యాహ్నము మిమ్ములను కలిసికొన్నందుకు నాకు చాల సంతోషమగుచున్నది ఇక్కడ నున్న పెద్ద వారందరు ను నా తల్లులగు ను, చిన్నవారి నందరిని నాతోబుట్టువులవలెను మిమ్ముల, నందరను తలంచెదను. భారతదేశములో నుండెడు ప్రతి శ్రీమతి నాతల్లిగ ను, తోబుట్టువులవలెను ప్రేమించునట్లు నాతల్లి నాకు బోధించుచుండెడిది. అందులగురించి చక్కని కథచెప్పబోవుచున్నాను. దీనిని వినిన తరువాత మరచిపోకుండ మీన్నేహితురాలిడకును మీబిల్లలకును తప్పక చెప్పుడు.

నాతల్లి చనిపోయి సుమారు 13 సంవత్సరము లయినది. చనిపోవుటకు పూర్వపు దినములలో గాంధీ మహాత్ముడు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ఘోరులో నున్నపుడు ఆయనకును అచ్చటనుండి

హైందవులకును సహాయ మొనర్చుటకు దక్షిణఆఫ్రికా వెళ్లవలసిన దని గోఖలేగారు చెప్పిరి. వెంటనేబయలుదేరుదమనుకొని నల్పుడు యింగ్లాండునుంచి వాల్తెల్లి దగ్గరనుండి వెంటనే యింటికి రావలెను. నేను చాల జబ్బు స్థితిలో నున్నాను. నాకురెండు రోజులు గడచినవి. శిశువు కాలము లో పరమపదించెను. నేను మృతినొందక పూర్వము నిన్ను చూడగోరుచున్నాను” అని నాకు తలపెట్టె వచ్చెను. నేను ఇంగ్లాండునకు నాల్గి చనిపోవకముందు ఆమెను చూచుటకు వెళ్లవలసియున్నదో లేక గాంధీ మహాత్ముడు ఘోరులో నున్నప్పుడు దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని హైందవులకు సహాయము చేయుటకు వెళ్లవలెనో యిట్టి తెలియని స్థితిలో యున్నాను. కాబట్టి నాతల్లికి మరల ఆమెయొక్క ఆశయమును తెలియగోరుచు తండ్రిని పంపించితిని. ఆమె యిట్లు ప్రత్యుత్తరము పంపెను. “నేను చనిపోవక పూర్వము నన్ను చూడవలెనని రాద్దు. మెట్టు మొదటనే దక్షిణ ఆఫ్రికాకు వెళ్లము. అచ్చట నీవిధి కృతమైన తర్వాత నన్ను చూచుటకు రమ్మ” దీనినిబట్టి నేను దక్షిణ ఆఫ్రికా వెళ్లితిని. నేను అచ్చటనుండగా నాతల్లి మృతినొందినట్లు వార్త వచ్చెను. నిజముగా దుఃఖసముద్రమున మునిగిరిని. నాతల్లిని నేనుగాని, నన్ను నాతల్లిగాని చూడయింకడక పోవుట మరింత మనస్సుకు బాధకలిగెను. అప్పుడు గాంధీ మహాత్ముడు నాతో నిట్లనెను. “నీ తల్లి మిక్కిలి ఘనమైన శ్రీ. ఆమె తన కొమారుని చూడగోరియు తన హైందవ సోదరములని నిమిత్తము యిచ్చియుండెను ఇదే ఘనమైన కార్యము.”

ఆ మధ్యాహ్నముననే అచ్చటి హైందవ శ్రీమతిలకు యీ విచార వార్త తెలిసి 12 గురు శ్రీమతిల కన్యూరీతాయితోగూడ నానందమువచ్చి యిట్లనిరి. “మీతల్లి మృతినొందినట్లు తెలిసినది. కావున మమ్ములను ఆమెకుబదులుగా మీతల్లులుగా నంగీకరించవలెను”

ఆ తరువాత యిటువంటి సమావేశములలో గూడు భారతదేశ శ్రీమతిలందరును నాయొక్క తల్లులయి వారినిచూచి నప్పుడు నాల్గియు యున్నట్లును నేనెప్పుడును భావించెదను. కాబట్టి మిమ్ములను నాతల్లులు అని నేను పిలిచితిని నన్ను మీ కొమారునిగా భావించవలెను.

ఇంకను యితర సమావేశములకు వెళ్లవలసియున్నది గావున నేనిచ్చట విశేషకాలము గడుపలేను. నేను వెడలక పూర్వము మీకు చిన్న ఉపదేశము చేయవలెనని కోరుచున్నాను. అన్నిటిలో ముఖ్యమైనదేమనగా, హిందీ, బాలికా పాఠశాలలో యిప్పుడు నేను చెప్పినట్లుగా యితర కులములవారిని అపవిత్రులుగను, అంటరానివారిగను యెన్నడును యెవరును-భావించరాదని ప్ర ప్రథమమున గాంధీమహాత్ముని భార్యయగు కన్యూరీతాయితోగూడ గుజరాతులో నున్న ఆస్పృశ్యులతో కలిసియుండుటకు కష్టముతోచినది. ఆమె కలియుటకు కోరినప్పటికిని తమవర్ణముపోవునే మోయని మొదటజరిగినది కాని ఆమెగొప్పదీయు ఘనమనస్కురాలును దయాపరురాలును అగుటచేత ప్రతివోటును అస్పృశ్య తాబాతికి సహాయముచేయుచుండును వారినందరిని తనతోబుట్టువులుగా భావించును. ఒక్కపురుషులు మాత్రమే యస్పృశ్యతాని వారణవిషయమై పనిచేయుచు శ్రీమతిలతో డ్వుడకపోయినయెడల ఆ ఆంధ్రదేశమునకు మేలు చేశారదు. శ్రీమతిలకూడ తోడ్పడి పనిచేసినప్పుడే కార్యము సంపూర్ణముగ నెరవేరును. ఆంధ్రదేశములో నిట్టికష్టమున్నదిగాని, ఉత్తర హిందూస్థానములో పంజాబునంటి ప్రదేశమునందు హిందూ మహామృదీయుల కలహములవలన యెక్కువ కష్టము కలుగుచున్నది. మీ ఆంధ్ర దేశమున అస్పృశ్యతాసమస్యను మీరందరు సంపూర్ణముగ తోడ్పడి నిష్పవడినట్లయితే పూర్తియగును. ఇక్కడనుంచి దక్షిణముగా వెళ్లినయెడల తమిళ ప్రదేశమునందును వలబారునందును పరిస్థితులు బహుశః విక్రీలీ దోషాకంములుగా నున్నట్లు నాకు తెలియును. ఆంధ్రదేశములో యీ మంచి కార్యమునకు మీరు సహాయము చేయునియెడల వలబారులోను తమిళనాడులోను ఉన్న ప్రజలు మిమ్ముల ననుకరింతురు. ఈ చక్కని భారత దేశములో యిట్టి అస్పృశ్యతా దోషమును తుడిచివేయుటకు దేశభక్తులును, మహాత్ముని ప్రేమించువారును, స్వరాజ్యమును గోరువారును అగు మీరందరు చేయవలసినదని కోరుచున్నాను.

ఇంకొక్క సలహా చెప్పగోరుచున్నాను. ఈ గ్రామములందు తల్లులు వారి బిడ్డలకు మిక్కిలి అపాయకరమైన విషభూయిష్టమైన నల్లమందును ఉపయోగించుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముడు బిడ్డలకు నల్లమందు వేయుటకు నిచ్చుగించడు. దానిని ఉపయోగించకుండా దానిని పర్వవిధము

లా ప్రయత్నించవలెను. పరమేశ్వరుని ఆశీర్వాదములనిచ్చుచు యింతటితో వివాద వెలపుతీసుకొనుచున్నాను.

పిమ్మట ఆంధ్రానుగారు చిత్రజల పుల్లయ్యగారింట్లో సమావేశమైన పత్రికాశ్రీమతిల (భోగలవారు) కు ఉపదేశించిరి. అటుతరువాత పురమండరమున గోదావరిశిల్పానల్ల మండువర్యాపు సంఘమువారిని కలిసికొని దర్బాపు నెట్టుచేయవలెనో ఎట్లుననే దిక్కును తయారుచేయవలెనో దాని వ్రాముఖ్యమేమో తెలియజేసిరి. అటుతరువాత అస్పృశ్యుల సభ గావించబడగా, వారికి హితబోధ చేయుచు వారిబిల్లలకు చదువు ముఖ్యముగా చెప్పించవలసినదని కోరిరి పిమ్మట ఆయన పితాపురమునకు రాత్రి 3 గంటలకు 2 యల్లరి వెళ్లిరి.

నేటి మధ్యాహ్నమునకు చాగల్లువెల్లి అచ్చటి ఆనంద నికేతనమందు ప్రార్థనయొనర్పిరి.

\* \* \*  
డాక్టరు బెనెంటుగారి జన్మదినోత్సవము

కాకినాడ, అక్టోబరు 2:—డాక్టరు ఆనెనెంటుగారి జన్మదినోత్సవ సభ నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు కాకినాడ గౌరవీ దివ్యజ్ఞానపండిరమున విగల ఉత్సవముతో జరుపబడెను. డి|| బి|| దుర్గెటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. కాతేజీ ప్రాధేనరు అగు మహాలింగయ్యగారు ప్రార్థనచేసిరి. అధ్యక్షుడు ఇంగ్లీషున బెనెంటుగారి వివిధ కార్యములనుంచి చెప్పి ఆమెయొక్క కార్యదీక్ష పట్టుదల, నమ్మిందానిని చేయుటయందు గల పూనికను ఒత్తిచెప్పిరి.

పిమ్మట, రాజకీయమునకు సంబంధించుకండ బెనెంటుగారి జీవితము మత సాంఘికములకు సంబంధించి మాట్లాడవలసిన దని శ్రీయంత బులుసు సాంబమూర్తిగారిని అధ్యక్షుడుగోరెను.

సాంబమూర్తిగారు లేచి, అధ్యక్షుడు చెప్పినదానిని మన్నించలేకపోవుచున్నందులకు తుమింపగోరుచున్నాననియు, కార్యదర్శి తనను మాట్లాడవలసినదని కోరినప్పుడు యిట్టి అభ్యంతరము ఏమియు ఆయన చెప్పియుండలేవనియు, చెప్పి, తన సంపూర్ణ వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముతో నుపవ్యసించిరి. ఆయన సుమారు 45 నిమిషములు ఉపన్యసించిరి. అందు నీయర్థముతో తెప్పిరి. నేను కుర్రవాడనుగా నుండినప్పుడు 25 సంవత్సరముల క్రిందటనే ప్రప్రథమముగా బెనెంటుగారిని చూచి యుంటిని. ఆమె గంభీరోపన్యాసమును వినియుంటిని. ఆనాటి వాగ్ధారణ నేటికిని నా హృదయమున నాటియున్నది. ఆమె రాజకీయ సంబంధమైన చరిత్ర ఆమె జీవితమున గదు గొప్ప అధ్యాయముగా నేర్పడుచున్నది. ఆభాగమును గురించి మరల గోరినయెడ ఆమెకు చాల అన్యాయము చేసినవార మగుదుము భారతమాతయొక్క పెంపుడు బిడ్డనని ఆమె చెప్పుకొనెను. ఆపెంపుడు తల్లియొక్క స్వాతంత్ర్య సమస్యలో ఆమె చేయుచున్న గొప్ప సేవకు నిజముగా ఆమెకు ఆమెయే సాటి. పెక్కు రాజకీయ విషయములందు నాకును ఆమెకును భేదముకలదు. కాని ఆమెయొక్క గొప్ప నేర్పరికము శక్తి నాకు మేరలేని అద్భుతమును కలిగించుచున్నది భారతమాతయొక్క బిడ్డ లందఱును నిద్రపోవుచుండ, 78 సంవత్సరముల ముదుసలి రాత్రింబసకు దేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధి విజయములో పనిచేయుచుండుటను మీ హృదయకవలములందు చిత్రించుకొనవలసినదని కోరుగున్నాను. చురుగుగ్గి దీక్షతో నిరంతరమును పనిచేయుచుండుట మీకు ఆమె జీవితమే ఉదాహరణము అగును. ఆసహాయోద్యమమునందు గాంధీ మహాత్మునితో ఏకీభవించినప్పటికిని రాజకీయపక్షము లన్నియు కలియటకై సమమానుకూలముగ వర్తించి గాంధీమహాత్ముని కొమారునివద్ద కోజనకు అరగంట-గొప్పన నూలునడుకుటకు ఒకవాళములో నేర్చుకొనెను. కాబట్టి, మీలో ఆమెకంటె మిగుల దారుణ్యవంతులై తీరిక గగ్గియున్న వారందఱు గాంధీ మహాత్ముడు దేశమునంతను చెయుమన అశిక్షకు లోబడి మీలో ఎందఱుండగలగో మీ వనస్సులలో అవలోకనము చేసికొని పరీక్షించుకొనవలసినదని కోరుచున్నాను. మహాత్ముల జన్మదినములు నిత్యశివనమునందు నిజమై ఆవేశము కలిగించుచుండవలెను. లేనియెడల యీవర్ణంతులుచేయుట కాలయాపనమగును. ఆమె పనిచేయుచున్న కావనవెల్లు ఆస ఇండియాషిల్లును గురించి మనకు కొన్ని భేదాభిప్రాయము లుండవచ్చును. కాని ఆసమస్యను గూర్చి ఇంగ్లాండులో ఆమె చేయుచున్న ఉన్నతతేజ్విని గమనింపవలెను. రేపు గాంధీమహాత్ముని జన్మదినము నమృచున్నది. అప్పుడును మీలో కొందఱు మహాత్ముని రాజకీయకార్యక్రమమునం దేకీభవింప నప్పటికిని మహాత్ముని ఆదేశములను గుర్తించి తనిచేయ ప్రయత్నింపవలసియుండును.

తర్వాత, పెద్దిభొట్ల సుబ్బారాయుడుగారు, డి.డి.

# గాంధీ మహాత్ముని వర్ధంతి

మానవజాతి మధురీమలకు అవతారము  
దాల్చెను

మైలాపూరు బహిరంగనభిలో ప్రశంస

గాంధీమహాత్ముని 56 వ వర్ధంతిని జరుపుటకుగాను మైలాపూరు స్టారువారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము బహిరంగనభి జరిచెను. గా. జేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు కె. భాష్యముగారు మొదలగు ప్రముఖులు మహాత్ముని గుణగుణము ప్రశంసించుచు నుత్సాహపూరితముగ నుపన్యసించుచు, ప్రతి వారును స్వీన్నర్పణ అన్నోసియేమనునందు చేరవలె నని కోరిరి. టి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు రధ్యక్షత వహించిరి.

“బలపంతులు బలహీనులను హింసించి అణగ ద్రోశునపుడు దుర్బలులకును, బీదలకును శరణ్యమై వారిని కాపాడి యుద్ధరించుటకుగాను భగవంతుడవ్వడవ్వడు ప్రపంచము ననంత రించుచుండెను. గాంధీ మహాత్ముడు అట్టి అవతారపురుషులలో నొకడు” అని మహాత్ముని అవతారమును వర్ణించి అధ్యక్షుడు మహాత్ముని సేవల ప్రశంసించుచు ప్రారంభించెను. బీదలయెడల ను దుర్బులయెడలను మానవు లే విధముగ ప్రవర్తించవలెనో బోధించుటకుగాను మహాత్ము డవతరించెను. అతను రాజకీయము లందు ప్రవేశించుట దేశమంతటను గొప్ప కలవరము గలిగించెను. అంతవరకును ప్రపంచ రాజకీయములన్నియు రహస్యరాయబారములు, రహస్యయొడంబడికలు, రహస్యతంత్రములతో నిండియుండెను. రాజకీయములనుండి ఈ రహస్యతంత్రముల తొలగించి, వానియందు భూతదయ దైవభక్తిని ప్రవేశపెట్టినవేగాని మానవ జాతి తరింపజాలదని మహాత్ముడు గమనించెను. ఇదియే అత్యంత శక్తి. ఈ శక్తిని గాంచియే-ఒక్క భారతదేశమేగాదు. ప్రపంచమంతయుగూడ నాశ్చర్యపడుచున్నది. ఈ శక్తిని మనమర్చుకొని కొనవలసి యున్నది. మానవజాతి దీని నిష్పత్తికే కొంతవరకర్మము జేసికొనగలిగెను. ఇకమీద నొకను ఎక్కువగ నర్థ మొనర్చు గలుగునని నమ్ముచున్నాను.

మహాత్ముని జీవితమునందలి ముఖ్యసిద్ధాంతములు మహాత్ముని జీవితమునందలి ముఖ్య విషయములు రెండు; సేవ, త్యాగము. వానిని మన మందరమునుగూడ యధాశక్తి నలవరుచుకొనవలెను; అని అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు నుడివీరి. మహాత్ముని జీవితము దెచ్చుట జూచినప్పుడు ఈరెండు ముఖ్యసిద్ధాంతములే గాన్పించుచుండును. అతడు రాజకీయములందు ప్రవేశించుటకు గూడ నీ యున్నతాదర్శములచేతనే ప్రవేశించెనని. తన సర్వస్వమును, మానవజాతి కొరకును, మాతృభూమి కొరకును త్యాగమొనర్చి సన్యాసజీవితమును స్వీకరించెను.

భారతీయుల నేకమొనర్చి దాస్యమునుండి విముక్తికొని దించుటకుగాను ఆరు వత్సరములనుండి మహాత్ముడు ప్రయత్నించుచుండెను. అతని జీవిత ముఖ్యసూత్రములగు “త్యాగసేవ”లను మనయందుగూడ కలిగించెను.

గాంధీమహాత్ము డిప్పుడు ప్రజలందరను నిర్భాగకార్యక్రమము కొరకును, స్వరాజ్యము కొరకును పనిజేయువలసినదని గోరుచున్నాడు. అందుకొరకుగాను మహాత్ముడు నూలువడకు సంఘము నేర్పరచెను. ప్రతి భారతీయుడును అందు జేరవలె నని మహాత్ముని కోరిక. భారతీయుల దారిద్ర్యమును బాపుట కిదియే సాధనము. ఈ దినము ననే మహాజనసభ యందు నూలువడకు సంఘ మేర్పరుపబడెను. ప్రతి వారును అందు సభ్యులు మహాత్మునికి ప్రీతి నొసగవలసినదనిగోరుచున్నాను.

గాంధీ మహాత్ము డవతారమునందున్న ఈ దినములలో మనము నివసించుచుండుట మహాభాగ్యముగాని చేరుగాదని, కె. భాష్యముగారునుడివీరి. ఈ మహాభాగ్యమును మన మప్పుడు సరిగ్గ దెలిసికొనజాలక పోవచ్చును. కాని మన మనుమలు, ముని మనములు, తమ తాతలును, ముతాతలును, గాంధీ మహాత్ముని స్వయముగ జూచిరి. అతని వాక్కుధను వినులారగ్గిరి. అతని తో స్వయముగ మాటలాడిరి అని చెప్పికోని తమ జన్మలన్నియు తరించెనని గర్వింపగలరు.

పోర్చుగారును, కాకిభట్ల సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారును ఉపన్యసించిరి.

అధ్యక్షుడు సభను ముగింపుచు, తాను పెద్దవాడనై తిననియు, సాంబరూర్తిగారివలె స్వరాజ్యపరుగలో పరుగెత్తలేననియు, తాను ఇతరులవలె స్వరాజ్యమునకై ఆశురతపడుచున్నప్పటికిని గాంధీగారి అహింసాపూర్వకమైన రాజకీయ ప్రశ్నయను (నాకొవయెలెంట్ పొటిటికల్ రివల్యూషను) నకు గాకుండ ఇవలూకమనునకు యిష్టపడుదు ననియు ఉపన్యసించి, సాంబరూర్తిగారిలో ఇతరవిషయములను చేయలేక పోయినప్పటికిని ఆయన తెలుగున మాట్లాడి చూపిన మార్గమును, అనగా, మాతృభూమిలో నుట్టాడుటను ఆచరించునని చెప్పుచు తెలుగున మాట్లాడెను.

గాంధీ మహాత్మునియందు రెండు ముఖ్యగుణములు ప్రతి చర్యయందును గాన్పించును. అందొకటి సర్వసమత. మహాత్ముడు భారతదేశమునందున్న, విశ్వ మంతటను జేందినవాడు. ఒక్క భారత దేశము కొరకే అతడు జనింపలేదు. ప్రపంచమంతటి కొరకును అతడు జన్మించెను. అతని చర్యలు, సిద్ధాంతములు ఒక్క భారత దేశముకొరకే యుద్దేశింపబడినట్లు ప్రతి గాన్పించినచు, అవి ప్రపంచమంతటను వర్తించును. ఈ విషయమును ప్రపంచ విప్లవకే కొంతవరకు గమనించెను. దొర్ల న్యరా హి త్య ని రోధ సిద్ధాంతమును జర్య నీ దేశ మర్థమొనర్చుకొని అవలంబించి లాభమునందెను. ప్రపంచమందొ చాలరాష్ట్రముల మహాత్ముని సహాయము నడచుచున్నవి.

మహాత్మునియందు ప్రధానముగ గాన్పించు మరియొకగుణము భూతదయ. దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయుల విముక్తి కొరకు పోరాడినప్పుడుగూడ నిదియే అతనియందు గాన్పించును. అచ్చటి భారతీయులను మృగములకంటెను నికృష్టముగ జూచుచుండుట నాతడు సహించజాలకపోయెను. వారు భారతీయులైనను గాకపోయిననుగూడ వారికొరకొవిధముననే పోరాడియుండెడివాడు. అసహాయాధ్యమమును ప్రారంభించుటకును, అందు ఖద్దరును ప్రధానముగ జేయుటకునుగూడ, మహాత్ముని భూతదయయే కారణము. ప్రతిదినము కొట్లాటలది ప్రజలహితములేక బాధపడుచుండుటజూచి అతడు సహించజాలకపోయెను. వారి తొందరైని తొలగించుటకు ఖద్దరుతప్ప మరియొక తరుణిపాటునులేదని అతను గమనించెను. కద్దరుధరించి-వారి తొందరైని బాధపడలేనని గాంధీమహాత్ముడు ప్రతివారిని అడుగుచున్నాడు.

బీదలకొరకు మహాత్ముడెంత తపించుచుండెనో అతని రూపమునందే గాన్పించును. దేశమునందలి కొట్లాటలది ప్రజలు తిన కూడును, కట్టు గుడ్డయు లేక అల్లాడుచున్న విషయము నాతడుచూచెను. వారిట్టి యందుండె తాను, అవసరమైన దానికంటె నెక్కువ గడ్డనుధరించుట గూడ భూతదయనని అతడనుకొనెను. అప్పటినుండియు, సరదంగ వస్త్రమునుదప్ప కేరొకవస్త్రమును ధరించుటకుగూడ మానిచేసెను. మహాత్ము డవ్యక్తతానివారణమునకు ప్రాసనీకీకరించెను. సర్వసాధరభావమును వ్యక్తీకరించుచున్నది. ప్రజలందు కొందరు, అస్వస్థులుగ పరిగణింపబడుట నాత డేమోత్రమును సహించజాలడు.

ఈయధ్యమము లన్నిటిని రాజకీయాధ్యమమునందు సన్నిహిత మొనర్చి రాజకీయముల భూతదయ, సర్వసమత్వముల ప్రవేశపెట్టెను. అంతకుపూర్వము- ధనికులును, విద్యావంతులును విక్రాంతి సమయములందు తాలముపుచ్చుట కేర్పడిన ఆటలుగనుండెను. మహాత్ముడు రాజకీయ రంగమున ప్రవేశించుట తో నవన్వీయు నొక్కమారు మారిపోయెను. రాజకీయములు గొప్ప పరివిధులుగ మారెను.

గా. రామదాసుపంతులు గారు

“1922 సం॥ విచారణమున ఒకానొక బ్రిటిషుకోర్టు పురుషాగ్రగణ్యుని పాదములు పోకుటచేపవిత్రమొనర్చబడినపుడు కేసువిచారణ జేయుచున్న మేజిస్ట్రేటు—బోనులోనున్న అతనిని నీవృత్తి యేమి అని ప్రశ్నించెను. నేతజేయుట—వ్యవసాయము అని అతడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. ఈ ప్రత్యుత్తరము నందలి యర్థమేమియో యొకింతనేపు అలోచింపవలసినదని గా. రామదాసు పంతులుగారు సభ్యులను గోరిరి. దినమంతయు పోలములలో పనిజేసి ప్రజలకు కడుపునిండ అన్నము పెట్టువారును, దినమంతయు నూలువడకి, నేసి మనుష్యుల మానమును గాపాడుటకు వస్త్రము నొసగువారును—మృతమే భారతదేశమున నివసించుటకు హక్కుగలదని అతనియొద్దేశము. శరీరకష్టమునొనర్చుట యందుగల పవిత్రతనుమహాత్ము డావాక్యములొచ్చెడించెను. శరీర కష్టమునే రాజకీయ సూత్రముగ నొనర్చెను. భారత దేశమునకై డాదా కష్టపడి పనిజేయువారిపైననే ఆధార పడి యున్నదని యెంచి, ఎన్ని కలహాక్కు-అట్టివారికిమాత్రమే యుండవలెనని విధించెను.

పంతులుగారునుగించుచు ప్రతివారును నూలువడకుసంఘమున జేరి, మహాత్మునిపైగల గౌరవాభిమానములనుకార్యరూపమున గన్పరుపవలసినదని కోరిరి.

మహాత్ముడు- అల్పసంఖ్యాకీకులములు

డాక్టరు కొలంబెగాడు (క్రొస్తవులు) తరువాత మహాత్ముని గూముల ప్రశంసించుచు అతని జీవిత చారిత్రికమే తనను జాతీయవాదిగ నొనర్చునని నుడివెను. మహాత్మునియందు ఏనుడేవుని ప్రతిబింబమే నాకు గాన్పించెను. ఏనుక్రిస్తు శరత్ ఖిర రాగ్రమునుండి గానించినభారత, గాంధీమహాత్ముని ప్రతిభర్యయందును నాకు గాన్పించెను. తెలియ నందలి సిద్ధాంతములన్ని ఆచరణయోగ్యములుగావని నేనింతవరకును దలచుచుంటిని. మహాత్ముని జీవిత మాతలంపుల పటాసంచలనర్థి అన్నయియు

ఆచరణయోగ్యములే యని స్పష్టపరచెను. వానిని గాంచి, అట్టి మహాపురుషుని నాయకత్వమున పవిత్రమొనర్చబడిన యాధ్యమమున జీరుటకు ఇంక సవసరములేదని యెంచి నీజాతీయాధ్యమముక జేరితి నని యుపశాసకుడు నుడివెను. కొలంబెగారు ముగించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు అన్ని కలముల చాత యెడలను సరిసమానదృష్టితో శ్యాఖ మొనర్చుటగనదనియు అట్లు జరుగని యెడల జాతీయాధ్యమము భగ్గుమగుట తప్పదనియు నుడివీరి.

గాంధీమహాత్మునకు జయ జయ ధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

## కర్నూలు

స్వరాజ్యపార్టీ విజయము

అక్టోబరు 2:—ఈ గ్రామములో ఘనముగ-పది పాదు వత్సరములుగా గవర్న మెంటు తరపున పనిచేయు పార్టీ మునిసిపాలిటీలో పనిచేయుచు ప్రజలకు సౌకర్యము లేకుండా నిరంకుశముగా సాగుచుండెను. దరిదిలా నాన్ కోఆపరేషన్ వచ్చినప్పటి నుంచి యిద్దరు ముగ్గురు కాంగ్రెస్ పార్టీవారు ప్రవేశించి తమ బలమును మృద్ధిచేసికొని యీ వత్సరము చైర్ మెన్ గారిని యొడించి బార్ ఎట్ లాగాకానె జే. లక్ష్మణస్వామి రావుగారిని చైర్ మెన్ గా నెన్నుకొనిరి. వీరు వచ్చి కొద్ది కాలమైనను గ్రామములో చాలామేలు కలగజేయు చున్నారు. ఈ వత్సరము భారీయైన ఆరుప్రాసములలో అయిదు స్థానములు ఎల్లెక్ట్ అయినవి. చాటిలో చూడుస్థానములు స్వరాజ్యపార్టీ వారు గెలుపొందిరి. 1-10-25 తేదీన జూటూరు రామయ్య గారిని స్వరాజ్య పార్టీ తరపున మొదటినుంచి కాంగ్రెస్ లో పనిచేయుచున్న యల్. సి. రంగాచార్యు, బి. యె. బి. యల్ గారు వోడించి గెలుపొందిరి. 5-10-25 తేదీ జరుగు ఎన్నికలో గూడా గెలుపొంద గలరు. ప్రజలు విశేషముతో ఓటిచ్చు దరు గాక. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపార్టీ బలము మునిసిపాలిటీలో యెక్కువైనదిగనుక నిర్భాగ కార్యక్రమము క్రద్ధగా జేసి భ్యారిన నిలపజెట్టుకొనెదరుగాక.

పురవాసి.

## గాంధీమహాత్ముడు

మైసూరు సంస్థానమున సంచారము  
గాంధీమహాత్ముడు మైసూరు సంస్థానమునందు చాల ప్రదేశములలో సంచారము చేయు ననియు మైసూరునగరమున నున్నపుడు మహారాజావార ఆతిథ్యము నొసంగెదననియు మైసూరు కాంగ్రెసు పక్షమువారిద్వారా తెలిసినదని మా విశేషక యాసెల 1 వ తేదీని వ్రాసెను. (జి.ప్రెస్)

## సంయుక్త పరగణాల

### రాజకీయ సభ

పో. పోకతాలిగార రధ్యక్షత వహించురు  
అలహాబాదు, అక్టోబరు 2:— సంయుక్త రాష్ట్రీయుల రాజకీయసభ సన్యాససంఘ సాధారణసభయందు మాలానా పోకతాలిగారి సభ్యులుగా నెన్నుకొనిరి. సభ అక్టోబరు 18 వ తేదీని గాంధీమహాత్ముడు కూడ సభకు వచ్చును.

ఓడలు

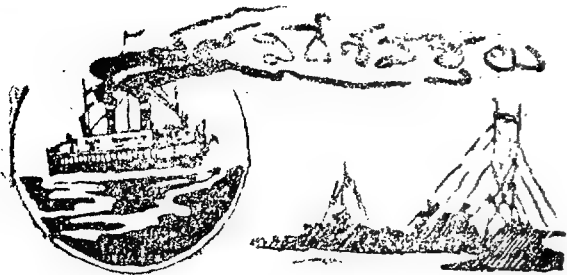
బొంబాయి, అక్టోబరు 2:—రాజ్యకు తపాలా యోడ నేటి యుదయము చేరెను. అందు దిన ప్రయాణికులలో రెడ్డి నెంటు కర్నూలు యిరియటు, తర్నెనీమడి, రెడ్డి నెంటు కర్నూలు జి. యమ్. గ్లింటును, రెడ్డి నెంటు కమేండరు హెచ్. పి. రగ్గ రెడ్డి కర్నూలు బి. డి. డెవస్వర్థి కోన్ను, రెడ్డి నెంటు కర్నూలు హెచ్. యం. మెకస్ట్రీ, రెడ్డి నెంటు కమేండరు, ఎ. యల్. మెక్స్మీరా రెనెరెండు డా॥ మోఫటుగ్గ రెనెరెండు ఆర్. హెచ్. మెకాలిస్టరుగార్లు కలరు. (అ.ప్రె.)

## జాగీరుదారుల క్షలహములు

నలుగురుమనుష్యులు చంపబడుట

అలహాబాదు, అక్టోబరు 2:—దేశీయానుండి వచ్చిన యొక తంత్రివార్ యిట్లు తెలుపుచున్నది:—దేశీయా సంస్థానములో బరోశీ ఎస్టేటు జాగీరుదారులగు దివాన్ బహదూర్ సింగు కుమార్ ప్రతాపసింగులకు ఒకచిన్న భూమి విషయములో గొప్పదొమ్మరిగను. దివాన్ బహదూర్ సింగుతరపు మనుష్యులునల్లరు-చంపబడిరి. ఇద్దరికి గాయములుతగిలెను. దర్యాదు నుడి పటాలము పోయినప్పుడుగాని కొట్లాట నిలువదయ్యెను. (అ.ప్రె.)





### కారిక మహాసభ

బెసాంటుగారి కామను వెల్లు బిల్లు ఆమోదించ బడుట

లండను, ఆక్టోబరు 30:—కారిక మహాసభయందు నేటిదినము ఈక్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను:—

భారతీయులకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనా స్వయం నిర్ణయాధికారము లుండవలయునని మహాసభవారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు భారతదేశమున ఇతర దేశములలో పాటు సమాన మగు గౌరవము హక్కులు ఉండవలయునని భారతీయుల ఆశయములను ఈసభవారు ఆమోదించుచున్నారు. భారతీయులను తృప్తిపరచుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సహకారము చూపవలెను. భారతీయ నాయకులు కొరినవిధమున సంస్కరణములందలి లోపములను తొలగించుటకు ఒక పవరణబిల్లును ప్రభుత్వమువారు తయారుచేయవలెను. భారత ప్రభుత్వ విధానమును కాళ్ళతరచు భారతదేశమున కాంతిని సమకూర్చుటకు నిరోధకాసముల నన్నిటిని రద్దుచేయవలయునని సభవారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. 1929 సంవత్సరమువరకు సంస్కరణములను వృద్ధిచేయుటకు పిలువదని ఇండియామంత్రిగారు ప్రకటించినందులకు సభవారు చింతిల్లుచున్నారు. భారతీయులు తయారు చేయు నిర్మాణమును సానుభూతితో పరిశీలించవలయునని సభవారు ఇండియామంత్రిని కోరుచున్నారు. కామను వెల్లు బిల్లును, భారతీయ నాయకులు తయారుచేయు ఇతర బిల్లులను పరిశీలించవలయుననియు, భారతీయుల ఆశయముల కనుగుణముగా మార్పులను త్వరలో అనుమతించవలయుననియు సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును జార్జిలాన్సుబరీగా రుపపాదించిరి. బ్రాక్లింగారు తీర్మానమును బలపరచుచు బెసాంటుగారు భారతదేశమునకు గావించిన సేవను ప్రశంసించిరి.

#### జేసీవా బడంబడిక

లండను, ఆక్టోబరు 1:—విరోధాఖండమున కాందిని పూపించుటకు అన్ని రాష్ట్రములవారు జేసీవా బడంబడికను ఆమోదించుట అవసరమని ఒక తీర్మానము గావించబడెను. మాక్స్ నాలుగారు ఈ తీర్మానముపై మాట్లాడుచు కారిక ప్రభుత్వమువారు నష్టపరిహారముల సమస్యను పరిష్కరింప పూనుకొనినప్పుడు దానినొక రాజకీయ సమస్యగ పరిగణింపక ఆర్థిక సమస్యయను దృష్టితో పనిని ప్రారంభించిరియు కాన్ఫరెన్సుకు ప్రభుత్వమువారుకూడ అదేదృష్టితో పనిచేసిన ఈ సమస్య అనుకూలమున విధమున పరిష్కరింపబడగలదనియు చెప్పిరి.

ఇరాకు మాండేలు కాలపరిమితిని 25 సంవత్సరముల వరకు హెచ్చించుట ఎంతమాత్రము తగదని మరెయొక తీర్మానము గావించబడెను.

ఆహారపదార్థములపై పనులను విధించుటను, సంరక్షణ విధానమును తీవ్రముగ ఖండించుచు ధనికులు చెల్లించవలసిన పన్నును వృద్ధిచేసి జాతీయబుణమును తగ్గింపవలయునని కోరుచు ఒక తీర్మానము గావించబడెను.

#### కమ్యూనిస్టులు - స్వరాజ్యపక్షమువారు

భారతదేశమునందలి స్వరాజ్యపక్షమువారికిని కమ్యూనిస్టులకును పరస్పర సంబంధము లుండుట భారతదేశమునకు నష్టమును కలుగజేయునని పలువురు కారిక నాయకులు ఆభిప్రాయపడుచున్నట్లుగ న్యూ ఇండియను తంతివార్త వచ్చినది.

### మాక్స్ నాలుగారి అభిప్రాయములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ప్రతికా ప్రతినిధితో మన్యుటించు మాక్స్ నాలుగారు ఈక్రింది ఆభిప్రాయములను తెలిపిరి. “కారిక మహాసభ జయప్రదముగ కొనసాగినందులకు సంతోషించుచున్నాను. కారిక పక్షమునందలి కారికకులకు రాజకీయ ప్రచారకులకును గల విభేదములు మనస్ఫూర్తులు ఈ మహాసభయందు అంతమొందినవి. ఇంకను ఈ పక్షమునాగు సంపూర్ణముగ ఐక్యతయితో తమ పనిని కొనసాగించెదరు”

కారిక మహాసభ ముగిసినది.

### అజ్ఞీరు ఆక్రమణము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

మాడ్డిడు, ఆక్టోబరు 31:—స్వయం సైనికులు అల్పాకీమాను ప్రదేశమును సంపూర్ణముగ స్వాధీనపరచుకొనుట ఆ ఉన్నత ప్రదేశమునుండి అజ్ఞీరును ముట్టడించుట గురభమయ్యెను. తన ఒకోగిజాలివారిని ఓడగొట్టుట ఆసాధ్యమని చెప్పబడుచుండెను. కాని అల్పాకీ మాను ఉన్నత ప్రదేశములనుండి స్వయం సైనికులు ఈ జాలివారిని ముట్టడించి పోటును గ్రామమును తగులపెట్టిరి. అజ్ఞీరుకుకూడ అదేగతిపట్టెను. స్వయం సైనికులు జాగ్రూకతతో అజ్ఞీరు నగరము ప్రవేశించి రిఫ్ట సైనికులను నిర్బంధించి ముఖ్యమంత్రిసానులను నన్నిటిని ఆక్రమించుకొనిరి. రిఫ్టల సేనలు మందుసామగ్రిని తుపాకులను వదిలి పారిపోయిరి.

### మొరాకో పరిస్థితులు

ఫ్రాన్సు స్వయం సైనికుల విజయము

పెజ్, ఆక్టోబరు 1:—స్వయం సైనికుల విజయము ననుసరించి ఫ్రాన్సు స్వయం సైనికులకు మాత్రాత్మాధికారముతో మందు పడచుచున్నది. కఫీసుకు ఉత్తరమున 300 చదరపు కిలోమీటరుల విస్తీర్ణముగ ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనిరి. మరల యుద్ధము ప్రారంభించిన పిమ్మట రెండుదినములలోనే ఫ్రాన్సు సైనికులు గొప్ప విజయము గాంచిరి.

మాడ్డిడు, ఆక్టోబరు 2:—స్వయం సైనికులు గాంచిన విజయమునకు స్వయంసార్వాధికార సంరక్షణను ప్రకటించుచున్నది.

మార్షలు లియోటిగారి రాజీనామా కారణమేమి?

లండను, సెప్టెంబరు 29:—మార్షలు లియోటిగారి రాజీనామాకు ప్రాముఖ్యమందలి రాజకీయ కుట్రకు కారణమని పారిశుభ్యత్రైక ప్రకటించుచున్నది. పత్రికలన్నియు లియోటిగారు మొరాకోనందు గావించిన అద్భుత సేవను ప్రశంసించుచున్నది. న్యాయశాఖమంత్రియు, ఆర్థికశాఖ గవర్నరు జెనెరలుగ పని చేసిన మాడ్డిడు స్టీవగుడు మార్షలు లియోటిగారి సేవను నియమించబడుదురని తెలుపుచున్నది.

### ఫ్రాన్సు ఋణములు

అమెరికాతో రాజీకుదురుట

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 1:—అప్పును చెల్లించు విషయమై ఫ్రాన్సువారు గావించిన సూచనలు అసంతృప్తికరముగ నున్నదని, అమెరికా ప్రతినిధులు తెలుపుటచే కాలిగారు ఈక్రింది కొత్తవరతులను సూచించిరి. మొదటి 5 సంవత్సరముల వరకు సంవత్సరమునకు 40,000,000 డాలరులు, పిమ్మట 7 సంవత్సరముల సంవత్సరమునకు 60,000,000 డాలరులు, అటుపిమ్మట 50 సంవత్సరములవరకు సంవత్సరమునకు 1000,000,000 డాలరులు చెల్లించుటకు ఫ్రాన్సు ప్రతినిధులు అంగీకరించిరి. అనగా మొత్తముమీద 62 సంవత్సరములలో 5620,000,000 డాలరులు చెల్లించబడును. ఫ్రాన్సువారు 4210,000,000 డాలరులు మాత్రమే అప్పుపడియున్నారు. మిగతా మొత్తము వడ్డీక్రింద చెల్లుచెల్లుచును. ఈ సూచనలు కాలిగారు నేటిదినము ప్రెస్ డెంటు కూర్చుండి కండ్చినేదరు.

#### తాత్కాలికపు రాజీకుదురుట

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 1:—సంవత్సరమున 40,000,000 డాలరులు చొప్పున 5 సంవత్సరములవరకు ఫ్రాన్సువారు చెల్లించువరకును కూర్చుండిగారు అంగీకరించిరి. ఈ రాజీకుదురుటకు కూర్చుండిగారి చాకచక్యమే కారణమని నమ్ముచుచున్నది.

#### రషియా జర్మనీ

బర్లిను, ఆక్టోబరు 1:—చిచిరనుగారు డాక్టరు బూదట్ డాక్టరు ప్రెస్ మెనుగార్లతో సంభాషణలు జరుపుచున్నారు. జర్మనీలో వ్యవసాయాభివృద్ధికి అవసరముగ యంత్రసామగ్రిని కొనుటపై 100 మిలియనుల మార్కుల అప్పును సంపాదించుటకు జర్మనీ బ్యాంకులతో చిచిరనుగారు సంభాషణలు జరుపుచున్నారు. జర్మనీ మంత్రులకును చిచిరనుగారికిని రాజీకుదిరిదని చెప్పబడుచున్నది. జర్మనీలో రషియాపట్ల అనుకూలాభిప్రాయము స్పష్టమైనట్లు ఈసంభాషణలట్ల తెలుచున్నది.

#### జపానులో గాలివాన

టోక్యో, ఆక్టోబరు 2:—సెప్టెంబరు 30 వ తేది రాత్రి గొప్ప గాలివాన కురిసెను. 50 సంవత్సరములలోపుగ ఇంత గొప్పగాలివాన కురిసియుండలేదు. టోక్యోలో 42000 భవనములు కూలిపోయినవి. మరణించినవారి సంఖ్యకూడ అధికముగ నున్నది.

### మోసలు తగ్గాదా

బ్రిటిషువారి బాధ్యత

కాంటరుబరీ ఆఫ్ విశువుగారి హెచ్చరిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండను, ఆక్టోబరు 2:—కాంటరుబరీ ఆర్మీవిశువుగారు ప్రధానామాత్యునకు ఈక్రిందిలేఖ పంపిరి:—మన బాధ్యతలను మనము వదలకొని మోసలువందున్న క్రైస్తవులను సంరక్షించు ధర్మము ను వదలుకొనిన న ఇంగ్లండు స్కాటు లాండులు దున్న విజ్ఞానములు తల యెత్తుకొని తిరుగ జాలరు. బ్రిటిషువారు తమ బాధ్యతలను నిన్నటికిని మరవ రనియు బాధ్యతలను నిర్వహించు విషయమై వెనకడుగు వేయరనియు ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ ప్రకటించిన మత విషయములందు పట్టుదల గలవారిందరు ప్రభుత్వమువారికి అన్ని విధముల తోడ్పడగలరు.

ప్రధానామాత్యుడగు బార్క్లెయిగుడు ఆర్మీవిశువు గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఈ సమస్య ప్రాముఖ్యమును, బ్రిటిషువారి బాధ్యతను ప్రభుత్వమువారు దృష్టియందుంచుకొని యున్నారని తెలిపిరి.

### నా వికుల సమ్మె

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండను, ఆక్టోబరు 2:—దక్షిణాఫ్రికాయందు సమ్మెకట్టిన నావికులు ఇంగ్లండునందలి మెరై మనర్లు-మెన్సు యూనియనువారికి ఈక్రింది తంతివార్త పంపిరి:—ఈక్రింది మరతులను మేము అంగీకరింపవచ్చునా? సమ్మెకట్టినవారిని శిక్షింపకుండుట, సమ్మెకట్టినవారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగింపకుండుట, పనులలో చేరునంతవరకు శిక్షలు లేకుండుట-ఈమూడువరతులను అంగీకరించిన సరియగు విచారణ సలుపవలయునని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు అంగీకరించిరి. 48 గంటల లోపుగ ప్రత్యుత్తర మివ్వవలయునని కోరబడినది. మెరై మనర్లు-మెన్సు యూనియనువారు సమ్మె నిలుపగూడదని సలహా ఇచ్చిన ధర్మసంబధి పనివారందరు అసలహా ననుసరించి సమ్మెను కొనసాగించుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు.

ఈ తంతివార్తకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకై యూనియనువారు ప్రత్యేకసమావేశమును జరుపుచున్నారు. ప్రత్యేక సమావేశము జరుపబడు చున్నదనియు, త్వరలోనే తన ఆభిప్రాయములు తెలుపబడుననియు యూనియనువారు దక్షిణాఫ్రికాకు ప్రత్యుత్తరము పంపిరి.

#### ఒక ప్రతికాప్రతినిధి మరణించుట

పారిసు, ఆక్టోబరు 1:—బెంపుసప్రతిక ప్రత్యేకయుద్ధ విలేఖకుడగు కలనలు రెజి నాలుగారు ప్రెరిచినేనలుండు ప్రదేశమునకు పోవుచుండ చంపబడెను.

### పార్లమెంటుల మహాసభ

స-క్లతువాలాగారి ఆక్షేపణ

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 2:—పార్లమెంటుల మహాసభ వాషింగ్టనులో సమావేశమయ్యెను. 98 రాష్ట్రముల పార్లమెంటుల ప్రతినిధులు ఈ మహాసభకు హాజరయ్యిరి. తన్ను సభకు రానివ్వకుండ చేసినందులకు సక్లతువాలాగారు పంప ఆక్షేపణను సెనెటరు బోగారు మహాసభ అధ్యక్షునకు పంపిరి.

#### సామ్రాజ్యవార్తా పత్రికల మహాసభ

మెల్బోర్న్, ఆక్టోబరు 1:—సామ్రాజ్యమునందలి వివిధ రాష్ట్రములకు పరస్పర వ్యాపారసంబంధములను వృద్ధిచేయుట అవసరమని వార్తాపత్రికల మహాసభయందు డ్యోకతీర్మానము ఆమోదించబడెను. ఇందుల కొక ఉపసంఘము కూడ నియమింపబడెను.

సామ్రాజ్య వార్తాపత్రికల మహాసభ 1980 సంవత్సరము లండనులో సమావేశమగును.

#### ఇంగ్లాండు బంకురేటు

లండను, ఆక్టోబరు 1:—ఇంగ్లాండు బంకు డిస్కంట్టు రేటు నూటికి నాలుగు చొప్పున తగ్గించబడినది.

పర్షియన్లకు స్వేచ్ఛాగారు మరణించిరి.

# ఆర్థిక విచారణ సంఘము

## ఇష్టశక్తిరయ్య కమిటీ సూచనలు

సెంట్రల్ ప్రెజిడెన్సీ బోర్డు స్థాపించవలెనను సలహా సర్. యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు రద్దీక్షాదుగను, పండిత హరి కిషన్ కాలా, ప్రా. ఫెసరు బర్మెట్టు హార్టుగారుల సభ్యులు గను నియమింపబడిన భారత ఆర్థిక విచారణసంఘ నివేదికము మొన్న ప్రచురింపబడినది.

అందు నివేదికమును, ప్రా. ఫెసరు బర్మెట్టు హార్టుగారి ప్రత్యేకాభిప్రాయమును గలవు. రెండునివేదికలను ప్రెజిడెన్సీ కమిటీ సమక్షాద్వారము సీక్రీటుగా చదివెను. కాని యేవిధముగ నెవరు సమక్షాద్వారము విషయమున మాత్రము భేదాభిప్రాయముగల్గెను.

### సూచనల సారాంశము

భారత ఆర్థిక విచారణ సంఘము గావించిన ముఖ్యసూచనల యొక్కయు, అభిప్రాయముల యొక్కయు సారాంశము సీక్రీటు ప్రచురించుచున్నాము:-

ప్రె. లి. మి. స. రి.

(1) ఆర్థిక విచారణ జరుగవలెనని దేశములో ఆర్థిక విస్తరించి యుండెను.

### విచారణోద్దేశ్యము

(2) ఈ ఆర్థిక పరిశీలనోద్దేశ్యము సంవత్సరములవారీగా లెక్కలన్నియును గనిపెట్టి ఆర్థిక విధానములను నిరూపించి ప్రస్తుతమున్న ఆర్థిక సమస్యలను పరిష్కరించి యిష్టమున్న లోటు లేకుండజేసి ఆదాయములను వృద్ధిపరచి దేశము యొక్క భాగ్యము సభివృద్ధిజేయవలెననియై యుండెను.

(3) ఆర్థిక పరిశీలన ముఖ్యముగ పరిశీలించుట, రాబడి, ఖర్చు, జీవితవ్యయము భాగ్యము మున్నగువాని నన్నిటిని పరిశీలించవలయును. ప్రజల ఆర్థిక స్థితినిగూర్చి విచారించుటలో రెండు ముఖ్యమగు కీర్తికలక్రింద జరుగవలయును.

(4) రాష్ట్రములకును దేశమంతటకు గూడ వర్తింపవలసిన పరిక్షలు (5) ప్రజలలో కొన్ని తరగతులకు ఆయా దేశములకు పరిక్షలు. వ్యక్తి ఆదాయము, వ్యక్తి భాగ్యము, దేశమంతటకు గల భాగ్యము, ఖర్చు, కూలీలు, ధరలు, అప్పులు మున్నగువానిని విచారించవలయును.

### ఇష్టమున్న లెక్కల వివరములు

(4) బ్రిటిషు ఇండియా పరిశీలనలో ఇష్టమున్న లెక్కలను మూడుతరగతులక్రింద విచారించవచ్చును.

ఎ-ఆర్థికాదాయము, జనసంఖ్య, సర్కము, రవాణా, రాకపోకల మార్గములు, విద్య, సలహాపుట మున్నగువాని లెక్కలు.

బి-వ్యవసాయము, గడ్డి, పశుపోషణము, అడవులు, చేపలు, లోహములు పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలు మున్నగునవి.

సి-ఆదాయము, భాగ్యము, జీవనవ్యయము అప్పు, కూలీలు, ధరలు మున్నగువాని అంచనాలు.

(5) క్లాసు క్రింద లెక్కలు కొద్దియో గొప్పయో పూర్తిగానే యుండవలసి చెప్పవచ్చును.

(6) క్లాసు క్రిందను కొన్నివిధముల తృప్తికరముగనే యుండవలసి పూర్తిగ లేవు. ఇకను (7) క్లాసుక్రింద లెక్కలను సూక్ష్మము చేయుచు ప్రయత్నము జరుగలేదు.

5. ఏ-క్లాసు లెక్కలను దేశము యొక్క ఆర్థిక విధానములను నిర్ణయించుచున్నట్టి తోనింత వరకు సిద్ధముజేయలేదు. వానిని యిప్పటి ప్రెజిడెన్సీ కమిటీలతో బాటు తయారుజేయుటకు తన్నిపులు సహాయముతో బనిజేయవచ్చును.

6. ఉత్పత్తి మొత్తము ఎంత విలువయగునో శేరి లెక్కలను తయారు జేయవలయును.

ఇష్టమున్న వ్యవసాయపు లెక్కలను బాగా తయారు జేయువేదిక వృక్షసాంకేతికతని గూర్చి సాధించుటకు మార్గము నుంచినదే. ఈ పనిజేయుటకు సర్వార్థసేవి రెవెన్యూయే కెన్సి యున్నప్పుడు వేరే యింకొకదానిని నియమింపబనిలేదు.

45-52 పార్కాలలో వ్యవసాయోత్పత్తికి సంబంధించిన లెక్కలను సమకూర్చుటకు గూర్చియు మొత్తములకు ధరలు పట్టుటకుగూర్చియు, వివరముగ సూచనలు గావించబడినవి.

ప్రదేశములు చక్కగ గుర్తింపబడి యుండుటచేతను, యిదివర కీవివరములు బాగా తెలియుటచేతను వ్యవసాయోత్పత్తిని గూర్చి యంతింతకాలమున కని లెక్కలను తయారుజేయుచు టవసరములేదు. ప్రతిసంవత్సరపు లెక్కలను విదేండ్ల కొకసారి పరిశీలించుచు నివేదికను తయారుజేసిన జాలును.

55-57,60 పార్కాలందు గడ్డిమేపుట, పశుపోషణము, అడవులు, చేపలు, గృహపరిశ్రమల ఉత్పత్తి విలువను కనిపెట్టుటకును సూచనలు గావించబడినవి.

లోహ ఖనిజ పరిశ్రమలకాఖిలు ప్రతిసంవత్సరమును భాగపరిశ్రమల ఉత్పత్తిని, విలువను సమకూర్చవలయును.

పరిశ్రమల ఉత్పత్తినిగూర్చి వివరముగ విరుపంవత్సరముల కొకసారి నివేదికను పంపవలయును.

7. దేశములో ననేకచోట్ల గ్రామములందు యీవిషయములు పరిశీలించబడినవి. కుటుంబములకు ఆయవ్యయములు సిద్ధము చేయబడినవి. కాని అవి వానినిబట్టి యెట్టి నిర్ణయము గావించుటకును వీలులేదు.

కాబట్టి ప్రతి సంవత్సరమును ప్రతిజిల్లాలోను కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు వాని ఆదాయమును, అప్పును, భాగ్యమును, జీవితవ్యయమును యెంతెంత తగునో నివేదికలను తయారు జేయుమండవలయును. ఇంకంటాకు లెక్కలను మరికొన్ని యెక్కువ అంశముతో ప్రచురించుచునే యుండవలయును. సాధ్యమైన చోట్ల విచారణకర్తలు వ్యక్తిభాగ్యముల అంచనాలనుగూడ సమకూర్చవలయును. ఈ లోపల గ్రామములందు పట్టణములందును యెంతెంత భాగ్యము కూడునో అంచనాలు చేయుమండవచ్చును. ముఖ్యముగ పారిశ్రామిక స్థానములందు జీవనవ్యయ మేమాత్రమందునో సంఖ్యలను సిద్ధము జేయవలయును.

పారిశ్రామిక సంస్థలందును గనులందును పనిచేయు వారలకును గృహపరిశ్రమలందును, వ్యవసాయము, కూలీ పనుల జేయువారికిని గోమేమి కూలీ నిచ్చెదరో లేట్లను తెలిసికొనుటకు సూచనలు వివరముగ జేయబడినవి.

విదేండ్ల కొకసారి యాకూలీల పట్టికను గూడ తయారు జేయవలెనని సూచించబడినది.

టోకు చిల్లరధరలు గూడ సమకూర్చవలెనని సూచనలు గావించబడినవి.

### ఆర్థికపరిశీలనమార్గము

8. పరిశీలన ఫలితమును వివరముగ జాపుటకునై జనసంఖ్యను వృత్తి, ఆదాయములబట్టి విభజన జేయవలయును. ఈ లెక్కలను పరిపాలనాప్రదేశముల బట్టియు, అవసరమైనచోట ఆర్థికప్రదేశముల బట్టియు తయారు జేయవలయును.

9. అవసరమైనచోట్ల యెక్కువ మంది గుమాస్తాలను వేసి ప్రభుత్వకాఖిలద్వారానే అన్నివిధముల ఉత్పత్తి లెక్కలను సంపాదించవలయును. మొత్తం ఉత్పత్తివిలువను జేయవలయును. సరియైన ఉత్పత్తి సంఖ్యలను సమకూర్చ సాధ్యముగాని చోట్ల ఘనరూప లెక్కలను జేయవచ్చును.

బాగా పరిశీలన జేయుటకు పూర్తి సంవత్సరమైన బట్టియు. గ్రామములందును పరిశీలించుచు రందరము కొన్ని గ్రామముల వర్షమును రెవెన్యూ సర్కిలనుబట్టి పనిజేయవలయును. పట్టణములందు విడిదిట కొక యింటిని దీసికొనవలెను. సామాన్యముగ నీ పరిశీలనములందు ఆదాయము, వ్యయము, భాగ్యము, అప్పులను కనుగొని చేర్చవలయును.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ముసరముని తలంచినపుడు ప్రత్యేకముగ ఆయా ప్రదేశములందుగాని లేదా ప్రత్యేకము తరగతుల గూర్చిగాని విచారణల జరుపవచ్చును.

ప్రావిన్సియల్ బోర్డుక్రింద నున్న సిబ్బంది ప్రత్యేక విచారణల జరుపవచ్చును.

11. పరిశ్రమలు, గనులు, వానివిలువ మున్నగునవి ఆయా కాఖిలును, గ్రామములలో కూలీలు, ధరలు మున్నగునవి రెవెన్యూ కాఖిలు కనుగొనవలయును.

12. లెక్కలను సమకూర్చుటని యంతయును స్వదేశీ సంస్థానములందునై శ్రేణిక్రమము జేయబడి, ఆర్థికముగ ప్రయోజనకరముగ నుండునటుల జేయవలయును.

13. ఈ లెక్కలను తయారు జేయుటకుండు నిర్మాణావసరముల దృఢముగను న్యాయప్రకారము అంగీకారమును బోయవలయును. ప్రజల దగ్గరనుండి అధికారులు తమకు కావలసిన సంగతులను తెలిసికొనుటకు గావలసిన అధికారము నీయవలయును. అట్లు దేశీయ విషయములను రహస్యముగ నుండునటులగూడ గాల్గొంటే జేయవచ్చును.

14. ఆర్థిక విషయములను లెక్కలన్నిటిని తయారు జేయుటకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వ ముఖ్యకాఖిలమున సెంట్రలు

ప్రెజిడెన్సీ కల బోర్డు స్థాపించవలయును. దానిపై ప్రెజిడెన్సీ కల రెవెన్యూ రిఫరారిగనుండి సిబ్బందితో పనిజేయవలయును. ఈ రెవెన్యూ పదేండ్ల కొకసారి జనాభా లెక్కలు సిద్ధము చేయుట! సెన్సుసు కమిషనరుగగూడ నుండవలయును.

15. ప్రతిరాష్ట్రమునందును ప్రావిన్సియలు ప్రెజిడెన్సీ కల బోర్డు యుండి, దానిపై సభికారియుండి రెవెన్యూ డివిజను కొని అసిస్టెంటుండి జిల్లాలలో పనిని తనిఖీ జేయుమండవలెను.

16. ఈ బోర్డుల కొక్కొక్కదానితో నొక అడ్వైజరీ బోర్డును జేగవలయును. ఇష్టమున్న పబ్లిసిటీ అడ్వైజరీ కనిటికే ప్రెజిడెన్సీ కల రెవెన్యూరును మరెవరైన సభ్యులు ఆర్థికావభవముగలవారిని జేర్చి సెంట్రలు బోర్డు అడ్వైజరీ బోర్డుగ నియమింపవచ్చును. ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఆర్థిక విచారణ సంఘ ముండవలయును. ఇయ్యది రాష్ట్రీయగణికునకు సలహా నిచ్చుచు అవసరమైనయెడల ఆర్థిక పరిశోధన సందర్భమున జేయు పనిని తనిఖీ జేయవచ్చును.

17. ప్రతి జిల్లాయందును ఆర్థికవిషయముల లెక్కలను సమకూర్చుటకు రెండు యేజెన్సీలుండవలెను. (1) ఇనస్పెక్టరు లుండి ఏగవర్నమెంటు కాఖిలు తెలుపని ఉత్పత్తి లెక్కలను సమకూర్చవలయును. వ్యవసాయోత్పత్తి లెక్కలను సమకూర్చుటకు గుమాస్తా లుండవలెను.

(2) గాఢముగ విచారణను జరుపుటకు మంచి నిపుణు లుండవలెను.

మొదటిదానికి జేరినసిబ్బంది రెవెన్యూకాఖిలక్రింద నుండును గాని ఆసంబంధముగ విషయములలో ప్రెజిడెన్సీ కల కాఖిలక్రిందనే యుండెను. రెండవది అసిస్టెంటుగణికునిక్రింద పనిజేయుచున్న ప్రజలతో తమ సంబంధమును నడుపుకొనువిషయమున రెవెన్యూ కాఖిలతో జేరియుండును.

18. ఈ పరిశీలనలు ప్రతిసంవత్సరమును గ్రామములందు నూటికి 82½ వంతునను పట్టణములందు 4 వంతునను జనసంఖ్య నుండి వసూలుచేయవలయును. లెక్కలెక్కువనుసరికి నమ్మక మగు నిర్ణయముల గావించ వీలుగను.

19. గ్రామములందు సమాకారపరపతి సంఘములు జమిందారులు, స్కూలుమాస్టర్లు, దుకాణపుదారుల సంఘములు మున్నగునవి ఇనస్పెక్టరుతోను, పరిశీలకులతోను సాధ్యమైనంత వరకు జేరియుండవలెను.

వీరై నపుడు గృహపరిశ్రమల సూచరింపెండెంట్లు సమాకార పరపతిసంఘములందలి సభ్యులు మున్నగువారి సహాయమును గాంచవచ్చును.

20. బర్యా, మద్రాసు, బొంబాయిలోని లేబరుఫీసులను ప్రావిన్సియలు ప్రెజిడెన్సీ కల బోర్డులోజేర్చి లాండురికార్డు రైల్వేరు, ప్రావిన్సియలు ప్రెజిడెన్సీ కల ఉద్యోగములను వీరైనచోట కలిపివేయవలయును.

21. బ్రిటిషు ఇండియాకు సంవత్సరనివేదికను ప్రకటింపవలయును. తయారైన లెక్కలను విదేండ్ల కొకసారి ప్రావిన్సియలు సెంట్రలు బోర్డు పరిశీలించవలయును. సంవత్సరపు బడ్జెటును సిద్ధముజేసినపుడు ఆయాకాసనసభలందు సంవత్సరములో జేసినపనుల గూర్చి చర్చింపవలెను.

22. గ్రామమునకు సంబంధించిన లెక్కలను అందు ప్రకటించి రెవెన్యూ ప్రెజిడెన్సీ కల కాఖిల ఉద్యోగులు ప్రజలకు తెలుపవలయును.

అడ్వైజరీ సంఘములు డ పత్రికలందును, ఉపన్యాసములందు ఆర్థిక నిర్మాణమునందు గల లోపముల వెల్లెచ్చి వాని నివారణ మార్గముల తెలుపవలయును.

23. ఇదే విధముగ ఆర్థిక పరిశీలనమును చేసి ప్రెజిడెన్సీ కమిటీ సంపాదించుటకు స్వదేశీ సంస్థానములను గూడ కొరవలయును.

### ఖర్చుల అంచనా

24. ఇష్టముకనుగల ఇంటెలిజెన్సు ఆఫీసులో ప్రెజిడెన్సీ కల పెక్కును కను ఖర్చుకన్న యెక్కువ ఫండ్ల మునకు 75000 రూపాయలగును. ముందు సిద్ధముగనుటకు ఖర్చులక్ష రూపాయలు గావలసియుండును. విదేండ్ల కొకసారి విచారణకు 25 వేలు గా వలెను. 75 వేలు ప్రతి సంవత్సరముగనుండు ఖర్చు. 125000 రూపాయలు మొత్తము మొదటిరెండు ఫండ్ల ములలో ఖర్చు జూపవలసి మొత్తము.

25. పంబాయివంటి రాష్ట్రమున ప్రావిన్సియలు బోర్డు స్థాపించవలసికి ప్రతిసంవత్సరమును 47500 రూపాయల వలె నియుండెను. మొదటి రెండు ఫండ్ల ములలోను రు 255000 ని ఖర్చుజేయవలసి యుండును.



26. బ్రిటిషు ఇండియా మొత్తము మీగ ప్రతి సంవత్సరమును 56.79 లక్షలు ఖర్చు చేయవలసి యుండును. మొదటి రెండు సంవత్సరములు 30,62 లక్షలు ఖర్చుగావలయును. ఈ ఖర్చులో పెంటలబీరో చేరదు.

27. పర్మిటెంట్లు సెటిల్మెంట్లు క్రింద జేరిన ప్రదేశములందు వ్యవసాయాత్మక విషయముల సంబంధములకు పర్మిట్ ఆర్డర్లు గావలసియుండును. దీనిని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే రిలీజుగాను నిశ్చయించుకొన వలెను.

28. రాష్ట్రముల కను ఖర్చును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే సాధారణముగ భరింపవలయును. కాని రాష్ట్రీయ ఆర్థికముగ యిబ్బందు లుండటవలన ఏదేండ్లబాటు కేంద్ర ప్రభుత్వమే సగము ఖర్చును భరింపవచ్చును.

29. ఈనూతన సంగీకరించు నెడల యాస్కీమును ఖర్చు యీక్రింది విధముగ నుండును.

కేంద్ర ప్రభుత్వము

మొదలు పెట్టుబడి 16.56 లక్షలు  
ప్రతి సం॥ ము ఖర్చు 29.15 లక్షలు

రాష్ట్రము లన్నియు జేర్చి

మొదలు పెట్టుబడి 15.81 లక్షలు  
ప్రతి సం॥ ము ఖర్చు 28.40 లక్షలు

30. నెమ్మదిగా కొంత ఖర్చును స్థానిక సంఘములకును యాత్రిక భారసునందు పాల్గొను గ్రామములకును పంచవచ్చును.

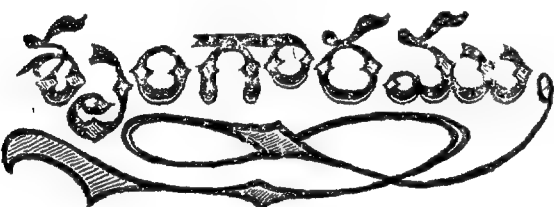
యం. విశ్వేశ్వరయ్య

అధ్యక్షుడు

హరికిషక్ కాల్

ఏ. ఆర్. బర్మెట్టు హార్డు

ఇప్పుడే వెలువడినది! చదువ తగినది!!



నవన శృంగారము నవన శృంగారము. నాయకానాయకుల నిష్కర్మిణుల ప్రేమప్రపూరిత శృంగారము. యువజన మనోహర శృంగారము. సుందరీసుందరుల చమత్కార సంభాషణ సంకోభిత శృంగారము. సరససల్లాప విలాసభాసుర శృంగారము శరచ్చంద్ర చంద్రికా భాసమనోహర సలతా ప్రతాప దోలికాక్రిడ సేవాపరతంత్ర తరుణీగణ రాజిత శృంగారము. కావనీ మృదుమధురాధర విలసిత శృంగారము. పిల్ల తెమ్మెరల చలువదనాని కెదురు చూచు శృంగారము. పద్మమంతయు శృంగారము ప్రతిపదము శృంగారము. ఇంతియేలే శృంగార మంతయు శృంగారము. ఆంధ్రదేశమున ప్రసిద్ధి గాంచిన కవి పుంగవులచే రచియింపబడిన శృంగారరస ప్రపూరితములగు పద్యరాజములచే రాజిల్లుచున్నది శృంగారము.

5 అజాల తపాలబిల్లుల పంపిన వారికి బుక్ పోస్టుగా పంపబడును షెడ్యూల్డ్ కాగితముపై శృంగారముగ ముద్రించిన, శృంగారము. వెల 0 4 0

జి. యస్. శాస్త్రి అండు కంపెనీ,

తపాలా పెట్టె నెం 110 ముద్రాను.

క్రేస్తమైన రోల్డుగోల్డు బంగారు చేతిగడియారములు 10 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము

నెం. 20 స్త్రీలును, పురుషులును ధరించుటకు, సుందరమైన, గుండ్ర ఆకారముగల స్విచ్ యంత్రము కాలమునకు సరియైన గాంధీ నామ చూపును. యా 7 2-0.

నెం. 23 పలువిధ విస్తృత ఆకారములకలిగి, ప్రకాశించు నలంబంటి చూపుగల, డయల్, రిఫ్లెక్టింగ్ మినుపులు కలిగినది. యా 8 4-0.

నెం. 24 వీటిపై కనపరచిన వాటిలో అతి క్రేస్తమైన మొదటి తరము. యా 8 8-0.

నెం. 29 చిత్రముచెక్కిన, కేటి ఆఫ్ గోల్డు వెండిగడియారము, లీవర్, యంత్రము. యా 4 15-0.

గమనింపు. పై కనపరచినటువంటి చేతిగడియారముల యొక్క 10 సంవత్సర ఉత్తరవాదము. వెనుక భాగమునందలి ముద్రించుచున్న నెంబరులు 20, 23, లేక, 24 లో, మూడు గడియారములు తీయువారికి, అతి సుందరమైన, గోడ్డూ తగిలించు గడియారము బహుమానముగా యివ్వబడును.

డి. ఆటోమన్ కంపెనీ,

తపాలా పెట్టె నెం 174 (ఎ) మదరాసు.

అస్పృశ్యత-ప్రభుత్వము

(ఒకవిలేఖరి లేఖ)

“అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు ప్రజలు చేయుచున్న ప్రయత్నమునకు దొరతనమువారు నిరోధమును కలిగించిన నిరర్థక మొక్కటియును నాకు కనబడలేదు” అని మార్చి 27-8-25 వ తేదీని ఎంగుయండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసమునందు నూచించితిరి. మీరు జానుగా ఆలోచింపకుండనే అటుల వ్రాసితిరిని నేను చాలామారులు యోచింపకుండ నిర్ణయించి యుండలేదు. దొరతనమువారు సంస్కరణకు ప్రతిహేతులుగా నున్నారను విషయము మీకు తెలియకపోవచ్చును. దొరతనమువారు ప్రత్యక్షముగా నిరోధమును కలిగింపకపోయినను దానిని సాగకుండ చేయుటకు వారి సంకల్పముని యీ యుద్ధమున పని చేయుచున్న మేము అనుభవమువలన చెప్ప గలిగియు యున్నాము. అంగ్ల దేశపు యువరాజు ప్రెన్సు ఆఫ్ బెల్జియాగు యిచటికి వచ్చి నప్పుడు మీరలు డివిజను నుండి కొంతమంది చమరుల నొకరినచటికి గొనివచ్చివారి పక్షమున యువరాజు కొక పన్యాస పత్రమును సమర్పించిరి. ఆ పన్యాస పత్రమును గూర్చి నియమింపబడిన మనుష్యులను వారు అస్పృశ్యులకడ చేసిన ప్రచారమురీతిని పన్యాసపత్రమునందలి రీతిని పరీక్షింపగా అది యంతయును దొరతనమువారి పనియే యని స్పష్టముగా లేచినది. అది యొక్కటిమాత్రమే గాదు, అటుపిమ్మట కూడ చాలాపనులు జరిగినవి. మయిసఫురి, యిటానా, ఎటా, కాన్పూరు మండలములలో యువరాజు వచ్చినపుడు అస్పృశ్యులలో వి.ప. రీతము గుచిత్త వికారము కలిగినవంగతిగూడ మీకు తెలియకపోవచ్చును. దానిచేరు అది హిందూ ఆంధ్రీశము. వారి నాయకుడు చాల కరపత్రములను అచ్చువేయించి పంచిపెట్టెను. అతడు అగ్రవర్ణములవారిని మిక్కిలిగా దూషించుచు అస్పృశ్యుల దీనస్థితికి అగ్రవర్ణములవారే కారకులనిగూడ వ్రాసెను. అగ్రవర్ణములవారు దేశమునజయించిన విదేశీయులుగాగ వారిని ద్వేషింపవలె ననెను. ఆర్యులు ఆయుధ పాణులై వచ్చి ఆనాడులను (అబ్జి నీను) ఓడించి వారి యిండ్లను తగులబెట్టి వారిని బానిసలను చేసిరను కథ నతడు ప్రమాణముగా వ్రాసెను. హిందువులందరు ఆర్యులేగాన అస్పృశ్యులు హిందువులపై తిరుగుబడవలెను. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కోరవలెను. బ్రిటిషు పరిపాలన ముండుటచే మనము బ్రలికితిమిగాని లేనిచో హిందువులు వనలను పూర్తిగా రూపుమాపియే యుండురు. అనికూడ అతడు వ్రాసెను. ఇది ఆంతయును దొరతనమువారి ప్రోత్సాహమువలననే జరిగిన దనుట కెట్టి సందేహమును లేదు. ఈ సమస్య యందు గూడ వారు భేదోపాయమును ప్రయోగింపదలచిరి. అట్టిస్థితిలో దొరతనమువారేమియును చేయుటలేదని ఎటుల చెప్పవలెను? వారు సంస్కరణకు నిరోధము కలిగింపకపోవచ్చును. ఈపరిస్థితులను తమ కనుమీలముగా వీల చేసికొనగూడదు? అని ఆవిలేఖరి వ్రాసెను.

ఈ కథయంతయు నే నెరుగుదును. దొరతనమువారే అందులకు కారకులను విషయము నాకిదివరకు తెలియకపోయినను వారే చేసిన రీతిని నమ్ముటకు మాత్ర మవకాశము లేకపోలేదు. భేదోపాయము దొరతనమువారికి ముఖ్యసాధనమే యగును. మనలో కలహములు కలిగిననే వారికి బలమధికమగును. మనయొకమత్యము వారికి హానికరము. కాని అంతమాత్రమున దొరతనమువారు అస్పృశ్యతనివారణమునకు నిరోధమును కలిగించుచున్నారని ఎటుల చెప్ప వలెను? అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు వారికి నూతులను త్రవ్వించుట, వాచకాలును పెట్టించుట, మనసాత్ముల వారికిచ్చుట మున్నగుపనులను హిందువులమున మనము చేయుటానినచో దొరతనమువారేమి చేయగలుగుదురు? మనము మనవిధిని నెరవేర్చుకొన్నచో దొరతనమువారు అస్పృశ్యులను వశపరుచుకొనే తమపనిని సాగించుట కెట్టి అభ్యంతరమును లేదు. కావున దొరతనముపై నిందహాసే స్వరాజ్యము వచ్చువరకును మిన్నకుండుట మహానరకముగాన వెంటనే అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు చాలాకష్టతో పనిచేయవలెను” (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయండియా 24-9-25)

చుండుకునూనె సినా 1-కి 0-6-0  
ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలాట, జలగోకుడుపుండ్లు మొదలగువి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకహాని గలుగక చక్కగ తిరుగ గవు.  
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఎన్నిక తగవులు

స్వరాజ్యయులపై కేసు కొట్టివేయబడిన ఎగ్నూరు పోలీసుకోర్టులో నిన్నును ఎన్నికల సందర్భమున స్వరాజ్యయులపై లేబడిన కేసులను విచారించి కొట్టివేసిరి. మొట్టమొదట రత్నంగార సాఫీ మహమ్మదుపై తెచ్చినకేసు విచారించబడినది.

బెజవాడ వకీలు కె. రంగారావుగారు తాను పెట్టెంబరు 14 వ తేదీన కాన్పూరేషను భవనములో వాసునాయుడుగారి తరపున ఓట్లు లెక్కించినపు డుండెననియు, కమిషనరుగారు గదిలోనుండి లేచిపోవగానే ముద్దాయి ఫిర్యాది వాగ్వాద మొనర్చినయు చెప్పెను. వారిరువురు ఒక బల్లపై కూర్చుండురి. ముద్దాయి ఫిర్యాదిని తోసివేసెను. అంత “మీస్టరాజ్యయులు జాపు మర్కాద యిదియూ” యని ఫిర్యాది అనగా “నోరమాయి, పూలు” అని ముద్దాయి అనెను. సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు వారివెనుక కూర్చొనియుండెను. కాని ముద్దాయికి ఆశనికెవాదము జరుగలేదు అని సాక్షి చెలిపెను. ఎ. ఎస్. కుప్పురావుగారు, ముద్దాయికి ఫిర్యాదికి దేమివాదము జరుగలేదుగాని ఆర్యాగారికి ముద్దాయికి జరిగినవి నుడిచెను.

తీర్పు:—న్యాయాధికారి యిట్లు తీర్పుజెప్పెను:—ముద్దాయి వకీలు చెప్పినదానిబట్టి ముద్దాయి ను. ఆర్యగారిలో వాదించెనుగాని ఫిర్యాదితోగాని తెలియుచున్నది. ఫిర్యాది తెల్పినట్లు తాను ముద్దాయి ఒక్క బల్లపైనే కూర్చొనియున్న యెడల ప్రతిపక్షులైనవారు అట్టి సమయమున ఒక్క బల్లపై కూర్చునుటబట్టి పఖ్యతగ, హాస్యముగ మాట్లాడుకొని యుండురగాని కాంతిభంగకరముగ అవమాన మేమియు లేదని తోచకమానదు. ఇంక “పూలు” అనుపదముగూర్చి ఆయన, ‘ఫెల్లో’ అనెనుగాని పూలు అనలేదని వాఖ్యులమునందు చెప్పెను. ఆయనను “స్వరాజ్యయుల మర్కాద యిదియూ?” అని ఫిర్యాది ఎగతాళి చేయగా ప్రత్యుత్తరముగా చెప్పెను. క్రొత్తవారి మధ్య యిట్టి సంభాషణ అవమానమునగాని ఒండొరుల నెరిగిన పీర్ట్లు నెంచవీలులేదు. అంత ప్రమాదము లేదు. ఇట్టి కేసుల విచారించి శిక్షలువేయుట మా కోర్టుకాలము వృధజేయుటయగును కావున కేసు కొట్టివేయుచున్నాను.

(2)  
సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు మహాదేవయ్యరు, మరినలుగురపై తెచ్చిన కేసు పిమ్మట విచారించబడినది. కె. వి. రంగారావు ఇనస్పెక్టరు ఉన్ననుగార్లు విచారించబడిరి. 228 స్కెన్స ప్రకారము సమనులు కేసులుకు ఉద్దరువుజేసిరి.

(3)  
పురుషోత్తమ ముదల్యారు కె. శ్రీరాములునాయుడు, నాదముని, సాఫీమహమ్మదు, వేణు, పళ్లని, పొన్నురంగంగార్లపై తెచ్చిన కేసులు పిమ్మట విచారించబడినది.

కె. రంగారావుగారు సాక్ష్యము నిట్లు చెల్లిరి:—కీల్సుకు డివిజను ఓట్లు లెక్కించుట నిలుపుకేయగానే మేడ దిగువను పెద్ద ధ్వని వినిపడినది. నేను ముద్దాయిలు ఫిర్యాది అందరము దా బాటపై నుంటిమి. మొదటి ముద్దాయి దిగువ నొకని జాపుచు “వానిని జూచుకొనుడు” అని కేకలు వేసెను. వెంటనే దిగువనున్నవారు కొందరు ఆజూపబడిన వాని చుట్టవేసి కొట్టిరి. ఫిర్యాది ముద్దాయిలను చేరి యిదియూ మీరు చేయునది అని యడిగెను. “నీకేల పొమ్మ”ని వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. మొదటి ముద్దాయి వేగొకరిని జూపి అట్లే యనెను. అంతట మరికొందరు ఫిర్యాదిని మొగముపై గొట్టిరి. వారెవరో నేను క్రొత్తవాడ నగుటచే జెప్పజాలను. కమిషనరుగారు పోలీసు ఇనస్పెక్టరుని బిలిచి, ఆర్యాగారిని ఫిర్యాదిని నన్ను మాపక్షమువారిని జాగ్రత్తగా ఇండ్లకంపముని నుడిచెను. మేము ఇనస్పెక్టరు సహాయమున మోటారుచెక్కితిమి. చుట్టునున్న ప్రజ మోటారు కర్రలతో కొట్టి పైకప్పు వెనుక భాగము చించి తవ్వారా రాష్ట్ర విసరిరి. ఒకడు ఫిర్యాది మొగముపై పెదము వాచునట్లు చేతితో గొట్టెను. మేము వెంటనే పోలీసునేషనులో ఫిర్యాదుజేసితిమి.

న్యాయమార్తి యిట్లు తీర్పు జెప్పెను. ఫిర్యాదుతరపు వకీలు కోల్పోగారు ముద్దాయిలలో శ్రీరాములు నాయుడుగారు సాఫీమహమ్మదు రి న ముద్దాయిగార్లపై నేరమును ప్రవపరచుకొనలేదు గాన వారు దుండగమును ప్రోత్సహించిన నూతనలు లేదుగాన వారిని విడచిపెట్టుచున్నాను. ఇతర ముద్దాయిలపై 22, 428 స్కెన్సలప్రకారము సమను లాసంగుచున్నాను.

(4)  
హమీదుఖాను తదితరులపై సారథినాయకరు పెట్టిన కేసునందు ఫిర్యాది హాజరుకానందున కొట్టివేసిరి.

మనెజరు:-ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసిలిమిటెడ్,  
19, హరిన్‌రోడ్డు, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు



## హిందూ యువతీ శరణాలయము

విన్నపము

ఈ శరణాలయమునకు ధనసహాయము చేయగోరుచు దిగువ సంతకములు చేసిన మదరాసు నాణ్యతలు కొందరు పురజనుల కీ దిగువనీతిని విన్నపమును ప్రకటించుచున్నారు. ఈ సంఘమునకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు గా|| వి. రామదాసు పంతులుగారు (అధ్యక్షుడు) కా|| ఎస్. ముద్దులక్ష్మమ్మగారు (ఉపాధ్యక్షురాలు) కా|| కె. ఎ.కా. శేషరీగారు (కోశాధికారి) శ్రీమతి బి. మంగరాజమ్మ చివరమ్మ, వి. మంగరాజమ్మ, కె. భావ్యమయ్యగారు శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మ (కార్యదర్శిని) శరణాలయము కిల్పాకు మండపముగోడవందు 2 చ గృహము.

విన్నపము

మదరాసు పురజనులకు, ఇతరస్థలములవారికి, కిల్పాకు లోనున్న హిందూయువతీ శరణాలయమును ఎరుకపరచు కఠూహలపడుచున్నాము. ఈ సంస్థను ప్రఖ్యాతి వడచిన సంఘసేవకురాలు శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు 2½ సంవత్సరములక్రిందట స్థాపించి నడపించుచున్నారు. నీతిబాహ్యముగ ప్రవర్తనకు పాల్పడు స్త్రీజాతి నుద్ధరించుటకు యాసంస్థ యుద్దేశింపబడినది. ఇట్టిస్త్రీలు ఆదిని జేవాలయములలో భక్తురాలై డ్రుగానుండి రానురాను నీతిబాహ్యప్రవర్తనలకు లోనయి సంఘమునను హానికరమైపోయిరి. ఆజాతిస్త్రీలు చాలమంది ఆపకాళముదొరకిన గౌరవముగ జీవనముల గడపుకొన సంసిద్ధముగ నున్నారు.

ఈవిషయమును శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు గుర్తింబడే ఏడేండ్లనుండి వారియిండ్ల వెంబడి తిరిగి ప్రచారముచేసి చాలమంది బాలికలను వివాహితల చేసెను. కాని సేవకావలకు పోషణచేయగలసిన అవసరమున్నదిగాననే యీ శరణాలయము ఆవశ్యకమైనది.

ఈ సంస్థయందు సాహిత్య వైతిక వృత్తివిద్య లన్నియు నేర్పుచున్నారు. అందుచేరు వారిని పారి పూర్వార్థమునుండి తప్పించి గౌరవముగ స్వతంత్రజీవనముల గడపుటకు తగుపాతిగా జేయదును. ప్రస్తుతము వృత్తివిద్యగా నూర్చునుటకు, నేత, చిత్రలేఖనము, బుట్టలట్టుట, తోటపని మొన్న నీవ మూత్రము నేర్పుచున్నారు.

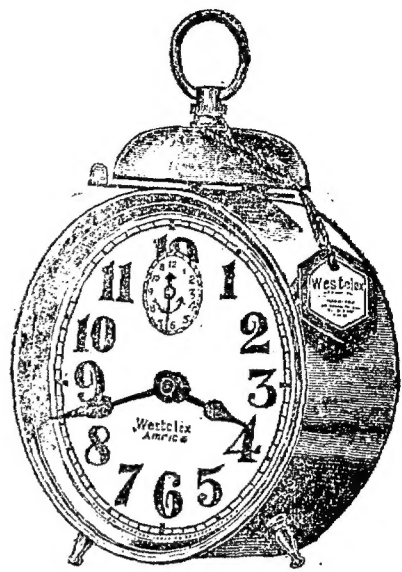
ఈసంస్థ ప్రస్తుతము తిలకమ్మగారు ప్రకటించుచున్న ఆంధ్రపత్రికపత్రిక "హిందూయువతీ" రాబడివల్ల పోషింపబడుచున్నది. మరియు ఆమె అవ్వడప్పుడు చందాలు పంపాలి జేయును. ఈసంస్థను మహాత్మాగాంధీ రెవరనాయకులు మెచ్చుకొనిరి. అందు చేరు పిల్లలసంఖ్య అధికముగుటచేతను, విద్యా శాఖ లెక్కమెట్టచేతను ధనము చాలకున్నది. ఈ సంస్థ చేయు పనికి సంబంధించి జేరియు దాని ఆవశ్యకతను గుర్తించియు, ధన సహాయము జేయుడని పురజనుల గోరుచున్నాము.

చందాలను శ్రీమతి తిలకమ్మగారికిగాని, ఆమె పత్ర ప్రతినిధులకుగాని చెల్లించవచ్చును.

(సం) వి. రామదాసు, టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరు, ఎ. ముద్దులక్ష్మమ్మ, కె. భావ్యం. మృదాలినీ ఛటోపాధ్యాయ, టి. సదాశివయ్యరు, జి. లక్ష్మమ్మ, దొరతీ జనరాజదాస్, వి. ఆండాశమ్మ, కె. ఎ.కా. శేషరీ, వి. సుందరమ్మ, టి. వరదరాజులు, సి. నళేశముదల్యారు, కె. నాగేశ్వరరావు, ఆర్. మార్యనారాయణరావు, సి. కందస్వామి ముదల్యారు.

ఇట్టి ప్రకటన బొంబాయిలో కొందరు నాయకులు గూడ గావించిరి.

## ఆలశ్యముగా లేవకుండుటకు ఇది తగిన నివారిణి గుడ్ మార్నింగ్ అలారం క్లెమ్ పీసు



యెన్నె తెడోస్తేట్టు ఆఫ్ అమెరికాలోనున్న వెస్టు క్లెమ్ పీసు కార్యకర్తలముందు యిది తయారు చేయబడినది. చూచుటకు చాల అందముగానుండును. మిక్కిలి గట్టిగా తయారు చేయబడినది.

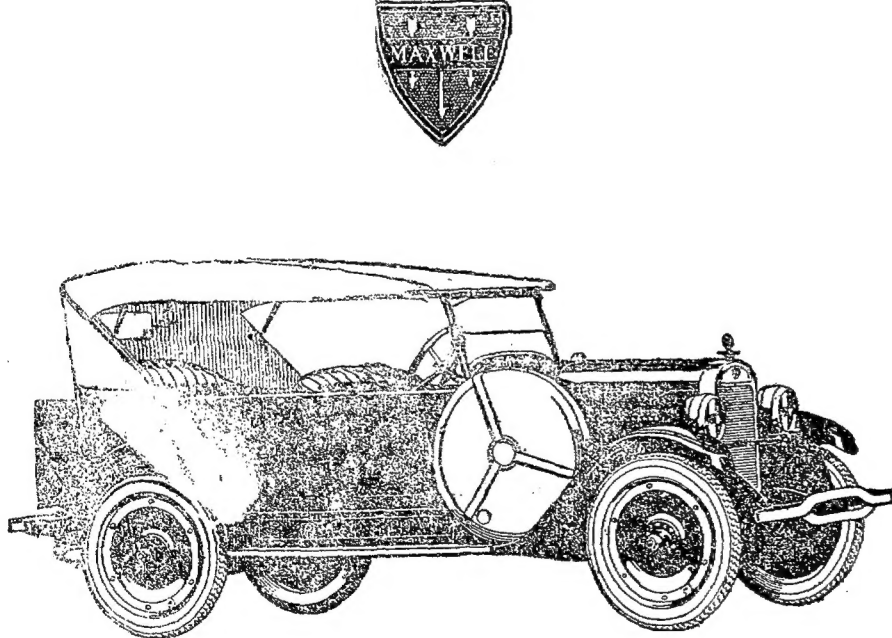
తెల్లని డయలు, అరేబియా సంఖ్యలు, 6½" అం. ఎత్తుగలది. అలారము అనసరములేకపోయిన త్రిప్పివేయవచ్చును; ఒక సంవత్సరం పూచీ పత్రముతో సహా సరఫరాచేయబడును. ధర 1 కి రు 6-12-0 లు మాత్రమే.

కాదరు అండ్ యూనైట్డ్ బ్రదర్సు, (1888 సం||ల నుండి గడియారముల వ్యాపారము చేయువారు. గవర్న మెంటు, రైల్వే సప్లైయర్లు, రటన్ బజారు, మదరాసు. Khader & Yousuf Bros. Govt. & Rly Suppliers, MADRAS

# హనుమాన్ కావింగ్ పెటనలు

1727 ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బందరుపేథి, మదరాసు.

పపుకోపెకేనా. ఎకర్ నైజా ముజ్జిల్లు, డ్రాయింగ్, గ్రాఫ్ బుక్కులు, ఫూలిష్ క్యాప్ షేపర్, లెటర్ షేపర్స్ మిక్కిలి మేలైనవి.



## Maxwell

మా క్సు వెల్

### క్రొత్తవి నోదమెనబండి

మంచి వేరుపొందిన బండి

విదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎత్తుని హంటు, నల్లని ఫెండర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్చి మాగ్నెటో, జెనిత్, కార్బురెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ వద్దతి, ముందు పెనుక బంపర్లు, వెనుక ట్రంకు—మెదలగునవి అన్నియు చేరి

క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా? 1299

ధర రు 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

## SPENCER & Co., LTD. MADRAS & BRANCHES

## నిజమైన సత్యాగ్రహము

వైకంట్ జరుగుచున్న పని

ఇటీవల కొంతకాలమునుండి నే నీవిషయమును గూర్చి ఏమియును గూడ వ్రాయకుండ నుంటిని. ఇప్పుడైనను అధికముగా వ్రాయున దేదియును లేదు. అచట జరుగుచున్న పనిని మాత్రము వివరించుచున్నాను. నేను కలకత్తాలో నుండగా నే యీ లేఖ నాకు చేరెను. కాని దానిని మరపువలస యందరవరకును ప్రకటింపలేదు.

“ఇప్పుడిదట మేము పదిమంది మాత్రమే యున్నాము. మాలో ఒక్కొక్కరొకరు ఒక్కొక్కరు వంటచేయుదురు. తక్కిన వారిలో 8 మంది సత్యాగ్రహమును జరుపుటకు వెళ్లెదరు. సత్యాగ్రహమునకు వెళ్లుటకును జరుపుటకును మరల వచ్చుటకు మొత్తము నాలుగు గంటలు పట్టును. వేకువను 4½ గంటలకు మేము నిద్రలేచెదము. అరగంటసేపు ప్రార్థనచేసెదము. ఉదయము 5 మొదలు 6 వరకును యిండ్లు తుడుచుట, నీళ్లు తోడుట, పాత్రలను కడుగుట మున్నగు పనులను చేసెదము. మాలో యిద్దరు 5½ గంటలకే సత్యాగ్రహమునకు వెళ్లెదరు. తక్కిన మే మందరమును 7 గంటల లోగా స్నానముచేసి నూలు వడుకుట ఏ కులు చేయుట మున్నగు పనులను జేయుచుందుము. సత్యాగ్రహమునకు వెళ్లవలసిన వేళవచ్చునరకును ఈపనినే చేయుచుందుము. మాలో చాలమంది రోజుకు వేయిగజముల నూలు వడికెదరు. కొందరు యింకను హెచ్చుగా కూడ వడికెదరు. అందరమును కలిపి రోజుకు 10,000 గజముల నూలు వడికెదము. అదివారమునాడు మాత్రము నిర్వంధములేదు. ఎవరికితోచిన పని వారుచేసెదరు. మాలోకొందరు అదివారమునాడు గూడ 2, 3 గంటలసేపు ఖద్దరుపని చేసెదరు. కాని ఆనాడు నూలువడికినను దానిని ఆశ్రమమునకు యియ్య నవసరము లేదు. మాలో కాంగ్రెసు సభ్యులుగా నున్నవారు నూలువందానిమి త్రము అదివారమునాడు వడికిన నూలునే పంపెదరు. దేశబంధు దేశీయనిధికి పంపుటకు మాలోకొందరు అదివారమునాడు గూడ నూలువడుకుచున్నారు. నెప్టెంబరు 4వ తేదీ భారతపితా మహాదినముగాన ఆనాడు మీకు కొంత నూలు పంపదలచితిమి. అందుకొరకు ప్రత్యేకముగా వడికిపంపెదము. ఆనాడు మేము వడుకగలిగిన నూలునంతను యితరులచేబిడు నూలును కలిపి మీకు పంపెదము.” అని ఆలేఖలో నున్నది.

వైకంట్ సత్యాగ్రహాలకు సత్యాగ్రహ తత్వము బాగుగా బోధపడినది. దాబుదర్మము ప్రగల్భములు మున్నగున వేమియును లేవు. పట్టుదలయును కార్యదీక్షయును మాత్రమే కనబడుచున్నవి. సత్యాగ్రహాలు ఒక్క నిమిషమైన వృథచేయుగూడదు. పీఠంబరును సరిగా పనిచేయుచున్నారు. నూలు వడుకుటలోగూడ దేశీ దానికి వేరువేరుగా వడుకుచున్నారు. ఆశ్రమమునకు వేరుగను కాంగ్రెసు చందాకు వేరుగను పితామహాదినమునకు వేరుగను వారు వడికిరి. దేశబంధు దేశీయనిధికి గూడ ప్రత్యేకముగా వడుకుట చాల సమంజసముగా నున్నది. గతవారమున అదివారము తప్ప తక్కిన ఆరురోజులలోను ఎనరెంత వడికినదియును వివరముగా వారు వ్రాసి నాకు పంపిరి. ఒకరు 6 రోజులలోను 17 వ నంబరు నూలు 6, 895 గజములు వడికిరి. ఇది మిక్కిలి హెచ్చుమొత్తము. ఇంతకంటె హెచ్చుగా అచట మరెవ్వరును వడకలేదు. మిక్కిలి తక్కువ మొత్తము 18 వ నంబరు 2986 గజములు. అతడు మూడురోజులు నెలవునిద వెళ్లెనని వ్రాయబడెను. కావున మూడురోజులలోనే అతడు 2986 గజములు వడికెను. మొత్తము మీద దామాషను ఒక్కొక్కరు ఆవారమున ఒక రోజుకు 8 6 6.6 గజములు వడికినటులైనది. ఆ గజము 26 వ తేదీతో అంతమైనవారమున వడకబడిన నూలులెక్కలునుగూడ వారు నాకు పంపిరి. ఆ వారమున వడకబడిన మిక్కిలి హెచ్చు మొత్తము 7700 గజములు. మిక్కిలి తక్కువ మొత్తము 2000 గజములు. 2,000 గజములు వడకిన సత్యాగ్రహి ఆవారమున రెండు రోజులు మాత్రమే వడికెను. అప్పక్యతానివారణమునకును నూలువడుకుటకును సంబంధమేమి? అని అడిగినచో వైకెట్టి సంబంధమును లేదుగాని నిజమున కంతయును సంబంధమే అని చెప్పవలసియుండును. వీని కన్నిటికిని ప్రధానమైన భావ మొక్కటియే. వారికి నూలువడుకుటయే ఒక యజ్ఞము నంటిది. అది జాతీయమగు క్రతువు. నిజమైన విప్లవమునకు సీమిని, పీఠును వెల్లడించును. నిర్బుద్ధమైన విజయమున కది ముఖ్యలక్షణములు. (మో. క. గాంధీ. 24-9-25.)

### కోబ్రా

### మృదువైన చర్మమును



### శుభ్రపరుపుటయందు



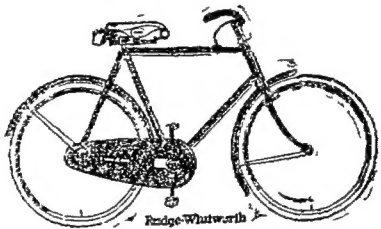
నీ వి కి సా టి లే దు  
తయారుచేయువాడు  
బెత్ అండ్ ప్లాట్, లిమిటెడ్.,  
వాట్ ఫోరు, (5)  
ఇంగ్లాండు.

### Rudge-Whitworth

### Britain's Best Bicycle

మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైన బైసికిలును ఉపయోగించుటకు వీలున్నప్పడు  
ఏల మీరు కష్టపడి నడచెదరు

611



రజ్జి విట్ వర్త్ మాడల్ డి లక్సు నెం 8 రు  
1 కి ధర రు 190 నుండి 180 లకు తగ్గించబడినది.  
రజ్జి విట్ వర్త్ ఏరోస్పెషల్ నెం 1 రు ధర రు 160  
నుండి రు 140 కు తగ్గించబడినది.  
రజ్జి విట్ వర్త్ స్టాండర్డ్ నెం 26 రు ధర రు 130  
నుండి 120 లకు తగ్గించబడినది.

**ముఖ్యగమనింపు:**— సరసమైనలాండర, గంటకూడ ఇనాముగా సరఫరా చేయబడును.  
**సోల్ ఏజంట్లు:**— ఇంగ్లీషు నైకిల్ మోటారు & ఇంప్రోవింగు కంపెనీ,  
బ్రాంచిఆఫీసు: నెం. 3 మాంటూరోడ్డు. 1 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.


### ఉత్తరములచే మీవ్యాపారమును వృద్ధిజేసికొనుడు

దీనిని మీరు చేయగలరు. మీ రిదిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములో ప్రకారము వ్రాసిన  
తప్పక మీ ఉత్తరమువలన మీకు మంచిలాభము గలుగును  
**K. M. BANERJEE'S.**  
Mercantile and Mail Order Letters and Methods.

మీకు అని ముల వ్యాపారములందును మీకెట్లు లాభముగలుగునది తెలుపును. వ్యాపారము, ప్రకటనలు, ప్రార్థించుట, ఉద్యోగము, మూలచేయుట మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు ఎట్లు వ్రాయవలసినది యందులోగలవు. మెయిల్ ఆర్డర్ బిసిన్సు నందుగల రహస్యములన్నియు నిందులో గలవు. తొమ్మిది పూర్తిభాగములు ప్రస్తుతకాలమందు వ్రాయు ఉత్తర పద్ధతి, యేపద్ధతుల ననుసరించి ఉత్తరములు వ్రాయవలసినది, సాధారణముగానుండు మాదిరిలు, విక్రయించు, ప్రచురించుట మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు, వ్యాపారమును అభివృద్ధిజేయుటకుగల రహస్యములు, ఎట్టివ్యాపారమునైనను హెచ్చుజేయుట, అప్పులు పనూలుచేయుట, వర్తకసంబంధమైన గురుతులు, లెక్కలు మొదలగునవి విపులముగా నిందు తెలుపబడియున్నవి.

సూర్త కొలది ఉదాహరణములు, ఉత్తరములమాదిరిలు ఇందులో గలవు. ప్రతి 1 కి ధర రు. 3-0-0  
వి. పి చార్జీ ప్రత్యేకము.

### Industry Book De Shambazaar, Calcutta.



నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించుచున్నటువంటి పాప మేహవ్యాధులను నిర్మూలించుటలో ఆమోగము లగలుగెలవలయునైతే తెల బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0  
ఆయుర్వేదభాషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము. బెజవాడ.  
(3347)1



# అసలు బుట్టా జింకమార్కు గొడుగులు



మారువేరుగల గొడుగులను తీయవద్దు! జాగ్రత్త!!

ఎండకును, వానకును భయపడకండి. ప్రసిద్ధమైన పేరుగల జింకమార్కు గొడుగులను తీయండి.

ఓణ, ఉత్తర ఇండియాలో సుప్రసిద్ధమైన

బ్రాహ్మిం కల అందు సన్న

గొడుగుల వ్యాపారస్థులు,

నెం 251, 252 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

## ఇసనోఫెలిని (Esanofele) తుచ్చుకొని, (6) మలేరియా (Malaria) అందుచే గలుగు ఆపాయము నుండి తప్పించుకొనుడు.

ఇది మలేరియాకు గొప్ప సిద్ధాపథము, రాసీయక ఆటంకపరచును.

రాసీయక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంత్రములందు ఒకమాత్ర వంతున నేవించిన చాలును. బిడ్డలకు ఇసనోఫెలినిని వాడుదు.

ఇదే మాదిరిగా ముందు ఔషధములను చూచి మోసపోకుడు.

కెమిస్టు లందరివద్దను దొరకును. లేక ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Messrs. Gorio, Ltd., P. O. Box No. 159, Bombay.

## జర్మనీ వారి కి మూల వ్యాధి నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచముందు అంతటను వేవకువేలుమంది హడెన్ సాను వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.



గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారణి. బర్లిన్ ట్టేటు విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల ఔషధము హడెన్ సా యొక్క టేబ్లెట్. హడెన్ సా తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలినట్లు చేయును. మరి యొక్క టేబ్లెట్ మూలకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక ట్యాబ్లెటును కొనుడు. ధర 1 కి రు 2-4-0 ప్రత్యేకస్పేషియల్ పెర్మిట్టెజాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తి తేనిచో ప్రైవేటు వాపసీయబడును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజంట్లు కావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,

1961 Sankdi Sheri

Telegram.—"Special.

AHMEDABAD

Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraganamudy, Post Vissakoderu, Tq. Bhimavaram Kistna Dt.

Agents for Madras Presidency:—

Mesers, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS

Agents for Mysore & Coorg:—

Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenh Street, Bangalore city.

AGENTS for Travancore:—

KRISHNA & Company, Trivandrum.

## ఓరియంటల్

గవర్న మెంటు నెక్యూరిటీ

జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 22½ చొప్పునను

యెండ్ మెంటు భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 18 చొప్పునను

అధికమైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమాన మును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.

నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000  
1924 - రూ 2,37,00,000

ఈ సంఖ్య లింక నధిక మగుచున్నది.

ఆదాయకరముగ జీవ భీమాలయందు

ధన ముంచుట కిదియేతరుణము.

వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:—

బ్రాంచి సెక్రటరీ

ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల పెట్టె 8, మదరాసు

బెంగళూరు బ్రాంచి:

నెం 3, సాత్ వెరేడు, బెంగళూరు, ట్రెవండం బ్రాంచి: ట్రెవండం.

వై ద్య ర త్న

పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమం

వేగు \* కలరా

ఔషధములకు ప్రసిద్ధిగాంచెను

పేగు, హైమాదిపానము (రిజిస్టరు)

పేగు జ్వరములకును, అన్నివిధములైన జ్వరము

లకు రామబాణము సీసా 1 కి రు 1-4-0

శరీరతృప్తుతము. అన్నివిధములైన బొబ్బలకు

సీసా 1 కి రు 0-14-0

కలరా, కర్మూరాద్యరిష్టము } కేట్టు కలసి

విహించిసంజీవిని } రు 1-2-0

అన్నివిధములైన బలహీనములకు

జీవామృతము (రిజిస్టరు)

విద్యార్థులను మోచనాపరులకును కులదైవము

శ్రీలహరి కల్పవృక్షము వృద్ధులకు సంజీవిని మరియ

మెదడు బలవరచి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచి శరీరము

నకు బలమొనరుటకు దీనికి మించిన ఔషధరాజము

కలరాకలదు. సీసా 1 రు 2-4-0

ప్యాకింగ ప్యాక్టుఖర్చు కేరు, క్యాటలాగ వ్రచిరము.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమం,

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 287, మదరాసు.

151, గోవిందప్పనాయుని వీధి, మదరాసు.

బ్రాంచి:—188 బ్రాహ్మ్య మదరాసు.

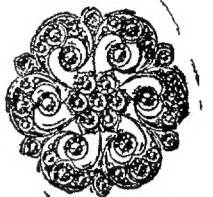
అన్ని చోట్లను ఏజంట్లు కావలెను.

# అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది  
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి



న మ్మ క మ గు క్రొత్త మాదిరి న గ లు దొ రు కు స్థా న ము  
ది ఆంధ్రజ్యోయ్యలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ,



హెడ్ క్వార్టర్స్ బెజవాడ, బ్రాంచి. 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.  
మానవ అనేకరకములు జడబిళ్ళలు, నాగరములు, క్లిప్పలు, ఉంగరములు, చంపనములు, పలురకములగాజులు, ఇవిగాక వెండిహజారులు,  
గిన్నెలు, కాలుగొలుసులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.  
ప్రావైటల్: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్సు. (3)

కే స రి  
తో ధ ర్మ స్త్రీ ల కు  
కొంగు బంగారు వంటిది  
నమస్తగర్భాశయ రోగములకు వజ్రాయుధము  
అన్ని మందుల పాపులలోను దొఱకును  
వెద్ద బుడ్డి రు 3 లు. చిన్న బుడ్డి రు 1-10-0.  
కేసరి కుటీరం - ఆయుర్వేద ఔషధశాల  
ఎగ్గారు - మద్రాసు.



నీకు కావలసినదియు, నీవుచూడవలెనవి  
దీర్ఘ కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే  
శ రీ ర మ ర్త శాస్త్రము  
ఆంధ్రభాషయందంత పూర్ణమైన రహస్య శాస్త్రము  
ఇంతవరకు ఎవరినైనను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు ఇం  
దులో స్త్రీ, పురుష లక్షణము, వాటియొక్క సరియైన యుప  
యోగములను, మొగ, ఆడ, శిశుత్వ త్రి వివరమును, స్త్రీ పురు  
షులకు కలుగువ్యాధులును, వాటిని పోగొట్టు చికిత్సలును, మహా  
ర్దులు వర్తముగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార సుఖరహస్యము  
లును బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహవైనవా  
రికిని ఇకమీద వివాహము చేసుకొను స్త్రీ, పురుషులకు శ్రే  
ష్ఠమైన శాస్త్రము. తప్పక ప్రతిగ్రహస్తుడును చదివి తీరవలెను  
పి. వి. ఖర్చు 5 అణాలు.  
64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0  
ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ.  
నెం. 9 ఆరుముగంపిడి, సాహుకారుపేట, పోస్టు మదరాస్.

కమలామణి లేఖలు  
వెల 6 అణాలు- డజను 3 రూపాయలు  
గ్రంథకర్త - బి. ఎ. బి. ఎస్. హైకోర్టు వకీలు  
రెంటూల వెంట నువ్వారావు నుంతులు గారు  
ఉద్యోగకారణమున విదేశగతుడైన భర్తకు  
కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివల్పు జాబులు  
గాక ప్రేమామృతము తోడ నిండి లోకాచార వ్యవ  
హారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపు  
రుషులకెల్ల పరమీయములు ఆన 1902 నల్ల జూను  
మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు  
(Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ  
మెల్లెడల వ్యాపించియున్నవి చక్కని మొదలుగ  
లక్షలకొలది జనులు జదివి క్లాఫించియున్నారు. శ్రీ  
ఖరూపక మయ్యును చదువ కట్టకదగాగన్నట్టి తుట్టుకు  
దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమగు దుర్గతి అత్యంతవ్య  
సన కరముగా నుండును విశేష ప్రతులు లేవు  
వికోరియా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము  
"కామేశ్వరమునకు" గలదు ఆరోగ్యము, విశ్వరము,  
అభివృద్ధి మొదలగు వాటినిసరించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము,  
150 పుటలు గలది మిషన్ రేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు.  
ఇది ఉచితముగా లెఫాట్ ఖర్చులేక పంపబడును కావలసిన  
వారు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు  
ఆతంకనిగ్రహ ఔషధశాల,  
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆంధ్రనైషధ సారము వెల రు 0-12-0  
శ్రీనాథునినైషధము ననుసరించి సవనరూపమున వ్రాయబడినది  
సు గుణ మణి  
మనోహరముగ చక్కని నకల వెల రు 0-8-0  
పాండరీక మాహాత్మ్యము  
పాండరంగమాహాత్మ్యంతర్గతము వెల ,, 0-8-0  
గ్రంథముల తెట్టు 1-8-0 | పోస్టు చార్జీలు ప్రత్యేకము.  
అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని గుంటూరుజిల్లా.

## బాణముల్రాక్షరశాల, బెజవాడ

అచ్చ బైందుకనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టెప్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చుక్కలు,  
బాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. ఎం. కే. వి. గు (609)